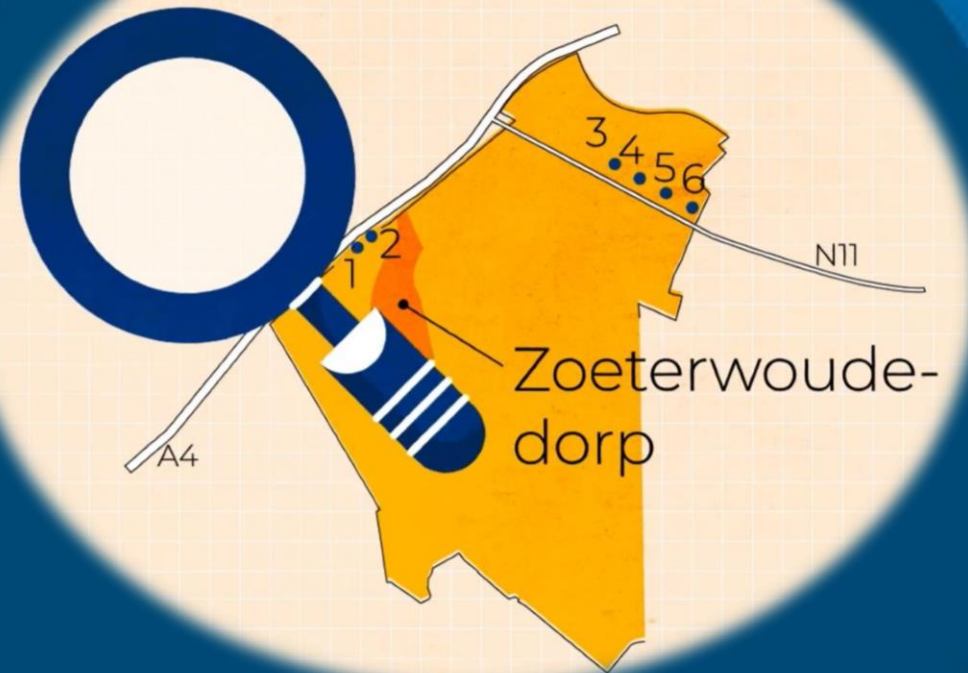

Resultaten van een raadpleging over duurzame elektriciteit in gemeente Zoeterwoude

maart 2024 - eindrapport

POPULYTICS

What would you do?

Colofon

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de Gemeente Zoeterwoude
www.zoeterwoude.nl

Dit onderzoek is uitgevoerd door Populytics, een startup van de TU Delft, door

Wendel Scholma (wendel@populytics.nl)

Charlotte Tuit (charlotte@populytics.nl)

Met medewerking van Niek Mouter, Shannon Spruit, Martijn de Vries en Rosa Vroom.

www.populytics.nl

Inhoudsopgave

Management samenvatting

1. Samenstelling respondenten

2. Wat vinden inwoners van duurzame elektriciteit en wat zijn de ambities?

3. Resultaten keuzetaak

3.1 Opzet van de keuzetaak

3.2 Hoeveel deelnemers dachten mee over de keuzetaak?

3.3 Resultaten gemiddeld totaal: welke locaties en varianten zijn er gekozen?

3.4 Hoeveel duurzame elektriciteit wordt er opgewekt met de keuzes die deelnemers maken?

3.5 Wat kiezen deelnemers als het gaat om windmolens?

3.6 Wat kiezen deelnemers als het gaat om zonnenvelden?

3.7 Wat kiezen deelnemers als het gaat om zonnepanelen op daken van bedrijven?

3.8 Resultaten uitgesplitst naar wijk

4. Welke verschillende perspectieven zien we?

5. Zorgen en verwachtingen

6. Over het onderzoek

7. Methodologie en verantwoording

Bijlage 1. Resultaten kwalitatieve analyse

Bijlage 2. Uitleg post-stratificatie en omgang met persoonsgegevens

Bijlage 3. Aanvullende grafieken

Management samenvatting

The background features a large, dark blue, angular shape that resembles a stylized mountain or a jagged arrow pointing downwards and to the right. This shape is set against a lighter blue background. The overall aesthetic is modern and minimalist.

Gemeente Zoeterwoude betreft inwoners bij de plannen over duurzame elektriciteit met een PWE raadpleging

Aanleiding

De gemeente Zoeterwoude staat voor de uitdaging om bij te dragen aan het opwekken van de groeiende vraag naar duurzame elektriciteit. De gemeente werkt ernaar toe om in de zomer van 2024 een nieuw beleidskader grootschalige energieopwekking in de gemeenteraad te bespreken en goed te keuren. In dit beleidskader wil de gemeente - naast de opgaven van de gemeente binnen de RES 1.0, de behoeften van het bedrijfsleven en de beschikbare ruimtelijke mogelijkheden - de belangen en wensen van de inwoners meenemen. De methode die de gemeente heeft gekozen om inwoners te betrekken is de 'Participatieve Waarde Evaluatie' (PWE).

Over de methode PWE

De essentie van de PWE methode is dat inwoners ongeveer 15 minuten op de stoel van een beleidsmaker of bestuurder plaatsnemen. PWE is ontwikkeld door wetenschappers van de TU Delft. Het doel van de PWE is om 'de tekentafel' en 'de keukentafel' met elkaar te verbinden. Zo zien inwoners (de keukentafel) welke afwegingen de beleidsmakers moeten maken. Vanuit dit perspectief laten inwoners in hun advies weten aan de beleidsmakers wat zij het meest belangrijk vinden. Na het deelnemen aan een PWE-raadpleging begrijpen zij de situatie van de beleidsmaker beter. Daarnaast krijgen beleidsmakers (de tekentafel) overzichtelijke adviezen die vanuit de keukentafels zijn gegeven. Een PWE-raadpleging stelt beleidsmakers in staat om hun keuzes zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de waarden, voorkeuren en zorgen van inwoners.

Opzet van het onderzoek

De raadpleging is uitgevoerd door onderzoeksbureau Populytics. De raadpleging bestond uit drie inhoudelijke delen:

1. Vragen over de houding ten opzichte van klimaat en duurzaamheid.
 - De resultaten van dit onderdeel geven onder andere inzicht in de ambities van inwoners.
2. Een advies over hoeveel duurzame elektriciteit we willen opwekken in Zoeterwoude en waar.
 - In dit onderdeel werden concrete opties voor duurzame opwek voorgelegd voor windmolens, zonnevelden en zonnepanelen op daken van bedrijven. Aan deelnemers werd gevraagd om mee te denken over specifieke locaties en afmetingen van windmolens en zonnevelden. Voor elke locatie en afmeting kregen zij de opwek aan duurzame elektriciteit te zien.
3. Vragen over waar rekening mee moet worden gehouden en wat men belangrijk vindt wanneer er windmolens of zonnevelden mochten komen.
 - De resultaten van dit onderdeel geven extra inzicht in onderliggende zorgen en waarden.

Respons, representativiteit en deelnemerservaring

Respons

Tussen 1 en 22 december 2023 deden 885 inwoners van gemeente Zoeterwoude mee aan de raadpleging. Met een respons van 11% is dit een heel goede opkomst. Alle 8.064 inwoners van 16 jaar en ouder werden uitgenodigd om mee te doen door middel van een brief met een persoonlijke code. Middels de codes waren de deelnemers verdeeld in drie gebieden, nl. 1) Zoeterwoude-Rijndijk (3.011 inwoners), 2) Zoeterwoude-Dorp en Westeinde (4.317 inwoners) en 3) Zuideinde, Weipoort en Gelderswoude (736 inwoners). Ook mensen van buiten de gemeente mochten meedoen. Door middel van de codes is er in de analyse onderscheid gemaakt tussen de inwoners van de gemeente en deelnemers van buiten de gemeente. Van buiten de gemeente deden 71 mensen mee.

Representativiteit

De samenstelling van de deelnemers geeft een goede doorsnede van de bevolking van de gemeente. Omdat in de meeste gevallen de voorkeuren nauwelijks verschilden tussen subgroepen in de bevolking (jong en oud, man en vrouw, praktisch- en theoretisch geschoold) kunnen we vanuit de 885 deelnemers representatieve conclusies trekken voor de hele bevolking op de kenmerken geslacht, leeftijd en opleidingsniveau.

Deelnemerservaring

- Deelnemers waardeerden de raadpleging gemiddeld met het rapportcijfer 7,1. 89% Van de deelnemers gaf de raadpleging een voldoende (een 6 of hoger). Dit is hoger dan bij andere raadplegingen over energie.
- 73% van de deelnemers aan de raadpleging geeft aan nog niet eerder hun mening te hebben gegeven over dit onderwerp. De raadpleging heeft daarmee een nieuwe groep bereikt.
- Daarnaast vindt 92% van de deelnemers het een belangrijk onderwerp om hun mening over te geven.

Meerderheid inwoners wil dat alle energie duurzaam wordt opgewekt in Zoeterwoude, maar de concrete opties die deelnemers adviseren zorgen ervoor dat de helft van de energie duurzaam wordt opgewekt

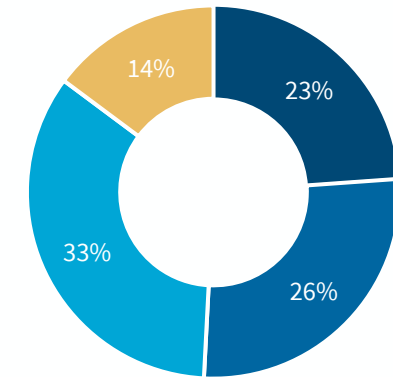
Visie op klimaat

We zien dat 94% van de inwoners van Zoeterwoude vindt dat klimaatverandering komt door wat mensen doen, waarvan 72% een sterker verband ziet en 22% een zwakker verband. 26% van de deelnemers maakt zich geen zorgen over klimaatverandering. 75% van de inwoners onderschrijft de noodzaak om te stoppen met fossiele brandstoffen. Ongeveer een kwart van de inwoners vindt dat we in Nederland meer dan genoeg doen om duurzame elektriciteit te maken.

Inwoners van Zoeterwoude steunen een grote ambitie voor het opwekken van duurzame energie:

- In de inwonersraadpleging kregen deelnemers verschillende mogelijkheden te zien om meer duurzame energie op te wekken in Zoeterwoude (zonnepanelen op daken, zonnenvelden of windmolens).
- De gemiddelde deelnemer adviseert om extra zonnepanelen te leggen op daken van bedrijven, om windmolens te bouwen langs de A4 op de zogenaamde “Plek 1” en om een zonnenveld aan te leggen langs de A4.
- De implicatie van dit advies is dat de helft van de energie die in Zoeterwoude wordt gebruikt duurzaam wordt opgewekt.
- 29% van de deelnemers geeft een advies dat ervoor zorgt dat alle energie in Zoeterwoude duurzaam wordt opgewekt.
- 2,5% adviseert om geen extra duurzame energie op te wekken.
- Op een andere plek in de inwonersraadpleging geeft 74% van de deelnemers aan dat de gemeente minimaal haar eigen energie duurzaam zou moeten opwekken.
- Het percentage deelnemers dat de ambitie van de gemeente steunt om al haar energie duurzaam op te wekken (74%) is groter dan het percentage deelnemers dat in de inwonersraadpleging opties adviseert om voldoende duurzame energie op te wekken om dit doel te halen (29%).
- Wanneer inwoners moeite hebben met bepaalde opties om duurzame energie op te wekken, dan betekent dit dus niet per definitie dat ze tegen de ambitie zijn van de gemeente om alle energie zelf duurzaam op te wekken.

Hoeveel duurzame elektriciteit moeten we in Zoeterwoude opwekken?

- Het is prima als we in Zoeterwoude minder duurzame elektriciteit opwekken dan dat we gebruiken.
- De gemeente moet evenveel duurzame elektriciteit opwekken als dat we gebruiken.
- De gemeente zou nog meer elektriciteit duurzaam op moeten wekken. Dan kan het gebruik van gas, kolen en olie verder naar beneden. Bijvoorbeeld, bedrijven schakelen sneller over van gas naar elektriciteit.
- De gemeente zou veel meer elektriciteit duurzaam op moeten wekken. Andere gemeenten kunnen dan ook de duurzame elektriciteit gebruiken die we in Zoeterwoude opwekken.

Voorkeuren ten aanzien van windmolens

69% van de deelnemers adviseert om windmolens te bouwen

- 69% van de deelnemers aan de inwonersraadpleging adviseert de gemeente om één of meer windmolens te bouwen.
- 8% van de deelnemers adviseert de gemeente om maximaal in te zetten op windenergie.
- Wel maakt een grote groep deelnemers zich zorgen over het geluid van de windmolens, de effecten op gezondheid en de overlast voor weidevogels en vleermuizen.
 - **Zorgen over geluid:** 63% van de inwoners maakt zich zorgen over geluid door windmolens. Ook inwoners die adviseren om één of meer windmolens te bouwen in Zoeterwoude maken zich zorgen over geluid.
 - **Voorkom overlast voor dieren:** 58% maakt zich zorgen over het effect van windmolens op weidevogels en vleermuizen.
 - **Gezondheid:** 48% geeft aan dat ze zich zorgen maakt om de gezondheid van mensen als er windmolens komen. Dit is een kleinere groep dan de mensen die zich zorgen maken over het geluid van windmolens. Dit betekent dat niet alle deelnemers die zich zorgen maken over het geluid van windmolens ook denkt dat dit leidt tot effecten op de gezondheid.

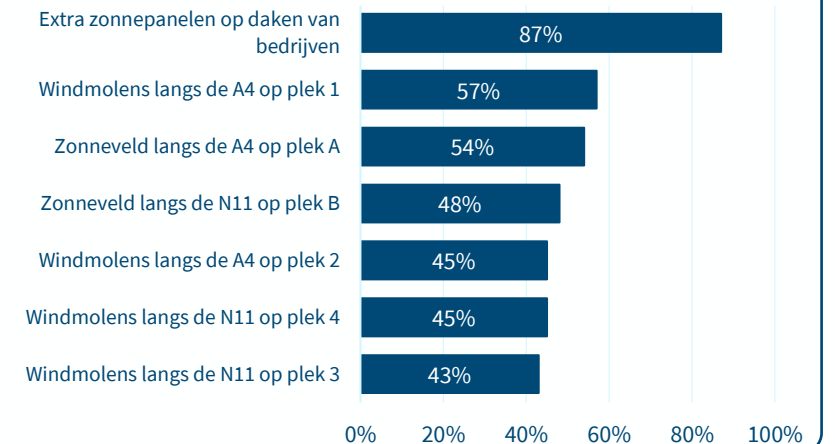
Bij de locatiekeuze is het voorkomen van overlast leidend

- De meeste inwoners (57%) adviseren windmolens bij de snelweg A4 (“Plek 1”). De vaakst genoemde reden hiervoor is dat men de minste overlast verwacht van windmolens op deze locatie. Dit komt bijvoorbeeld omdat er al twee windmolens staan en de windmolens ver buiten bebouwd gebied liggen.
- Inwoners uit Zoeterwoude-Rijndijk, Zoeterwoude-Dorp en Weipoort-Gelderswoude geven nagenoeg hetzelfde advies over deze locatie.
- 43% - 45% van de inwoners adviseert om windmolens te bouwen op de andere 3 plekken (“Plek 2 – Plek 4”). De grotere kans op overlast wordt door inwoners genoemd waarom zij de voorkeur geven aan “Plek 1” in plaats van “Plek 2” of “Plek 3”.
- Ook bij de keuze over het aantal windmolens op een plek is het voorkomen van overlast leidend. Sommige mensen kiezen voor meerdere kleine windmolens omdat dit volgens hen minder overlast oplevert, terwijl anderen om dezelfde reden voor een klein aantal grotere windmolens kiezen.
- Aanbeveling: Bij keuzes over de locatie, de grootte en het aantal windmolens is het belangrijk om te onderbouwen waarom dit de keuze is die voor het minste overlast zorgt.

Vier zoekgebieden windmolens

Percentage inwoners dat een optie kiest

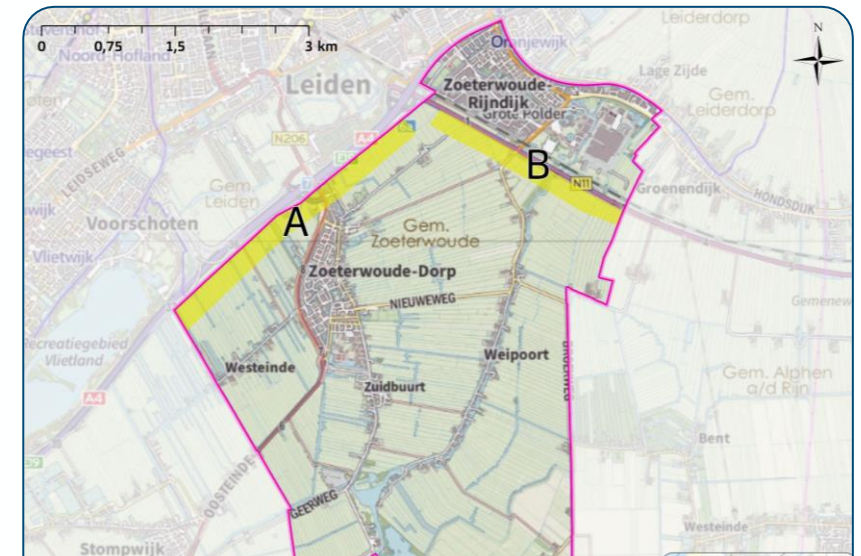
Voorkeuren ten aanzien van zonnevelden en zonnepanelen op daken

59% van de deelnemers adviseert om zonnevelden te bouwen

- 59% van de deelnemers adviseert de gemeente om één of meer zonnevelden te bouwen.
- De groep deelnemers die een voorkeur heeft voor zonnevelden is dus kleiner dan de groep deelnemers die de voorkeur geeft aan windmolens.
- Inwoners die kritisch zijn op zonnevelden, maken zich vooral zorgen over de effecten op natuur en landschap.
- Verschillende deelnemers die (alleen) zonnevelden adviseren geven aan dat het bouwen van zonnevelden ervoor kan zorgen dat er geen windmolens hoeven te komen. Hun voorkeur voor zonnevelden is dus vooral een keuze uit twee kwaden. Dit speelt vooral onder inwoners van Zoeterwoude-Rijndijk
- Deelnemers die zonnevelden adviseren geven eerder de voorkeur aan grote velden dan aan kleine velden.
- Deelnemers adviseren vaker plek A dan plek B. Plek A geeft volgens deelnemers minder overlast voor mens en dier.

87% van de deelnemers adviseert om extra zonnepanelen aan te leggen op daken van bedrijven

- 87% van de inwoners adviseert om extra zonnepanelen aan te leggen op daken van bedrijven.
- Deelnemers geven in hun motivaties aan dat het logisch is om te doen voordat er zonnepanelen op land worden geplaatst.
- Zonnepanelen op daken van bedrijven worden veelal niet als storend gezien, en deelnemers merken op dat er nog daken zijn waar extra zonnepanelen kunnen komen.

Twee zoekgebieden zonnevelden (A & B)

Algemene conclusies en aanbevelingen

Gemiddeld advies voor zonnepalen op daken van bedrijven en windmolens op 'plek 1' langs de A4

De gemiddelde deelnemer adviseert om extra zonnepanelen te leggen op daken van bedrijven, om windmolens te bouwen langs de A4 op de zogenaamde "Plek 1" en om een zonneveld aan te leggen langs de A4. Deze plek voor windmolens en een zonneveld geeft volgens inwoners het minste overlast voor mens en dier. Er zijn geen grote verschillen tussen inwoners van Zoeterwoude-Rijndijk, Zoeterwoude-Dorp en Westeinde, en Zuideinde, Weipoort en Gelderswoude.

Disbalans tussen ambitie en opwek

Inwoners steunen een grote ambitie voor het opwekken van duurzame energie. Zoals gezegd geeft 74% van de deelnemers aan de ambitie te hebben dat de gemeente al haar energie duurzaam opwekt. Maar slechts 29% van de deelnemers adviseert in de inwonersraadpleging met de gekozen opties om voldoende duurzame energie op te wekken om dit doel te halen. Wanneer inwoners moeite hebben met bepaalde opties om duurzame energie op te wekken, dan betekent dit dus niet per definitie dat ze tegen de ambitie zijn van de gemeente om alle energie zelf duurzaam op te wekken. Het is goed om nog meer te laten zien wat er nodig is om de ambitie van inwoners te realiseren.

Veel draagvlak voor aanleggen van zonnepanelen op daken van bedrijven

De grote meerderheid is positief over deze optie en er is ook weinig weerstand tegen deze optie. Het is goed om deze optie als belangrijke pijler op te nemen in de duurzame energiestrategie.

Inwoners beoordelen duurzame energieopties in samenhang

Uit de argumenten die deelnemers in de raadpleging noemen valt op te maken dat zij de energietransitie als een totaalpakket ervaren. Ze beoordelen duurzame energieopties in samenhang. Het is daarom belangrijk om deze samenhang te benadrukken in de communicatie. Heel concreet: benadruk het beleid over zonnepanelen op daken van bedrijven in een besluit over zon- of windopties. Als je dit niet doet, kunnen inwoners het gevoel krijgen dat je deze optie – waar zij een sterke voorkeur voor hebben – over het hoofd hebt gezien.

Een grote groep zoekt naar een goede balans tussen het opwekken van duurzame energie en het voorkomen van overlast voor mens en dier

Inwoners kunnen worden opgedeeld in vier groepen wat betreft hun voorkeuren voor duurzame energie:

- Groep 1 (32%) wil dat Zoeterwoude sterk inzet op voornamelijk windenergie, en in mindere mate ook zonne-energie. Zij zien windmolens als noodzakelijk voor de ambitie om alle energie in Zoeterwoude duurzaam op te wekken.
- Groep 2 (28%) is tegen meer windmolens in Zoeterwoude. Een deel van deze groep adviseert zonnevelden, maar vooral omdat zij windmolens een slechtere optie vinden. Deze groep heeft veel zorgen over windmolens en zonnevelden.
- Groep 3 (27%) is gematigd ambitieus wat betreft het opwekken van duurzame elektriciteit. Dit cluster kiest op alle locaties geregeld voor een windmolenoptie, maar het kiest niet vaak zonnevelden.
- Groep 4 (13%) is net als cluster 1 een ambitieus cluster. Het kiest bijna maximaal voor opwek door middel van zonnevelden, het meest van alle clusters. Het kiest ook vaak voor windmolens.

Groepen 1 en 4 hebben een grote ambitie en vullen deze ambitie voor een groot deel in. Groep 1 hoofdzakelijk met windmolens en groep 4 met een combinatie van maximaal inzetten op zonnevelden en daarnaast met windmolens. In de groepen 1 en 4, en ook in het gematigd ambitieuze cluster 3, zien we een advies aan de gemeente om een balans te zoeken tussen:

1. De ambitie om alle in Zoeterwoude benodigde elektriciteit binnen de gemeente duurzaam op te wekken;
2. Minimaliseren van overlast voor mensen en dieren, voor zichzelf en voor anderen.

Voor de ene inwoner zijn zonnevelden een minder duidelijke keuze omdat dit het landschap aan kan tasten, terwijl dit voor een ander windmolens zijn, omdat deze geluidsoverlast geven. Het is belangrijk om expliciet te maken hoe er in besluiten over duurzame energie gezocht is naar een goede balans. En om duidelijk te maken hoe de gemeente probeert de ambitie te halen en overlast voor mensen en dieren van windmolens/zonnevelden te minimaliseren. Deelnemers benadrukken ook het belang van goede onderbouwing van keuzes die de gemeente maakt: "Ik zie met belangstelling de communicatie van de gemeente Zoeterwoude tegemoet [...] en (later) de onderbouwde keuze die de gemeente maakt."

Hoofdstuk 1. Samenstelling respondenten

The background features a large, dark blue abstract shape that resembles a stylized mountain or a jagged peak, set against a lighter blue background. The shape is composed of several geometric elements: a large triangle on the left, a smaller triangle on the right, and a central peak. The overall composition is clean and modern.

Tussen 1 december en 22 december 2023 deden 885 deelnemers uit Zoeterwoude mee aan de raadpleging en 71 mensen van buiten de gemeente

Samenstelling respondenten

	Aandeel Zoeterwoude*	Deelnemers woonachtig in Zoeterwoude (N=885)	Deelnemers woonachtig buiten Zoeterwoude (N=71)
Geslacht			
Vrouw	50,1%	40,5%	39,4%
Man	49,9%	57,7%	56,3%
Leeftijd			
16 tot 25 jaar	12,3%	5,1%	4,2%
25 tot 35 jaar	14,0%	11,0%	14,1%
35 tot 45 jaar	13,8%	11,3%	21,1%
45 tot 55 jaar	15,8%	16,3%	23,9%
55 tot 65 jaar	17,4%	23,8%	18,3%
65 en ouder	26,8%	31,2%	18,3%
Opleiding			
Praktisch geschoold	23,9%	8,7%	7,0%
Middelbaar geschoold	41,7%	27,8%	22,5%
Theoretisch geschoold	34,4%	60,2%	69,0%
Wijk			
Zoeterwoude-Dorp, Westeinde & Zuidbuurt	53,5%	47,5%	-
Zoeterwoude-Rijndijk	37,3%	41,5%	-
Weipoort & Gelderswoude	9,2%	11,1%	-

Toelichting

- **Totaal 956 deelnemers:** dit zijn deelnemers woonachtig in Zoeterwoude en deelnemers woonachtig buiten Zoeterwoude.
- **885 deelnemers uit Zoeterwoude:** in dit rapport rapporteren we over de resultaten van de 885 deelnemers uit Zoeterwoude.
- **Bijna 11%** van de inwoners van Zoeterwoude hebben gehoor gegeven aan het invullen van de raadpleging door middel van de brief. Dit is een hoog percentage in vergelijking met andere raadplegingen over het opwekken van energie.
- *Zeg ik liever niet:* Totalen tellen niet altijd op tot 100%. Het resterende aandeel betreft deelnemers die 'zeg ik liever niet' hebben geantwoord.
- De samenstelling van de deelnemers geeft een goede doorsnede van de bevolking van de gemeente. Omdat in de meeste gevallen de voorkeuren nauwelijks verschilden tussen subgroepen in de bevolking (jong en oud, man en vrouw, praktisch- en theoretisch geschoold) kunnen we vanuit de 885 deelnemers robuuste conclusies trekken voor de hele bevolking.
 - Jongeren en wijk: procentueel zijn jongeren iets ondervertegenwoordigd (16,1% 35-minners tegenover 28,3% 35-minners in de gemeente). Het aantal jongeren is wel groot genoeg om representatieve uitspraken te kunnen doen over de keuzes van deze groep. In sommige analyses zijn de uitkomsten 'gewogen' op het leeftijdskenmerk in combinatie met wijk, zodat de keuzes van alle leeftijdsgroepen naar wijk eerlijk vertegenwoordigd zijn.
 - Opleiding: theoretisch geschoolden zijn oververtegenwoordigd. We hebben geanalyseerd of de keuzes die mensen maakten samenhangen met opleiding. Dit is niet het geval. We hebben daarom niet gewogen met deze gegevens.

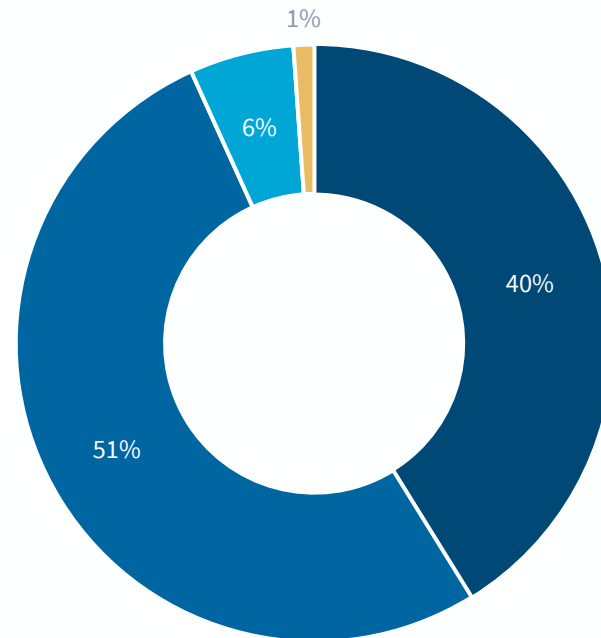
Samenstelling respondenten

Hoe vaak brengt u overdag vooral thuis door?

Toelichting

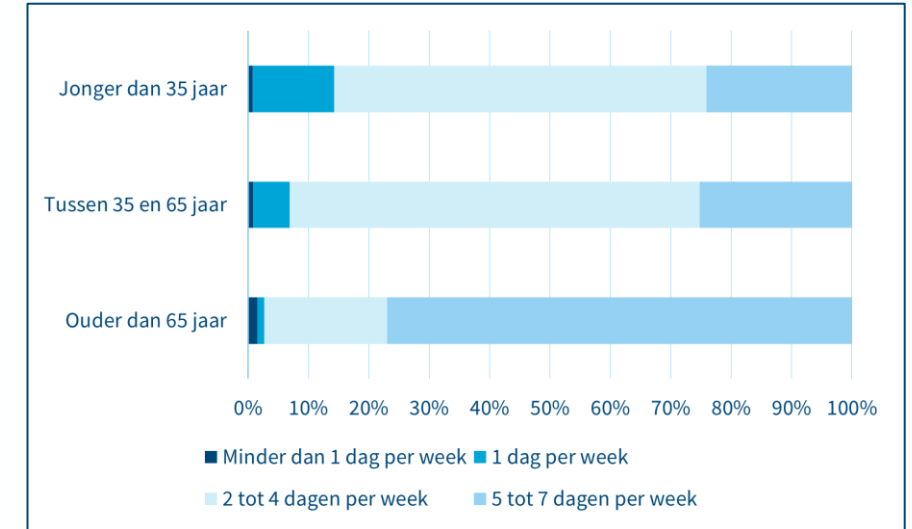
- Het valt op dat zo'n 40% van de deelnemers die in de gemeente wonen relatief veel dagen per week (5 tot 7 dagen per week) overdag thuis doorbrengen.
- We zien hierbij geen grote verschillen tussen wijken (deelnemers aan de raadpleging zijn dus qua leeftijd mooi verspreid over de kernen, zou je kunnen zeggen)
- Het valt wel op dat ouderen overdag veel meer thuis zijn dan 65-minners.

Hoeveel dagen per week brengt u thuis door?

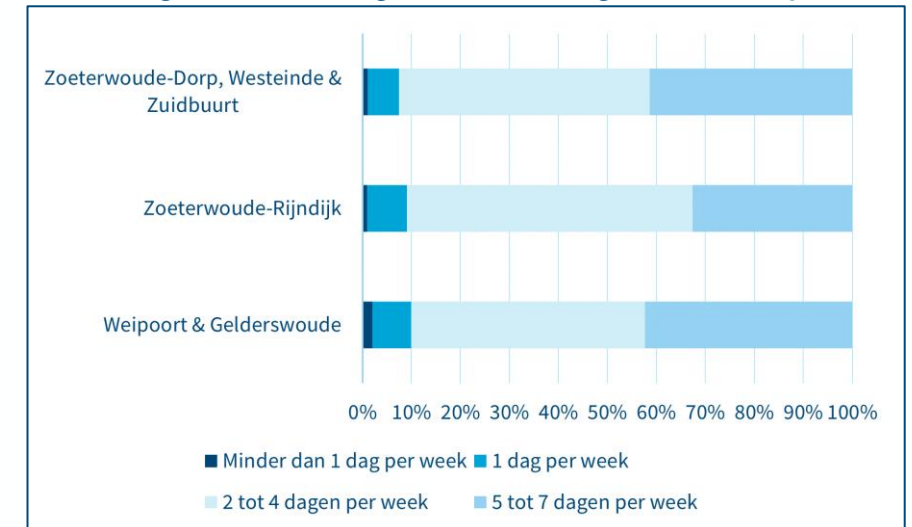

- 5 tot 7 dagen per week
- 2 tot 4 dagen per week
- 1 dag per week
- Minder dan 1 dag per week

Hoeveel dagen per week brengt u thuis door? Opgesplitst naar leeftijd

Hoeveel dagen per week brengt u thuis door? Opgesplitst naar wijk

Hoofdstuk 2. Wat vinden inwoners van duurzame elektriciteit en wat zijn de ambities?

Hoofdstuk 2. Wat vinden inwoners van duurzame elektriciteit en wat zijn de ambities?

De raadpleging begon met zeven vragen over duurzame elektriciteit en ambitie. In dit hoofdstuk presenteren we de resultaten van dit eerste onderdeel.

We begonnen met een meerkeuzevraag over de perceptie op klimaatverandering:

1) Welke van de uitspraken lijkt het meest op hoe u denkt over klimaatverandering?

Er werden hierna drie stellingen gegeven, waarbij deelnemers moesten aangeven in hoeverre ze het met de stelling eens waren:

2) Ik maak me geen zorgen over klimaatverandering.

3) Ik vind het goed dat de Nederlandse overheid zoveel mogelijk stopt met vervuilende energiebronnen. Bijvoorbeeld olie, kolen en aardgas.

4) Ik vind dat we in Nederland meer dan genoeg doen om zelf duurzame elektriciteit te maken.

Hierna werd een vraag gesteld over de ervaring met de huidige windmolens en zonnepanelen op daken:

5) In Zoeterwoude wekken we op dit moment duurzame elektriciteit op met zes windmolens. En er zijn een aantal bedrijven met zonnepanelen op daken. Wat vindt u van deze windmolens en zonnepanelen op daken?

Vervolgens werd een meerkeuzevraag voorgelegd over de ambitie van deelnemers:

6) We wekken in Zoeterwoude nu duurzame elektriciteit op met de 6 windmolens en de zonnepanelen op bedrijfsdaken. Hierdoor krijgen we ongeveer 30% van alle elektriciteit die we in 2030 in de gemeente gebruiken (bijvoorbeeld voor huishoudens en bedrijven) al uit duurzame bronnen. Hoeveel duurzame elektriciteit vindt u dat de gemeente moet opwekken?

7) Tot slot kregen deelnemers de mogelijkheid om hun keuze toe te lichten.

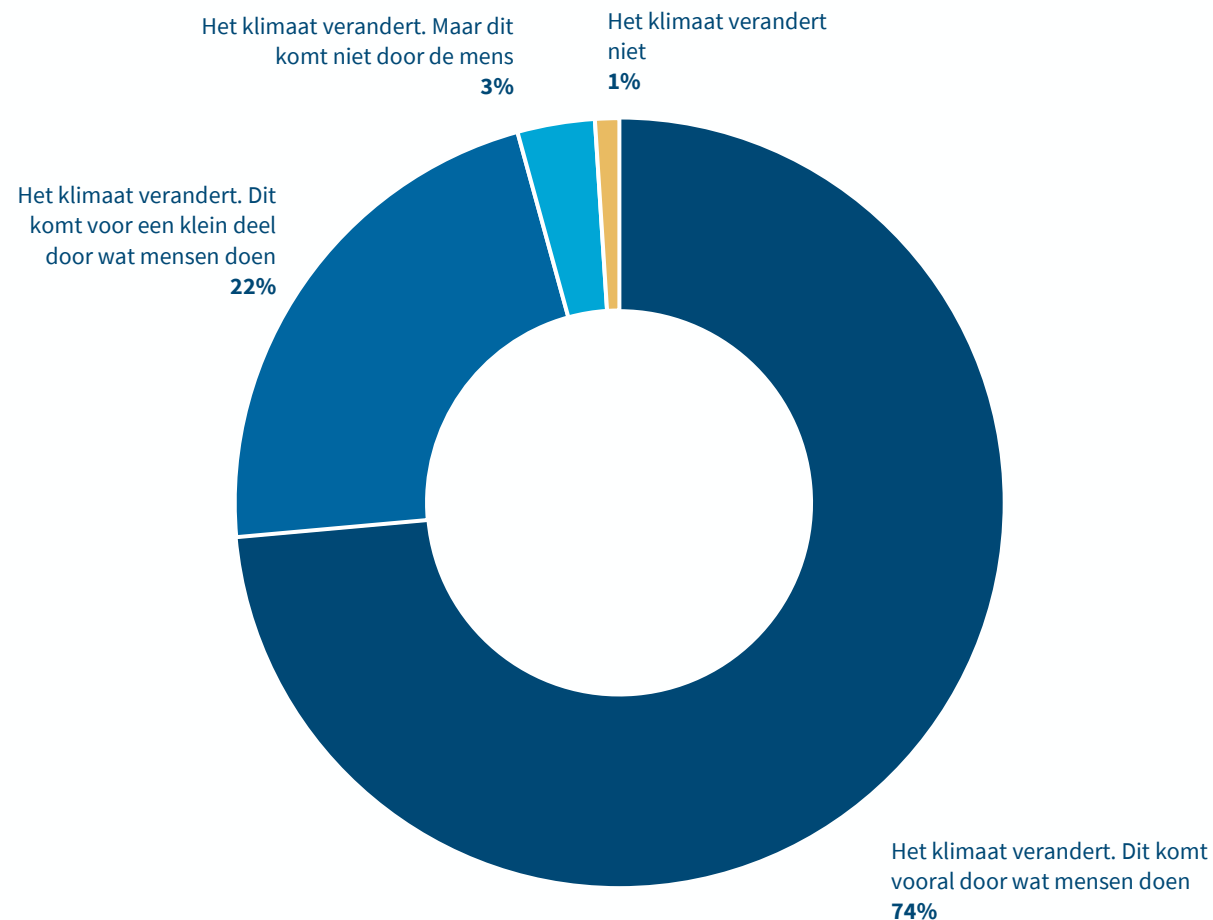

De meeste inwoners zien de mens als veroorzaker van klimaatverandering

Toelichting

- De vraag die werd voorgelegd aan deelnemers was: Welke van de uitspraken lijkt het meest op hoe u denkt over klimaatverandering?
- **Een ruime meerderheid ziet de mens als oorzaak klimaatverandering:** Een ruime meerderheid van de Zoeterwoudenaren (72%) geeft aan dat volgens hen klimaatverandering hoofdzakelijk door de mens wordt veroorzaakt. Er is ook een groep van 25% die aangeeft dat het klimaat verandert, maar dat ze menen dat dit voor een klein deel of niet door de mens komt. Slechts een hele kleine groep (1%) geeft aan dat ze geloven dat het klimaat niet verandert.
- **Perceptie lijkt iets hoger dan landelijk gemiddelde:** Zoeterwoudenaren lijken klimaatverandering iets vaker toe te dichten aan de mens dan dat de gemiddelde Nederlander dat doet. In 2023 zag het CBS dat de meeste Nederlanders (61%) menen dat klimaatverandering door de mens wordt veroorzaakt.
- We zien geen verschillen in de antwoorden van inwoners uit verschillende wijken en van verschillende leeftijdsgroepen.

Welke van de uitspraken lijkt het meest op hoe u denkt over klimaatverandering?

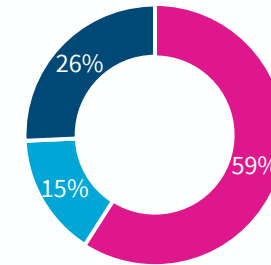

Inwoners maken zich zorgen over klimaatverandering en hebben grote ambitie (op landelijk niveau)

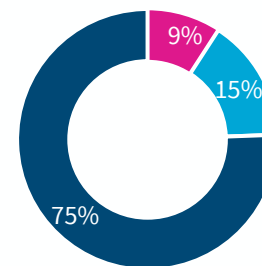
Toelichting

- **Zorgen over klimaatverandering:** Meer dan de helft van de inwoners (59%) maakt zich zorgen over klimaatverandering. Op landelijk niveau maakt volgens het CBS 76% van de mensen zich zorgen over klimaatverandering. Mogelijk heeft het lagere percentage met de omgekeerde vraagstelling te maken.
- **Grote meerderheid voorstander van stoppen met vervuilende energiebronnen:** Een overgrote meerderheid (75%) van de inwoners vindt het goed dat de Nederlandse overheid zoveel mogelijk stopt met vervuilende energiebronnen.
- **Helft van de inwoners wil meer duurzame elektriciteit opwekken in Nederland:** De helft van de Zoeterwoudenaren vindt dat we in Nederland meer duurzame elektriciteit moeten opwekken. Ongeveer een kwart vindt dat we genoeg doen om zelf duurzame elektriciteit op te wekken en de overige 24% is neutraal.
- **Geen grote verschillen tussen opvattingen leeftijdsgroepen of wijken:** Inwoners uit de verschillende wijken en van verschillende leeftijden geven grotendeels dezelfde antwoorden op deze stellingen.

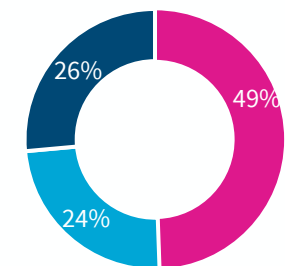
Ik maak me geen zorgen over klimaatverandering.

Ik vind het goed dat de Nederlandse overheid zoveel mogelijk stopt met vervuilende energiebronnen. Bijvoorbeeld olie, kolen en aardgas.

Ik vind dat we in Nederland meer dan genoeg doen om zelf duurzame elektriciteit te maken.

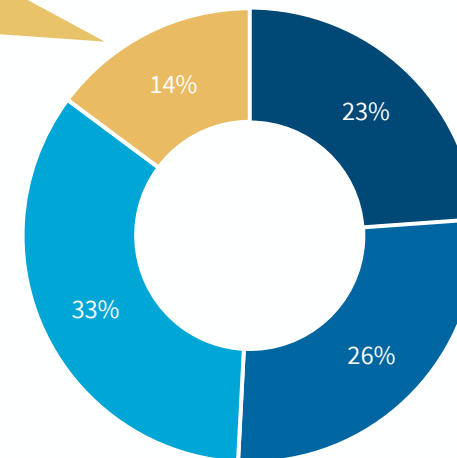
De ambitie voor duurzame opwek in gemeente is hoog, maar ... er moet een balans zijn

Toelichting

- **De ambitie op lokaal niveau is grotendeels gelijk aan hoe men er op landelijk niveau over denkt:**
 - **Bijna de helft van de inwoners heeft ook grote ambitie op gemeenteniveau:** Op gemeenteniveau heeft bijna de helft van de inwoners (48%) een grote ambitie en wil meer of zelfs veel meer elektriciteit duurzaam opwekken in de gemeente.
 - **26% kiest voor evenveel duurzame opwek als gebruikt wordt:** Daarnaast kiest 26% voor de optie om evenveel elektriciteit duurzaam op te wekken als er wordt gebruikt in de gemeente.
 - **23% heeft niet de ambitie om volledig duurzaam te zijn in Zoeterwoude:** 23% van de deelnemers vindt het niet erg als er minder duurzame elektriciteit wordt opgewekt dan dat er gebruikt wordt in de gemeente.
- **Voor veel inwoners zijn er voorwaarden, ook bij hoge ambitie:**
 - **Minder opwek:** 23% kiest niet voor duurzame energie opwekken in de gemeente, zij zijn gemotiveerd door zorgen. Ze benoemen het meest het belang van het vinden van een goede balans tussen ambitie en leefgenot. Een deelnemer schrijft bijvoorbeeld: *“De gemeente kan van alles doen om groene energie op te wekken, mits dit niet ten kosten gaat van het uitzicht, groen en geluidsoverlast voor de bewoners (zoals de windmolen bij de Heineken hebben veel bewoners geluidsoverlast van)”*. Deze deelnemers noemen ook het belang van een rechtvaardige verdeling van de lasten tussen gemeentes.
 - **Evenveel of meer opwekken:** Wat interessant is, is dat ook deelnemers die een hoge ambitie kiezen, het belang van een goede balans geregeld benoemen. Een deelnemer die kiest voor het opwekken van meer duurzame elektriciteit dan er wordt gebruikt, zegt bijvoorbeeld: *“Het is goed om duurzame energie zoveel mogelijk te stimuleren, maar niet koste wat het kost”*.
 - Zie een overzicht van de argumentaties in de bijlage [hier](#).

“Zoveel als realistisch mogelijk op te wekken valt. Zonder al te veel afbreuk te doen aan de omgeving. Wanneer we alle capaciteit van bedrijfsdaken zouden benutten, zal de capaciteit het gemeenteverbruik waarschijnlijk wel overtreffen.”

“prima als de gemeente meer groene energie wil opwekken maar dit mag niet ten koste gaan van de bewoners en het leefgenot. Natuurlijk is een molen in het zicht niet erg maar een repeterende slagschaduw of het geluid mag men geen hinder van hebben.”

- Het is prima als we in Zoeterwoude minder duurzame elektriciteit opwekken dan dat we gebruiken.
- De gemeente moet evenveel duurzame elektriciteit opwekken als dat we gebruiken.
- De gemeente zou nog meer elektriciteit duurzaam op moeten wekken. Dan kan het gebruik van gas, kolen en olie verder naar beneden. Bijvoorbeeld, bedrijven schakelen sneller over van gas naar elektriciteit.
- De gemeente zou veel meer elektriciteit duurzaam op moeten wekken. Andere gemeentes kunnen dan ook de duurzame elektriciteit gebruiken die we in Zoeterwoude opwekken.

Meer inwoners noemen positieve aspecten van de huidige windmolens en zonnepanelen op daken dan negatieve aspecten

Toelichting

- Meer inwoners noemen positieve aspecten van de huidige windmolens en zonnepanelen op daken dan negatieve aspecten. In de bijlage [hier](#) wordt een overzicht gegeven van de geschreven opmerkingen van deelnemers over hun ervaringen met daarbij aangegeven hoe vaak bepaalde sentimenten worden genoemd.
 - Het vaakst genoemd is het sentiment dat mensen geen problemen ervaren met de huidige windmolens en zonnepanelen. Ook wordt vaak genoemd dat men in het algemeen geen probleem heeft met windmolens of zonnepanelen, zolang ze maar geen overlast geven. Ook is vaak genoemd dat windmolens en zonnepanelen noodzakelijk zijn met het oog op verduurzaming.
 - Daarnaast zien we een relatief groot aantal inwoners dat aangeeft wel overlast te ervaren en minder positief staan tegenover, met name, windmolens. Het meest worden genoemd: geluid, trillingen en verstoring van het zicht. Er is ook een groep deelnemers die zich meer in algemene zin uitlaat over zorgen voor overlast door windmolens, maar die nu geen directe overlast lijkt te ondervinden.

“Prima. Windmolens hebben hier altijd (een paar eeuwen) in het landschap gestaan.”

“Windmolens geen probleem, ligt een beetje aan de locatie; Zonnepanelen vind ik niet mooi, maar wel zinvol”

“Je went aan de aanwezigheid van de windmolens maar als de wind uit de verkeerde hoek komt kunnen ze ook veel geluidsoverlast bezorgen. Zonnepanelen op daken van bedrijven prima.”

“Windmolens langs de A4 geven slagschaduw en maken vrij veel geluid bij hardere wind en is mijn energie rekening ook niet lager van geworden.”

Hoofdstuk 3. Resultaten keuzetaak

The background features a large, dark blue abstract shape that resembles a stylized mountain range or a jagged line graph. This shape is set against a lighter blue background. The overall aesthetic is clean and modern.

Hoofdstuk 3. Resultaten keuzetaak

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de keuzetaak gepresenteerd. Dit hoofdstuk bevat de volgende onderdelen:

3.1 Opzet van de keuzetaak

3.2 Hoeveel deelnemers dachten mee over de keuzetaak?

3.3 Resultaten gemiddeld totaal: welke locaties en varianten zijn er gekozen?

3.4 Hoeveel duurzame elektriciteit wordt er opgewekt met de keuzes die deelnemers maken?

3.5 Wat kiezen deelnemers als het gaat om windmolens?

3.6 Wat kiezen deelnemers als het gaat om zonnenvelden?

3.7 Wat kiezen deelnemers als het gaat om zonnepanelen op daken van bedrijven?

3.8 Resultaten uitgesplitst naar wijk

3.1 Opzet van de keuzetaak

Keuzetaak

Toelichting

- In de keuzetaak werd aan inwoners gevraagd om te kiezen uit opties voor windmolens, zonnenvelden en zonnepanelen op daken van bedrijven. Wanneer een keuze werd aangeklikt, zag de deelnemer aan het metertje (rechts in beeld) de effecten van de gekozen keuze op de opwek van duurzame elektriciteit. Deelnemers konden alles, niks of een selectie van opties kiezen.
- Metertje:** Het metertje begon op de stand van de huidige opwek (met de zes windmolens die er al zijn en de zonnepanelen op daken van bedrijven) en ging in het groen zodra het geschatte duurzame elektriciteitsverbruik van de gemeente in 2030 werd behaald.
- Opties over windmolens uitsluiten:** Voorafgaand aan de keuzetaak kregen deelnemers de vraag of ze wilden meedenken over alle opties voor windmolens, zonnenvelden en zonnepanelen op daken. Óf dat ze alleen wilden meedenken over zonnenvelden en zonnepanelen op daken.

wevaluate Duurzame Elektriciteit Zoeterwoude

Kies uw opties

Gebruik de + knoppen om opties te selecteren. Gebruik de i-knoppen om de plekken op een plattegrond te zien.

Sorteer ▾ Vergelijk ⇄

- 7,5 Hectare zonnenveld langs de A4 op plek A
- 15 Hectare zonnenveld langs de A4 op plek A
- 7,5 Hectare zonnenveld langs de N11 op plek B
- 15 Hectare zonnenveld langs de N11 op plek B
- 3 Grote windmolens langs de A4 op plek 1
- 2 Hele grote windmolens langs de A4 op plek 1
- 2 Grote windmolens langs de A4 op plek 2
- 1 Hele grote windmolen langs de A4 op plek 2
- 2 Grote windmolens langs de N11 op plek 3
- 1 Hele grote windmolen langs de N11 op plek 3
- 1 Grote windmolen langs de N11 op plek 4
- 1 Hele grote windmolen langs de N11 op plek 4
- Extra zonnepanelen op daken van bedrijven

Volgende →

Effecten

Duurzame elektriciteit

Niet alle elektriciteit die we gebruiken in Zoeterwoude is duurzaam.

Effecten

Duurzame elektriciteit

Niet alle elektriciteit die we gebruiken in Zoeterwoude is duurzaam.

Effecten

Duurzame elektriciteit

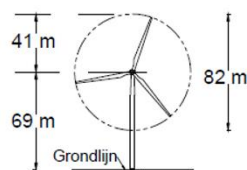
Alle elektriciteit die we gebruiken in Zoeterwoude is duurzaam.

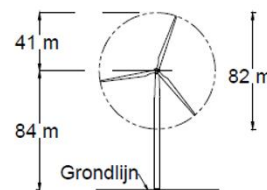
Informatie

Toelichting

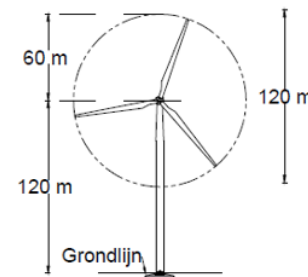
- Voordat deelnemers de keuzetaak begonnen en ook onder de roze i-knop in de keuzetaak kregen deelnemers informatie over de plekken voor zonnevelden en windmolens:
 - Zonnevelden: plek A langs de A4 en plek B langs de N11.
 - Windmolens: plekken 1 en 2 langs de A4 en plekken 3 en 4 langs de N11.
- Ook zijn de hoogtes van de grote en hele grote windmolens in vergelijking met de bestaande windmolens van Watergeuzen en Barrepolder in kaart gebracht. Hierbij werd met symbolen een indicatie gegeven van de opwekcapaciteit van de windmolenopties.

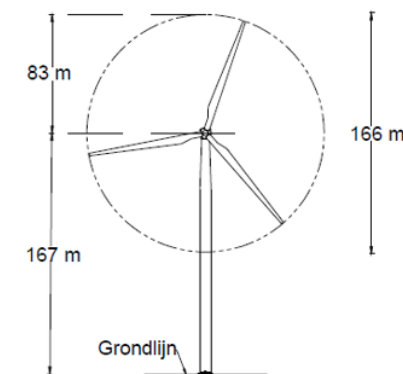
Windmolens Watergeuzen (A4)
Tijphoogte: 110 m
Opwek van 1 windmolen:

Windmolens Barrepolder (N11)
Tijphoogte: 125 m
Opwek van 1 windmolen:

Grote windmolen (voorbeeld)
Tijphoogte: 180 m
Opwek van 1 windmolen:

Hele grote windmolen (voorbeeld)
Tijphoogte: 250 m
Opwek van 1 windmolen:

Keuzes motiveren

Toelichting

- Nadat deelnemers hun keuzes hebben gemaakt, konden ze hun keuze motiveren. Voor elke gekozen optie werd gevraagd om een motivatie en deelnemers werd gevraagd waarom ze de andere opties niet hebben gekozen.
- Het geven van een motivatie was niet verplicht.
- Ongeveer de helft van de deelnemers heeft hun keuzes toegelicht.

wevaluate Duurzame Elektriciteit Zoeterwoude

←

Motivatie

Bedankt! We vinden het interessant om te weten waarom u deze keuzes hebt gemaakt

Motiveer alstublieft waarom u deze optie(s) koos:

i 7,5 Hectare zonneveld langs de N11 op plek B

i 2 Hele grote windmolens langs de A4 op plek 1

Motiveer alstublieft waarom u de overige opties niet heeft gekozen

Volgende →

3.2 Hoeveel deelnemers dachten mee over de keuzetaak?

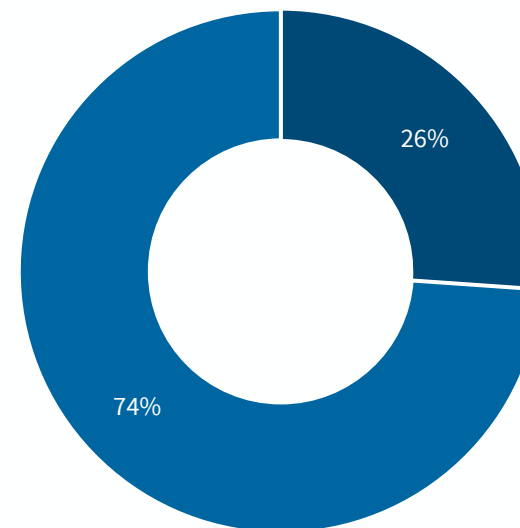

1 op de 4 inwoners maakt een keuze om niet over windmolens mee te denken

Toelichting

- We zien dat 26% van de deelnemers een keuze heeft gemaakt om niet over windmolens mee te denken. Zij kiezen de optie dat ze geen extra windmolens willen in de gemeente en dat ze in de keuzetaak de windmolen-opties niet te zien krijgen.
- **Wijken:** In Zoeterwoude-Dorp en Westeinde heeft 23% ervoor gekozen om niet over windmolens mee te denken. In Zoeterwoude-Rijndijk is dit 31% en in Zuidbuurt, Weipoort en Gelderswoude 24%.
- **Leeftijd:** 22% Van de deelnemers jonger dan 35 jaar heeft ervoor gekozen om niet over windmolens mee te denken. Voor deelnemers tussen de 35 en 64 jaar oud is dit 24% en voor deelnemers ouder dan 65 jaar 33%.
- Hieronder volgen een aantal motivaties van deelnemers waarom zij niet meedenken over windmolens:
 - *“Omdat ze verschrikkelijk veel overlast veroorzaken zowel qua geluid als qua horizonvervuiling”*
 - *“Zoeterwoude, weids en groen. De zes molens die er nu staan zijn voor mij het maximum.”*
 - *“Windmolens horen niet in bebouwd gebied!”*
 - *“Grote windmolens zullen in een gemeente als Zoeterwoude altijd overlast geven en niet vergenoeg van bebouwing worden geplaatst”*
 - *“Mijn voorkeur gaat sterk uit naar kernenergie of windmolens op de Noordzee.”*

Antwoorden op de vraag 'Wilt u meedenken over de opties voor windmolens, zonnevelden en zonnepanelen op daken?'

- Ik wil geen extra windmolens in de gemeente. In het volgende scherm wil ik alleen (kunnen) kiezen uit opties voor zonenergie
- Ik wil meedenken over alle opties van wind- en zonenergie.

3.3 Resultaten gemiddeld totaal: welke locaties en varianten zijn er gekozen?

Resultaten totaal: gekozen opties

Toelichting

Windmolens

- Meer dan de helft van de deelnemers (57%) staat positief tegenover windmolens op plek 1. Deze optie, windmolens op plek 1, al dan niet drie grote of twee hele grote, is daarmee na zonnepanelen op daken van bedrijven de meest gekozen optie.
- Iets minder dan de helft van de deelnemers kiest voor windmolens op plekken 2, 3 en 4.
- Voor plekken 2 en 3 is er een voorkeur voor 2 grote windmolens (180m) ten opzichte van 1 hele grote windmolen (250m).
- Op plek 4 wordt er vaker voor één hele grote windmolen gekozen en iets minder vaak voor één grote.

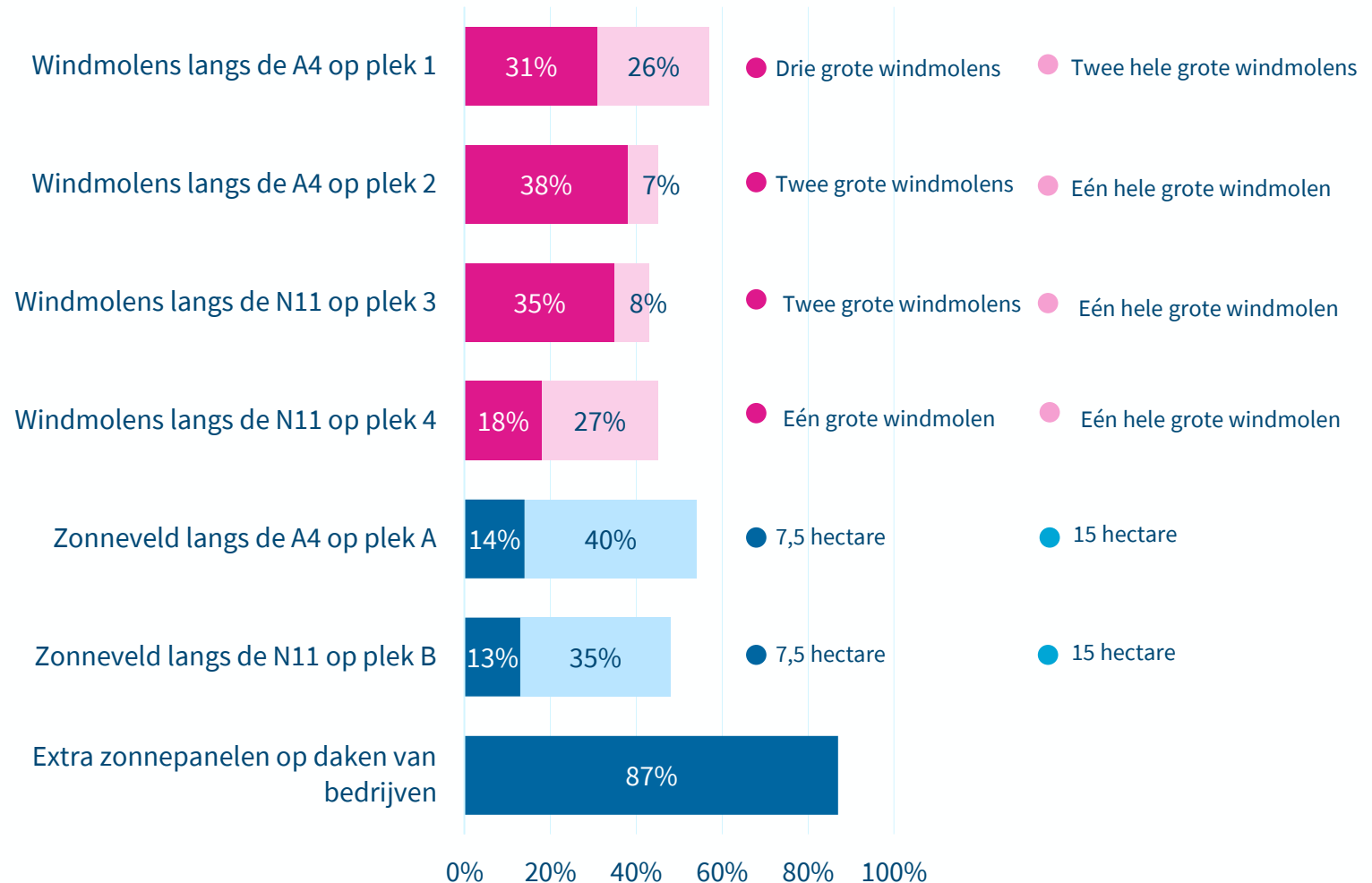
Zonnevelden

- Meer dan de helft van de inwoners (54%) kiest voor een zonneveld op plek A langs de A4 en iets minder mensen, bijna de helft, kiezen voor een zonneveld op plek B.
- Als er een zonneveld wordt gekozen, dan kiest men vaker voor een groot zonneveld van 15 hectare, dan een kleiner zonneveld van 7,5 hectare.

Zonnepanelen op daken van bedrijven

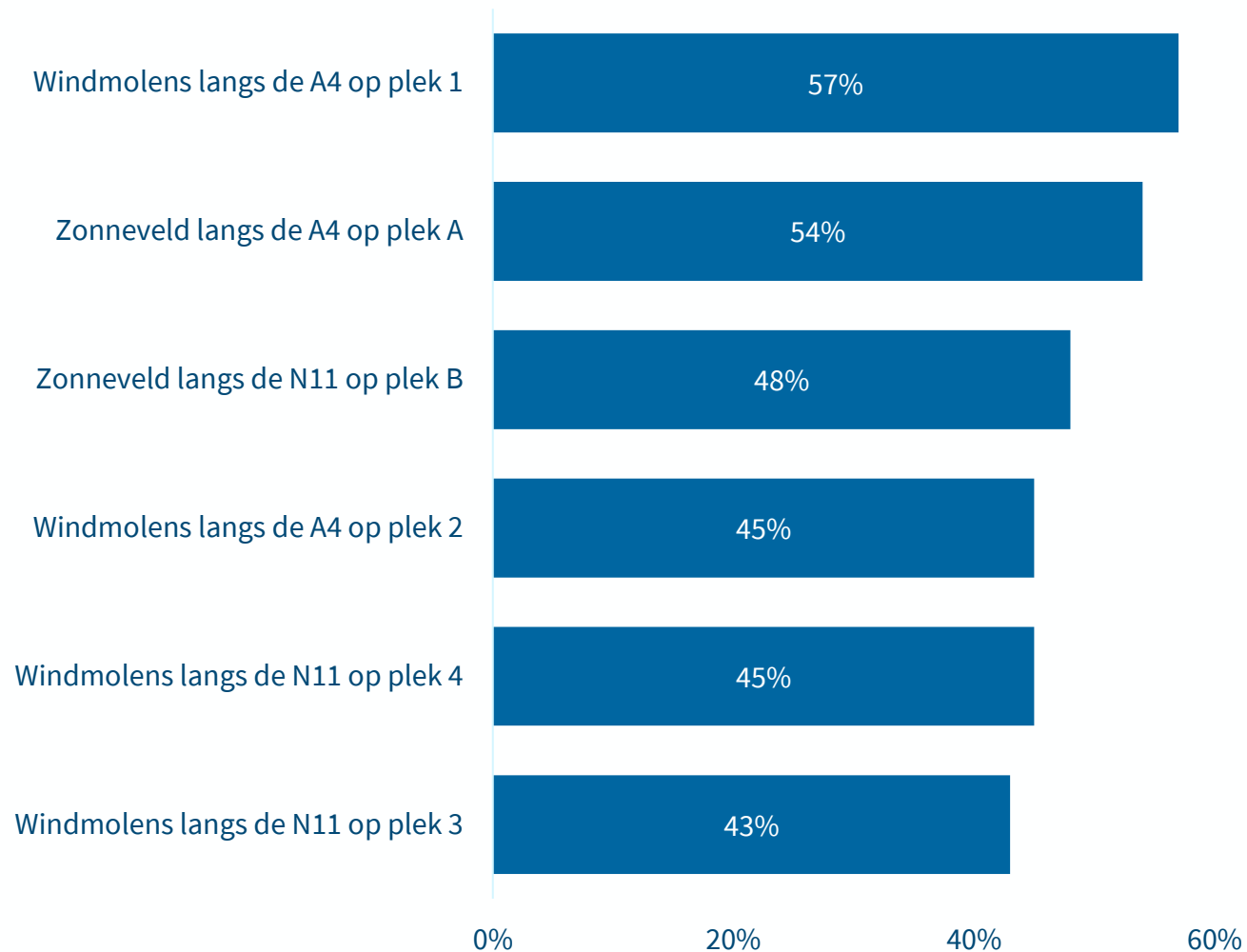
- Een ruime meerderheid (87%) kiest voor de optie 'extra zonnepanelen op daken van bedrijven'.

Percentage inwoners dat voor een variant kiest uitgesplitst naar plek.

Resultaten totaal: gekozen locaties voor windmolens en zonnevelden

Percentage inwoners dat voor windmolens of zonnevelden kiest op een locatie (los van welke variant er is gekozen).

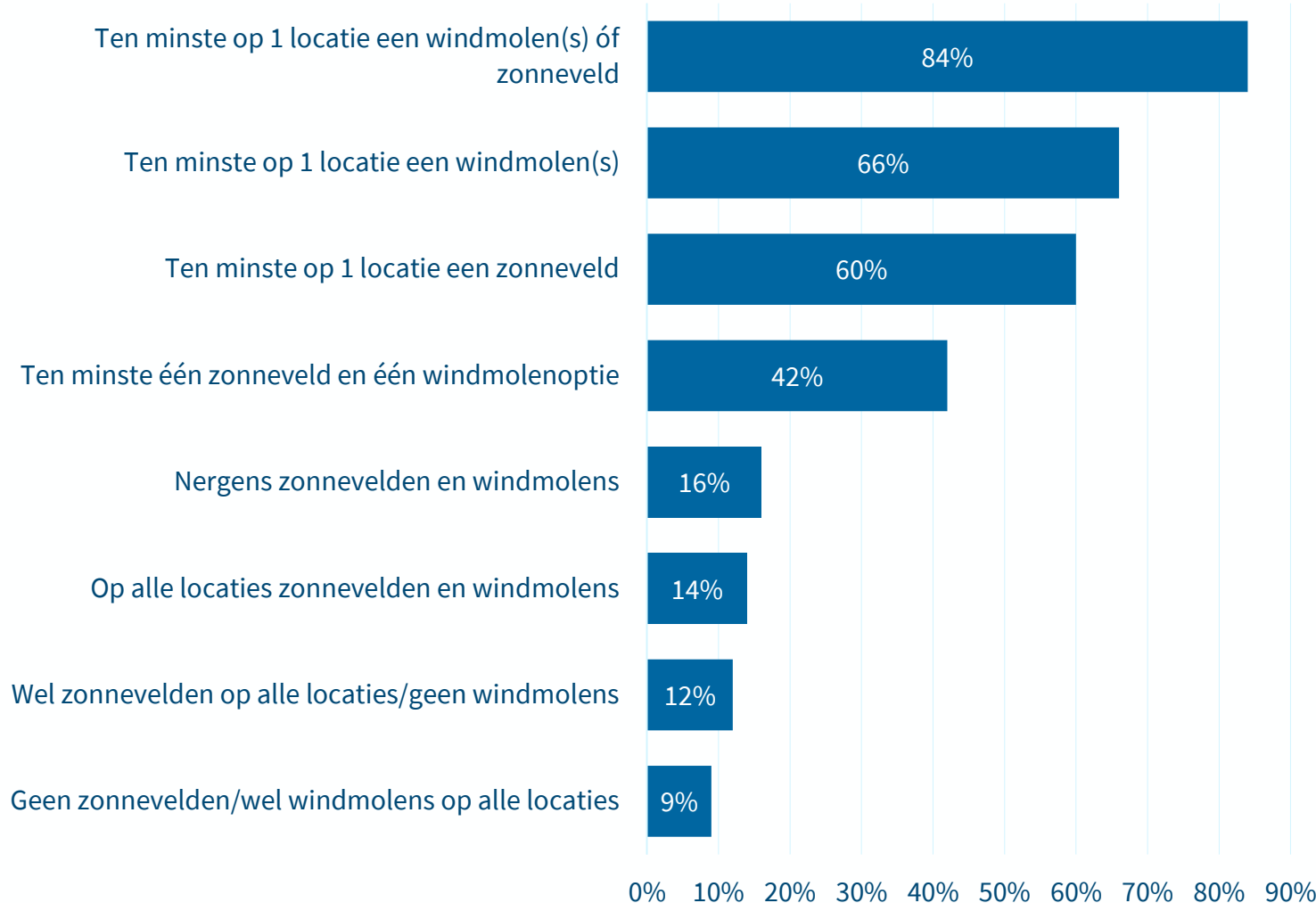

7 op 10 inwoners kiest voor een windoptie en 6 op 10 kiest voor een zonoptie

Toelichting

- Een grote meerderheid (84%) kiest ten minste op een locatie voor een windmolen (of windmolens afhankelijk van de optie) óf een zonneveld.
- 66% van de inwoners kiest voor minstens één windmolen-optie.
- Iets minder inwoners, maar nog steeds een meerderheid van 60%, kiest voor ten minste één zonneveld-optie.
- 42% van de inwoners kiest voor een combinatie van ten minste één zonneveld en één windmolen.
- De uitgesproken posities, nergens zon en wind of overal zon en wind, worden door een kleine minderheid gekozen. Respectievelijk 16% en 14% van de inwoners kiest hiervoor.
- Dan zien we nog 12% van de inwoners die voor alle zonneveldlocaties kiezen, maar geen enkele windmolenlocatie.
- En een kleine 9% die wel voor alle windmolenlocaties kiest, maar voor geen enkele zonneveldlocatie.

Percentage inwoners dat wel of niet voor een combinatie van zonnevelden en windmolens kiest.

3.4 Hoeveel duurzame elektriciteit wordt er opgewekt met de keuzes die deelnemers maken?

Ruim 1 op de 4 Zoeterwoudenaren zorgt met de keuzes voor genoeg duurzame energie voor Zoeterwoude in 2030

Toelichting

- Deelnemers zagen in de keuzetaak op een meter de effecten die hun keuzes hadden voor de opwek van duurzame elektriciteit. De teller ging in het groen wanneer er genoeg duurzame energie opgewekt wordt om te voldoen aan het geschatte verbruik in 2030. Deze grens zat op 151 GWh/jaar.
- Ruim 1 op de 4 (29%) mensen heeft er met haar keuzes voor gezorgd dat de teller in het groen komt. De overige deelnemers kwamen met hun keuzes niet boven deze grens uit.
- Gemiddeld wekken deelnemers 78,9 GWh/jaar extra duurzame elektriciteit op met hun keuzes voor zonnevelden en/of windmolens.
- Slechts 2,5% kiest geen enkele extra opwek (zie grafiek hiernaast). Dit betekent dat 2,5% van de deelnemers in Zoeterwoude geen enkele optie voor zonnevelden, windmolens en extra zonnepanelen heeft gekozen.

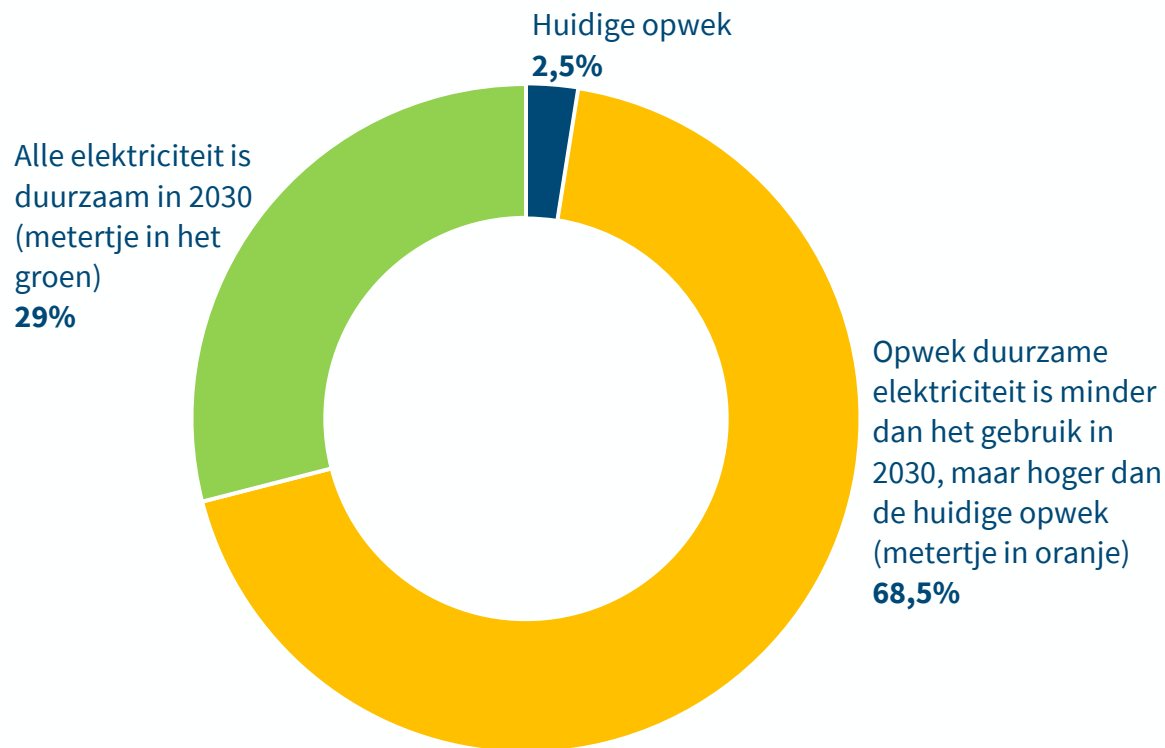
Effecten

Duurzame elektriciteit

ⓘ Niet alle elektriciteit die we gebruiken in Zoeterwoude is duurzaam.

Resultaten van de meter van de keuzetaak

3.5 Wat kiezen deelnemers als het gaat om windmolens?

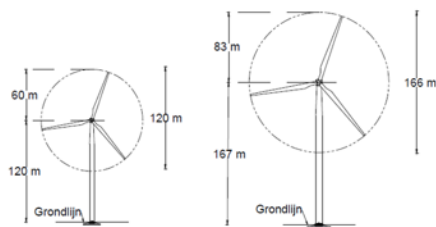
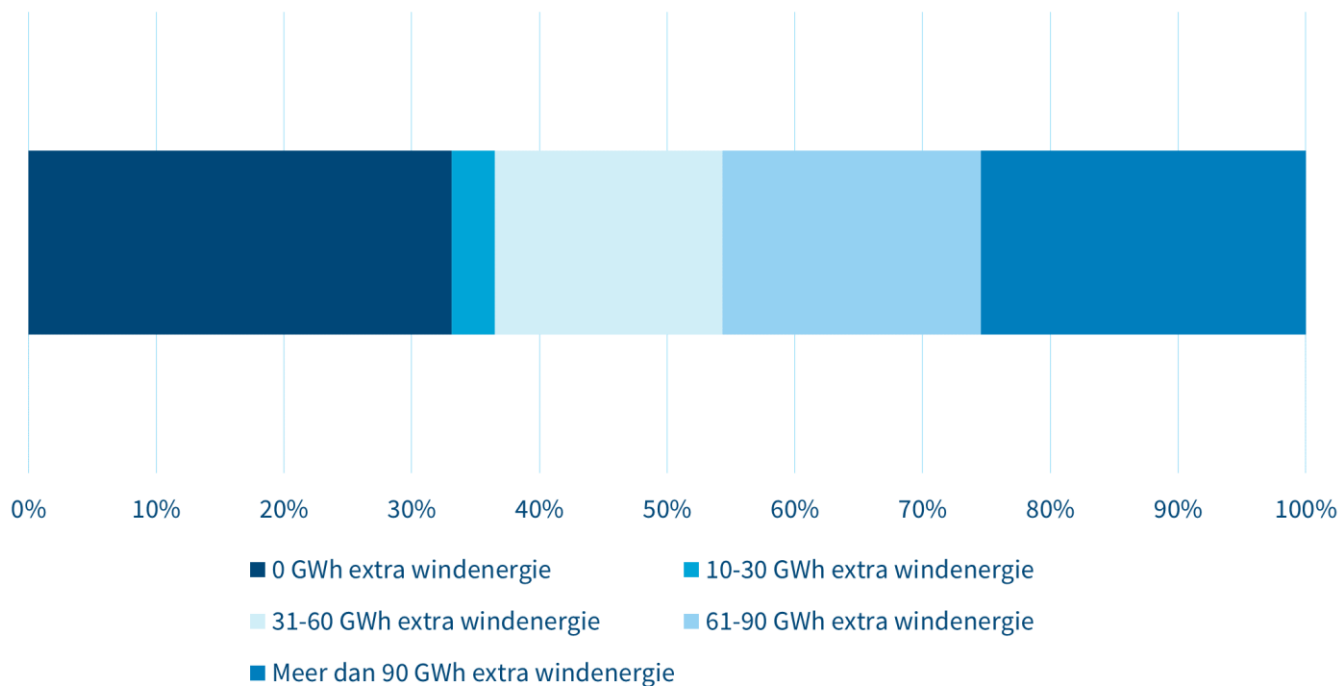

Windmolens zijn voor een meerderheid van de inwoners een mogelijke duurzame energiebron voor Zoeterwoude. 7 op de 10 Zoeterwoudenenaren kiest ten minste één windmolen-optie

Toelichting

- 74% van de deelnemers wil windenergie overwegen als optie voor het opwekken van duurzame energie. Zoals [hiervoor](#) is laten zien.
- 67% van alle deelnemers in Zoeterwoude kiest daadwerkelijk voor één of meer windmolen-opties.
- Hier staat tegenover dat 33% van de inwoners geen enkele windoptie kiest (zie grafiek). In de volgende sectie zien we dat zij gemotiveerd zijn door zorgen (zie de [sectie over zorgen](#) om inzicht te krijgen in wat er meespeelt & zie de [argumenten in de bijlage](#) met een overzicht van de genoemde zorgen).
- Een kleine groep (7%) zet maximaal in op windenergie. Deze groep heeft op alle locaties gekozen voor de optie met de maximale opwek.
- Als we alleen naar de windopties kijken blijkt dat deelnemers gemiddeld 53,5 GWh/jaar extra willen opwekken. 25% kiest ervoor om meer dan 90 GWh aan windenergie op te wekken.
- Een grote windmolen wekt 12 GWh op en een hele grote windmolen 21 GWh.

Percentage van alle deelnemers in Zoeterwoude dat met de gekozen windmolen-opties een bepaalde hoeveel GWh opwekt.

Grote windmolen (voorbeeld)
Tiphoopte: 180 m

Hele grote windmolen (voorbeeld)
Tiphoopte: 250 m

Een grote windmolen wekt 12 GWh op en een hele grote windmolen 21 GWh

Voor alle windmolenlocaties kiezen deelnemers het vaakst voor de optie met de grootste opwekcapaciteit

Toelichting

Opwek

Voor alle windmolenlocaties en varianten kiezen deelnemers het vaakst voor de optie met de grootste opwekcapaciteit, m.u.v. zoekgebied 1 (blauw gemarkeerd in tabel). Er is een voorkeur voor de grote windmolens en daarna is kwantiteit van opwek leidend in de keuze die mensen maken.

Balans tussen formaat, locatie en aantal windmolens

In de afweging voor formaat, locatie en aantal windmolens zien we dat het zorgen voor zo min mogelijk overlast ook een belangrijke rol speelt.

Plek 1: Deze locatie is het meest gekozen, 57% van de inwoners kiest hiervoor. Op deze plek kiest men ongeveer even vaak voor een van beide varianten: 3 grote of 2 hele grote windmolens. De vaakst genoemde reden voor een keuze voor plek 1 is dat men de minste overlast verwacht van windmolens op deze locatie. Zie de motivaties van deelnemers in de bijlage [hier](#). De opwek verschilt niet veel tussen beide varianten. We zien dat mensen onder andere voor hele grote windmolens kozen, omdat ze denken dat dit meer energie oplevert. Daarnaast kiezen mensen voor drie kleine bijvoorbeeld omdat ze denken dat iets kleinere windmolens voor (nog minder) overlast zorgen. De overweging is dus het beperken van overlast.

Plek 2: 45% van de inwoners kiest voor een windmolenvariant op plek 2. Waarbij mensen iets vaker voor 2 grote dan 1 hele grote windmolen kiezen. De keuze voor 2 grote in plaats van 1 hele grote hangt er mee samen dat 2 grote windmolens meer opwekken. We zien in de geschreven motivaties ([zie bijlage](#)) dat opwek maximaliseren een belangrijke overweging is. Hoewel niet voor iedere deelnemer duidelijk was welke optie meer opwekt. Bij mensen die kiezen voor 1 hele grote windmolen zien we namelijk ook soms terug dat men deze optie koos om opwek te maximaliseren. Hiernaast geeft men vaak aan dat deze plek wordt gekozen omdat het naast een snelweg ligt, en omdat er weinig overlast wordt verwacht voor mensen omdat het ver genoeg van bebouwing af staat.

Plek 3: Deze locatie is voor windmolens het minst gekozen. Op de volgende pagina is te zien dat vooral inwoners uit Zoeterwoude-Rijndijk deze locatie een stuk minder vaak kiezen. In de bijlage [hier](#) is te lezen waarom mensen wel voor deze locatie kozen.

Plek 4: 45% van de inwoners heeft voor een windmolen gekozen op deze locatie. Dit is een stuk minder vaak dan er voor plek 1 is gekozen. Zo zijn er 157 mensen die bijvoorbeeld wel voor een optie op plek 1 kiezen maar niet voor een optie op plek 4. Wat is voor hen het verschil tussen deze plekken? We zien onder andere argumenten genoemd worden dat een windmolen op plek 4 de natuur verstoort. Dit argument lijkt minder te spelen voor plek 1. Ook zien we aanwijzingen dat plek 4 minder gekozen is, omdat het dicht bij bebouwing ligt (Zoeterwoude-Rijndijk). Aan de andere kant geven de inwoners die wel voor windmolens op plek 4 kiezen vaak aan dat ze deze plek ver genoeg van bebouwing vinden afliggen. Zie de motivaties voor een keuze voor windmolens op plek 4 in de [bijlage](#). Er zijn 43 mensen die wel voor een windmolenoptie kiezen op plek 1,2 en 3, maar niet op plek 4. Eén deelnemer maakt een opmerking over het waarom: "Een molen bij de Weipoort zou ik niet plaatsen. Staat dan dicht op die vd Heineken."

Tabel x. Hoe wegen mensen formaat (180 m of 250m), aantal (3 of 2) en opwek (in GWh) tegen elkaar af?

Maatregel & locatie	Totaal % gekozen	Variant	opwek in GWh	% gekozen
Windmolens langs de A4 op plek 1	57%	3 grote windmolens	36	31%
		2 hele grote windmolens	42	26%
Windmolens langs de A4 op plek 2	45%	2 grote windmolens	24	38%
		1 hele grote windmolen	21	7%
Windmolens langs de N11 op plek 3	43%	2 grote windmolens	24	35%
		1 hele grote windmolen	21	8%
Windmolen langs de N11 op plek 4	45%	1 grote windmolen	12	18%
		1 hele grote windmolen	21	27%

3.6 Wat kiezen deelnemers als het gaat om zonnevelden?

Een meerderheid kiest een zonneveld-optie, maar er wordt minder vaak gekozen voor zonnevelden dan voor windmolens

Toelichting

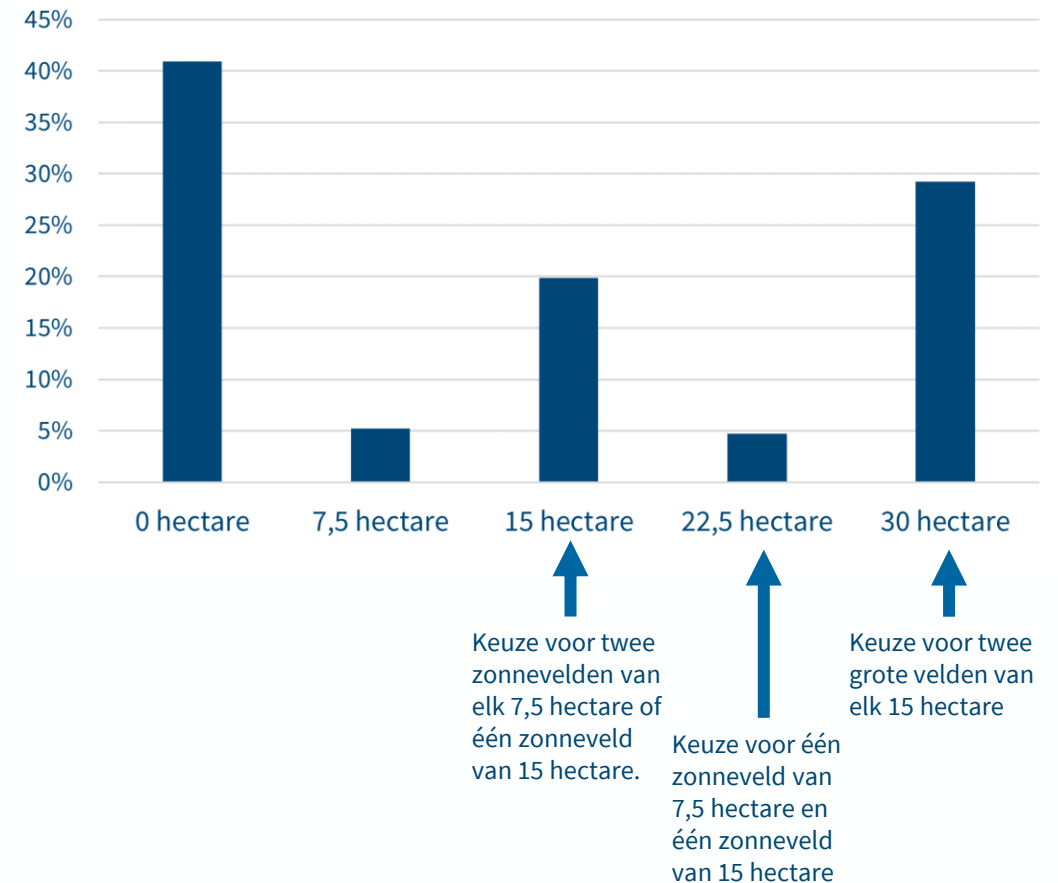
Zonnevelden minder vaak gekozen dan windmolens

- 59% van de deelnemers kiest voor minstens één zonneveld-optie. 41% van de inwoners kiest geen enkele optie voor zonnevelden (zie grafiekhiernaast).
- Zorgen over zonnevelden: Aan de ene kant zien we bepaalde zorgen die verklaren dat zonnevelden minder vaak worden gekozen. Inwoners maken zich zorgen over natuur en landschap. Zie in de [volgende sectie hier](#) een overzicht van wat men belangrijk vindt als het gaat om zonnevelden.
- Er is hiernaast een groep inwoners die wel voor zonnevelden kiest, maar die dit doen met de hoop dat de opwek die dit oplevert ervoor kan zorgen dat er geen windmolens hoeven te komen. Het is voor hen een keuze uit twee kwaden. Zie [in de bijlage](#) de argumentaties van deze mensen bij hun keuze voor zonnevelden.

Vaker grote dan kleinere zonnevelden

- Deelnemers die voor zonne-energie opties kiezen, kiezen vaker voor grotere zonnevelden (15 hectare) dan de kleinere opties (7,5 hectare), zoals we hiervoor zagen.
- In de grafiek hiernaast is te zien dat wanneer men kiest voor zonnevelden, er vaak gekozen wordt voor ofwel twee zonnevelden van 7,5 hectare, ofwel voor twee zonnevelden van 15 hectare.
- 29% van de deelnemers kiest voor twee grote zonnevelden van 15 hectare, 30 hectare in totaal, langs de A4 en de N11.

Percentage deelnemers dat kiest voor een aantal hectare zonnevelden.

3.7 Wat kiezen deelnemers als het gaat om zonnepanelen op daken van bedrijven?

Zonnepanelen op daken breed gedragen

Inzichten

- Extra zonnepanelen op bedrijfsdaken is door 87% van de inwoners van Zoeterwoude gekozen als optie. Zoals blijkt uit de motivaties van de deelnemers heeft dit voordelen ten opzichte van windmolens en zonnevelden. Ook zien deelnemers het als logisch om eerst de daken vol te leggen met zonnepanelen voordat er zonnepanelen op land worden geplaatst. In de [bijlage](#) staat een overzicht van de motivaties.
- Het is daarom een aanbeveling om altijd beslissingen over zon- of windopties in de communicatie in gezamenlijkheid te nemen met extra zonnepanelen op daken van bedrijven. Als je daar niets over zegt, dan zouden inwoners het idee kunnen krijgen dat je dit bent vergeten.
- Daarnaast laten deelnemers in hun antwoord op de vraag of zij nog iets kwijt willen over de raadpleging blijken dat zij een afgewogen en onderbouwde keuze van de gemeente willen zien. Deze verwachting steunt de bovenstaande aanbeveling.

Quotes van deelnemers over hun motivatie om te kiezen voor de optie 'extra zonnepanelen op daken van bedrijven':

"Er zijn nog zoveel daken waar panelen op kunnen."

"Zolang er goede mogelijkheden zijn om zonnepanelen op daken te leggen is het onnodig om zonnepanelen op de grond te situeren, (landschapsvervuiling)"

"Omdat deze niet in het zicht staan"

"Net als windmolens vind ik een heel veld van zonnepanelen afbreuk doen aan de groene omgeving, op de daken vind ik het niet storend"

Quotes van deelnemers over hun verwachting wat betreft communicatie van de gemeente bij de vraag of zij nog iets kwijt willen over de raadpleging:

"Het is aan de gemeente om, eenmaal toe aan besluitvorming, transparant te maken welke afwegingen zij gemaakt heeft, en tegen welke dilemma's zij is opgelopen bij het nemen van een beslissing."

"Ik zie met belangstelling de communicatie van de gemeente Zoeterwoude tegemoet [...] en (later) de onderbouwde keuze die de gemeente maakt."

3.8 Resultaten uitgesplitst naar wijk

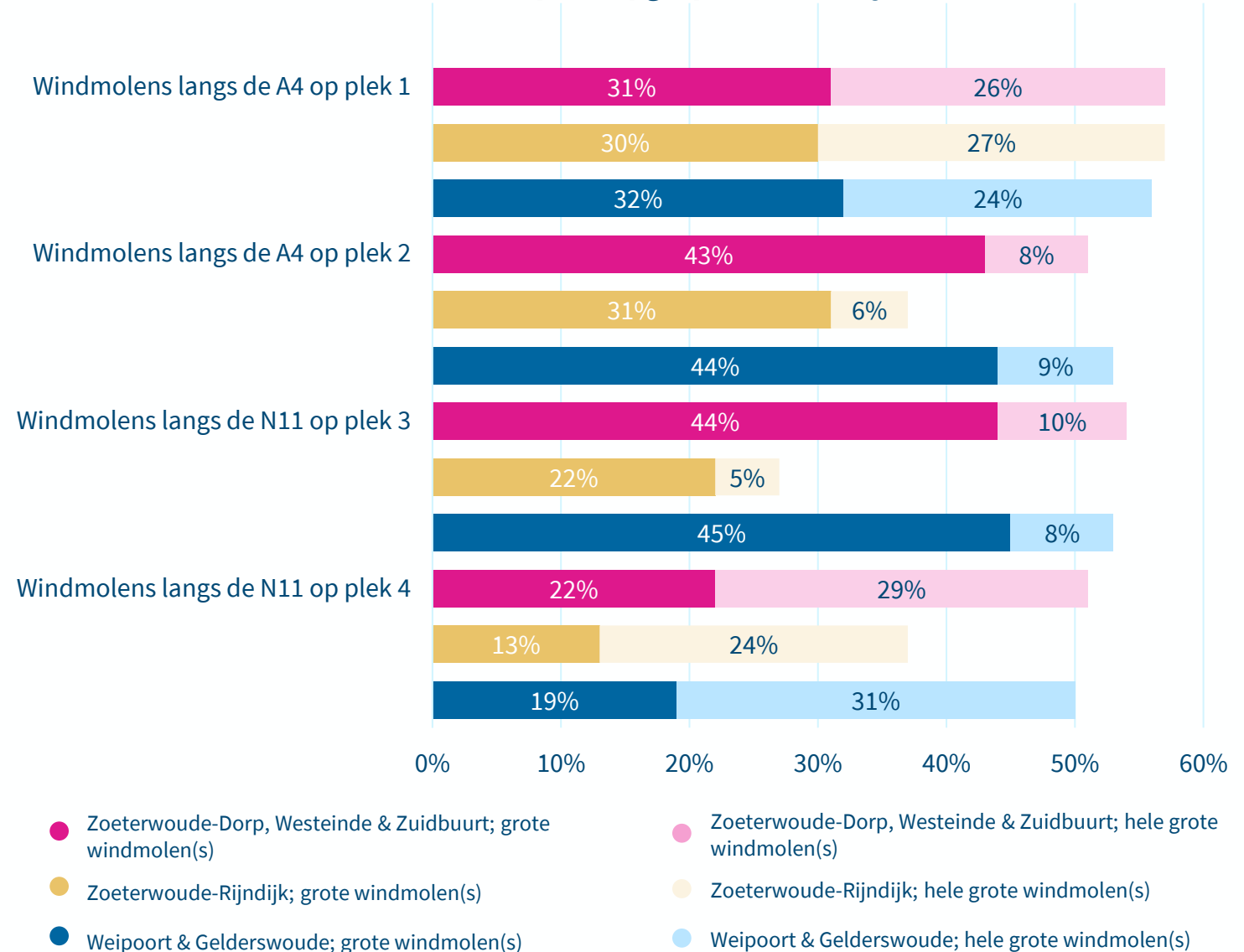

Windmolens op plek 1 langs de A4 zijn voor inwoners van alle wijken even vaak gekozen

Inzichten

- Inwoners uit alle wijken kiezen ongeveer even vaak voor een windmolen op plek 1 langs de A4
- Inwoners van Zoeterwoude-Rijndijk (geel) minder vaak kiezen voor plek 2, plek 3 en plek 4. Vooral plek 3, die het dichtst bij het dorp ligt, wordt door inwoners van Zoeterwoude-Rijndijk veel minder vaak gekozen dan door inwoners van de andere wijken. Een ruime meerderheid van de bewoners van Rijndijk kiest plek 3 niet. Ook plekken 2 en 4 zijn in Rijndijk matig gekozen.

Gekozen windopties opgesplitst naar wijk.

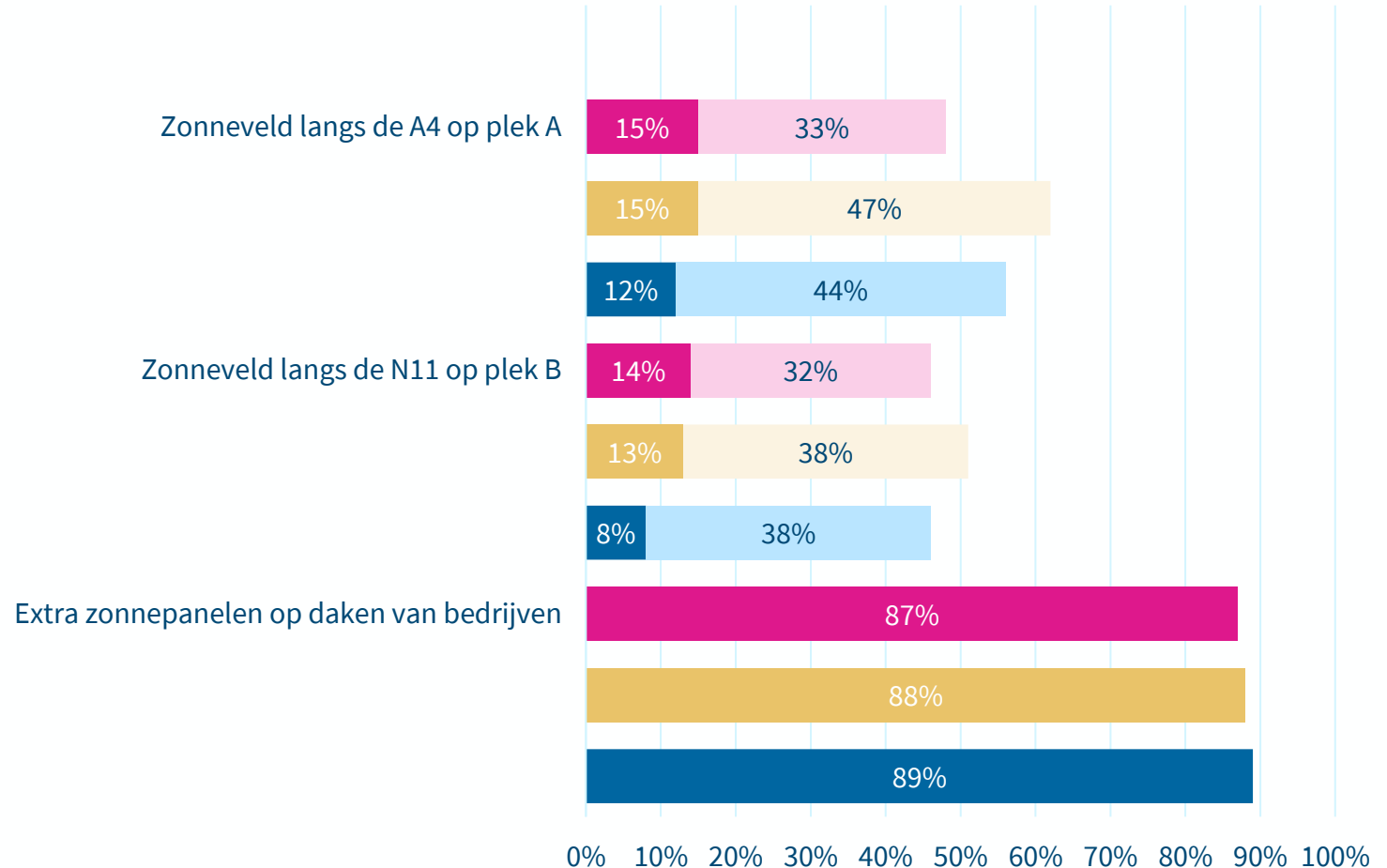

Gekozen zonopties, opgesplitst naar wijk

Inzichten

- We zien geen grote verschillen tussen de keuzes die inwoners uit de verschillende wijken maken voor zonnevelden of zonnepanelen op daken van bedrijven.
- Inwoners uit Zoeterwoude-Dorp, Westeinde & Zuidbuurt kiezen vergeleken met inwoners uit Zoeterwoude-Rijndijk en Weipoort & Gelderswoude iets minder vaak voor zonnevelden.
- Plek A heeft een groter draagvlak dan Plek B.
- Als er zonnevelden komen, geven meer inwoners de voorkeur aan een groter zonneveld.

Gekozen zonopties opgesplitst naar wijk.

● Zoeterwoude-Dorp, Westeinde & Zuidbuurt; 7,5 hectare aan zonneveld

● Zoeterwoude-Rijndijk; 7,5 hectare aan zonneveld

● Weipoort & Gelderswoude; 7,5 hectare aan zonneveld

● Zoeterwoude-Dorp, Westeinde & Zuidbuurt; 15 hectare aan zonneveld

● Zoeterwoude-Rijndijk; 15 hectare aan zonneveld

● Weipoort & Gelderswoude; 15 hectare aan zonneveld

Hoofdstuk 4. Welke verschillende perspectieven zien we?

The background features a large, dark blue, jagged shape that resembles a stylized mountain range or a series of overlapping triangles. This shape is set against a lighter blue background. The overall composition is modern and minimalist.

Hoofdstuk 4. Welke verschillende perspectieven zien we?

In dit hoofdstuk presenteren we de resultaten van de Latente Klasse Clusteranalyse.

Waarom deze analyse? Met de statistische techniek Latente Klasse Clusteranalyse (LKCA) onderzoeken we de representatieve steekproef. We analyseren welke groepen we kunnen onderscheiden in hun voorkeuren.

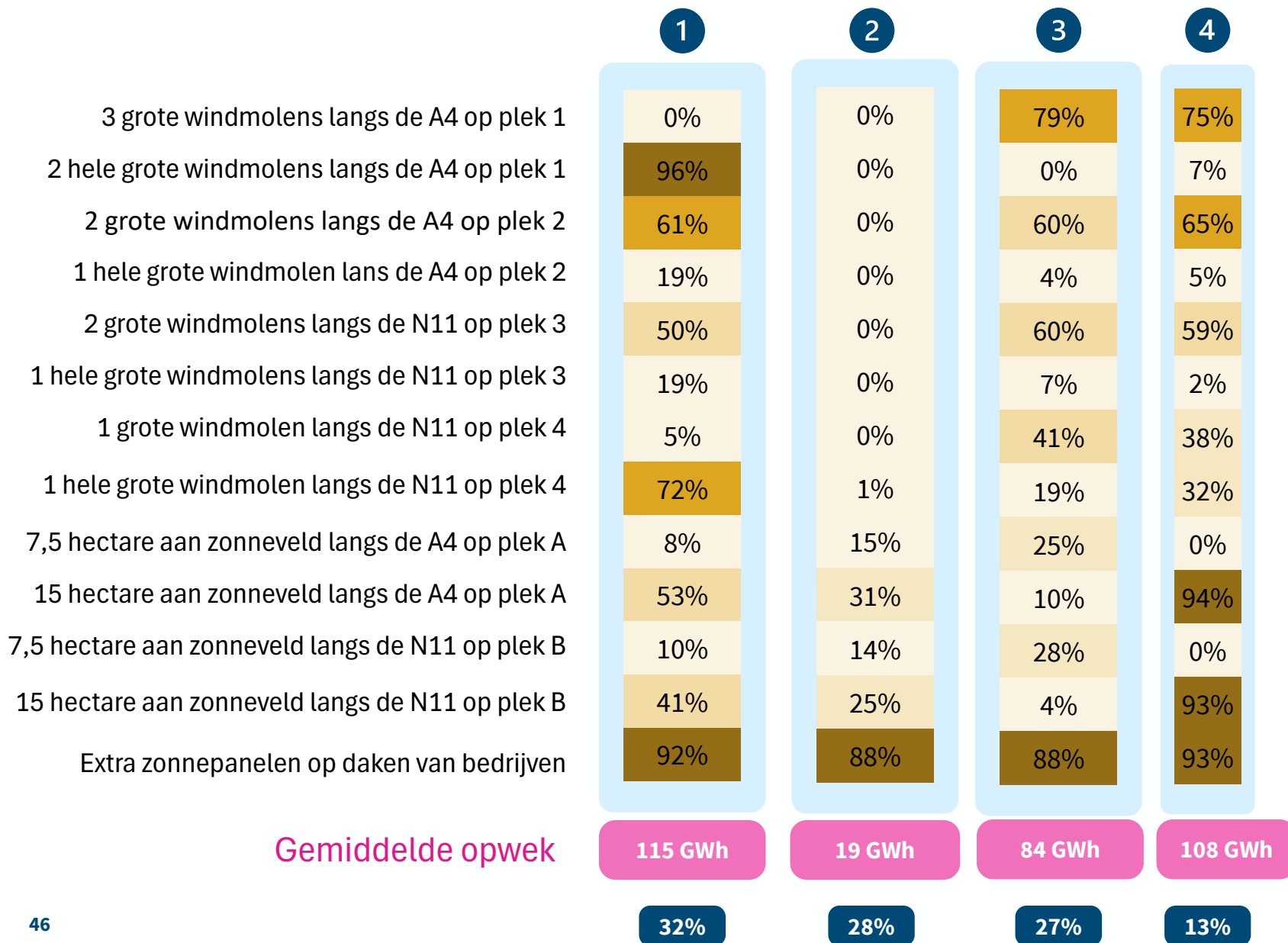
Wat is een LKCA? Deze methode zoekt naar groepen die grotendeels dezelfde antwoorden geven in de keuzetaak. Of die de twaalf onderwerpen juist heel anders prioriteren dan andere groepen. De methode zoekt zelf naar significante kenmerken.

Vier groepen: De LKCA geeft aan dat de deelnemers in 4 groepen (of perspectieven) kunnen worden opgedeeld die de opties verschillend prioriteren. We werken deze uit op de volgende pagina's.

Welke demografische kenmerken zijn bekeken? In de LKCA worden groepen onderscheiden op basis van verschillende keuzes die zijn gemaakt én op basis van demografische kenmerken. In de clusteranalyse voor deze raadpleging hangen niet alle demografische kenmerken significant samen met bepaalde keuzes/groepen. De demografische kenmerken die wel significant zijn, zijn: wijk, leeftijd, hoe vaak men overdag thuis is, ambitie en over welke opties men wil meedenken. In het ene cluster zien we bijvoorbeeld meer mensen uit een bepaalde wijk in vergelijking met andere clusters, terwijl in een ander cluster meer jongeren zitten dan in de andere clusters.

We zien 4 groepen die de opties verschillend prioriteren

Uitleg

De LKCA onderscheidt vier groepen (of perspectieven) die in hun prioritering van zonneveld- en/of windmolenopties verschillen.

De percentages in de kolommen laten zien hoe vaak de deelnemers uit een groep deze optie kiezen. Daaronder staat in de rode balk aangegeven hoeveel duurzame elektriciteit er met deze keuzes wordt opgewekt.

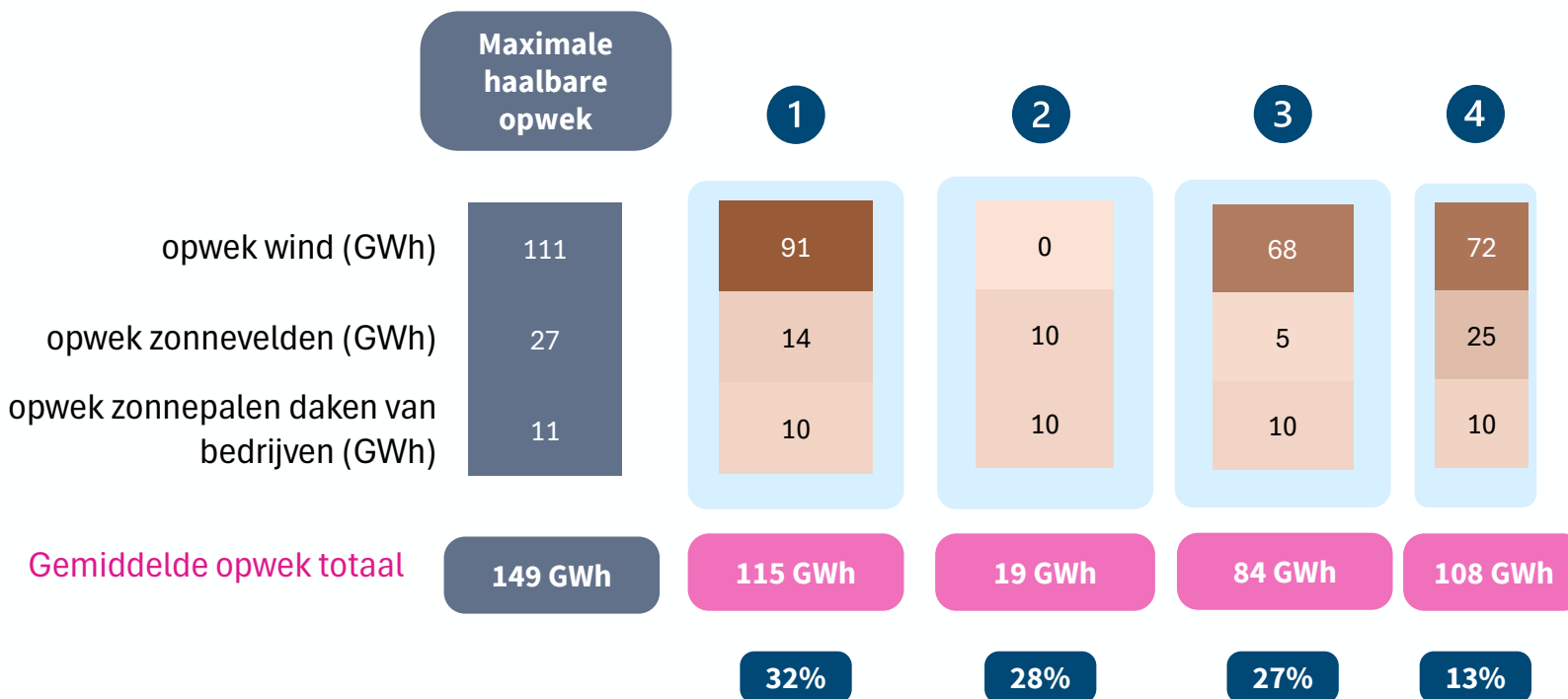
De percentages onder de kolommen geven aan hoe groot de groepen zijn.

Gekozen opties:

- Cluster 1 is een ambitieus cluster, met name wat betreft windmolens.
- Cluster 2 is (totaal) niet ambitieus wat betreft het opwekken van duurzame elektriciteit met windmolens. Het zet wel een beetje in op zonnenvelden.
- Cluster 3 is gematigd ambitieus wat betreft het opwekken van duurzame elektriciteit. Dit cluster kiest op alle locaties geregeld voor een windmolenoptie. Het kiest het minst van alle clusters voor zonnenvelden.
- Cluster 4 is net als cluster 1 een ambitieus cluster. Het kiest bijna maximaal voor opwek door middel van zonnenvelden, het meest van alle clusters. Het kiest ook vaak voor windmolens.

Opwek in GWh van de vier groepen

Uitleg

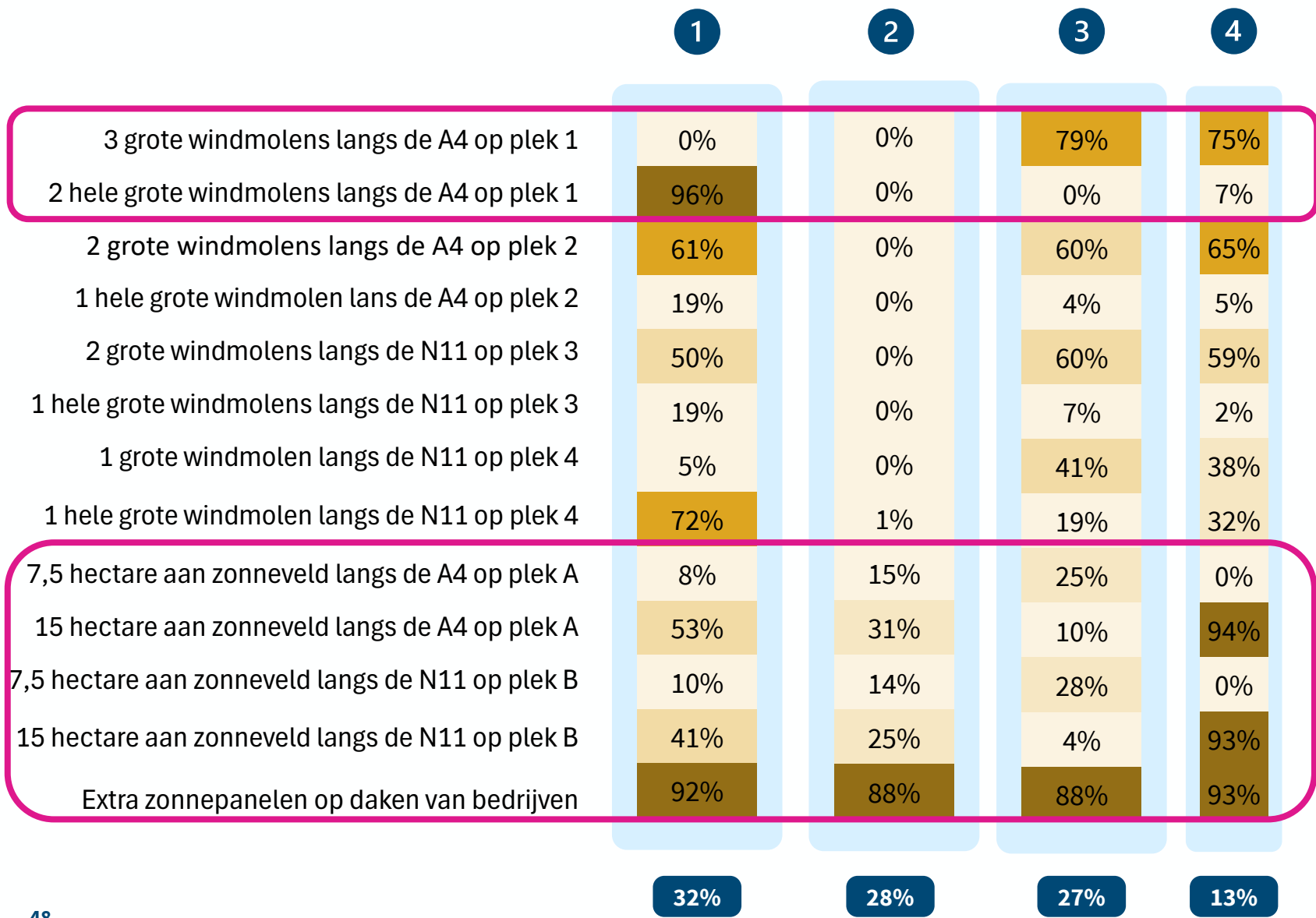
Als we naar de opwek kijken die met de gekozen opties wordt bewerkstelligd, dan vallen de voorkeuren van de clusters goed op.

Om te voldoen aan de doelstelling om in 2030 alle energie duurzaam op te wekken, moest 110 GWh extra worden opgewekt met de keuzes. Cluster 1 haalt dit en cluster 4 bijna. Cluster 2 en 3 niet.

- Cluster 1 is een ambitieus cluster, met name wat betreft windmolens. Dit cluster kiest vaak voor de windmolenopties met de hoogste opwek, maar soms voor een windmolenoptie met een lagere opwek, wat te zien is aan de opwek van 91 GWh met windmolens. Deze opwek gaat richting het maximum van 111 GWh dat met de windmolenopties kan worden opgewekt.
- Cluster 2 is (totaal) niet ambitieus wat betreft het opwekken van duurzame elektriciteit. Het wekt in totaal 19 GWh op. Dit cluster kiest geen enkele opwek met windmolens. Het zet wel een beetje in op zonnevelden.
- Cluster 3 is gematigd ambitieus wat betreft het opwekken van duurzame elektriciteit. Dit cluster kiest op alle locaties geregeld voor een windmolenoptie, maar niet altijd voor de optie met de hoogste opwek. Zoals op de vorige slide is te zien, wordt er op plek 4 bijvoorbeeld vaker voor een grote dan een hele grote windmolen gekozen. Het voorkomen van overlast zal hierbij een overweging zijn. Dit cluster kiest het minst van alle cluster voor zonnevelden.
- Cluster 4 is net als cluster 1 een ambitieus cluster. Maar het vult de opwek meer in met zonnevelden dan dat cluster 1 dat doet. Het kiest bijna maximaal voor opwek door middel van zonnevelden, het meest van alle clusters. Het kiest ook vaak voor windmolens. De keuze voor wind is vergelijkbaar met cluster 3, maar op plek 4 wordt er door cluster 4 vaker een hele grote windmolens gekozen. Cluster 4 is daarmee wat betreft wind ambitieuzer dan cluster 3, maar iets minder ambitieus dan cluster 1, wat hem vooral zit in de keuzes voor windmolens.

We zien 4 groepen die de opties verschillend prioriteren

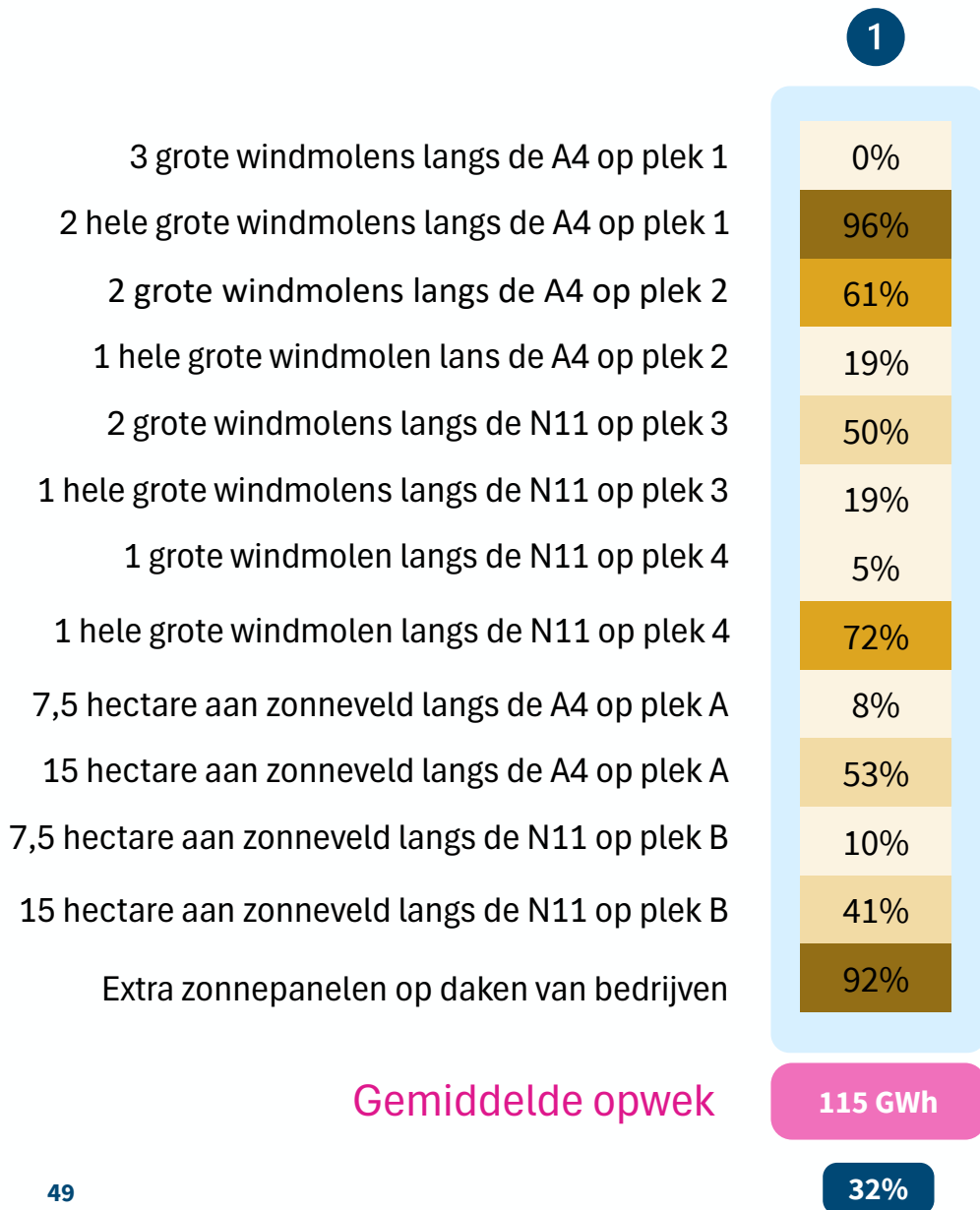
Overeenkomsten

Door cluster 1, 3 en 4 zijn windmolens op plek 1 het meest gekozen.

In alle clusters wordt gekozen voor zonnevelden en zonnepanelen. In deze raadpleging stond het deelnemers vrij om geen enkele optie te selecteren.

Cluster 1

Cluster 1: Maximaliseert de opwek van duurzame elektriciteit via windopties, maar minder voor zon

- 32% van de Zoeterwoudenaren valt onder cluster 1.
- Dit cluster is ambitieus als het gaat om het opwekken van duurzame elektriciteit. Het komt tot een opwek van 115 GWh. Het meest van alle clusters en genoeg om het doel voor duurzame opwek te halen.
- Het cluster kiest bijna maximaal voor opwek met windmolens.
- Er zitten in deze groep relatief meer jongeren onder de 25 jaar oud in vergelijking met de andere groepen.

Quotes van deelnemers in cluster 1

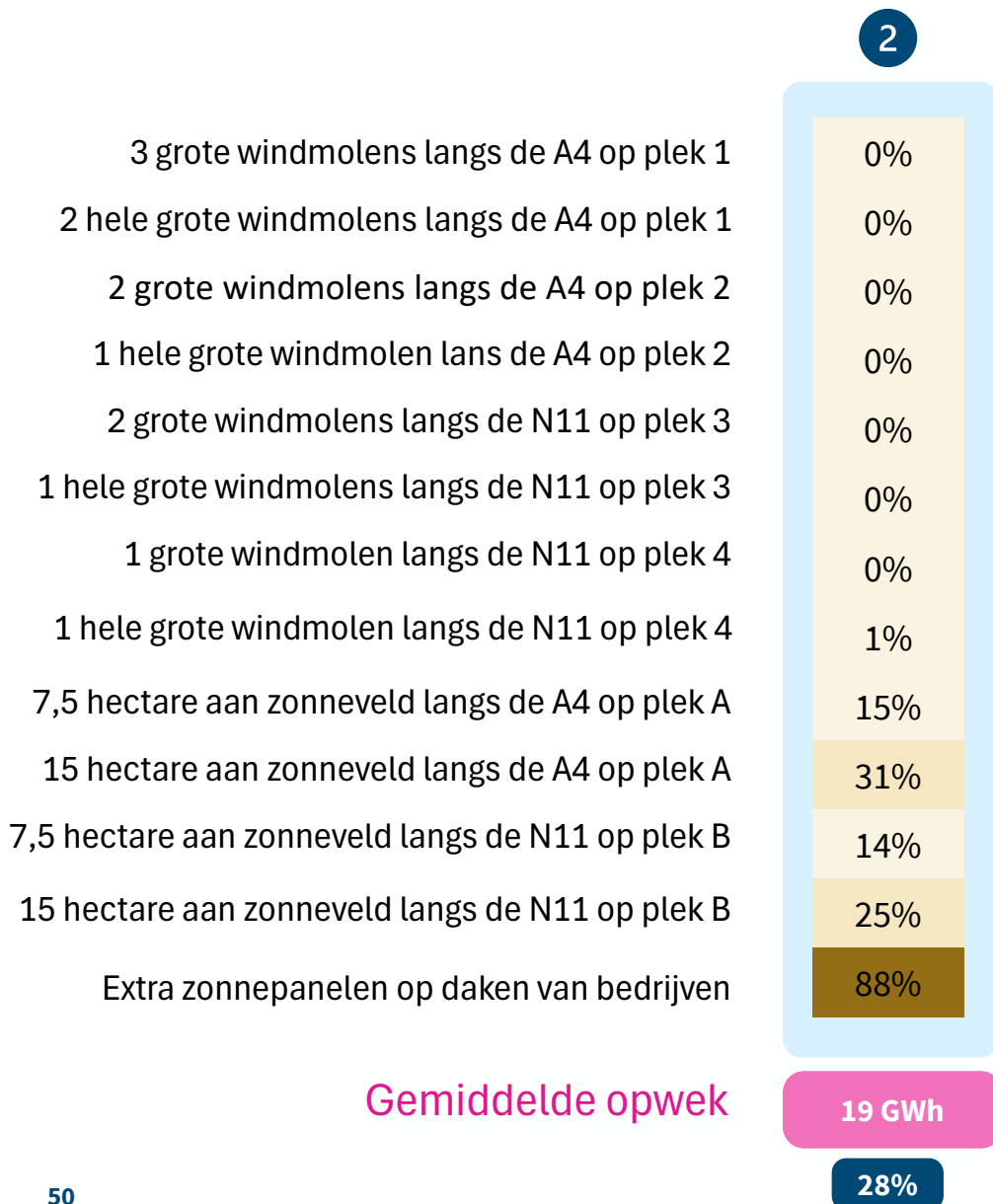
“Ik vind dat er naast snelwegen windmolens geplaatst kunnen worden, omdat er weinig sprake is van horizon vervuiling of geluidsoverlast is, doordat deze problemen hiervoor toch al werden veroorzaakt door de snelweg. Er zal wel moeten worden onderzocht in hoe verre bewoners last zouden kunnen hebben van de bewegende schaduwen van de windmolens. Op basis hiervan zou de grootte van de windmolens aangepast kunnen worden.”

Quote over plek 2: “Omdat dit nog buiten de wijk ligt en tegen het industrieterrein hebben hier ook weinig mensen last van. Omdat twee grote meer opleveren dan een hele grote, heb ik hier voor gekozen.”

“Ik vind dat je zoveel mogelijk moet doen om het elektrisch energie te krijgen”

Cluster 2

Cluster 2: Absoluut geen windmolens en als er zonnevelden komen, dan iets vaker keuze voor grote dan kleine

- Dit cluster kiest niet voor het opwekken van duurzame elektriciteit met windmolens.
- Deze groep zet wel enigszins in op zonnevelden, maar minder dan clusters 1 en 4.
- In dit cluster zitten relatief veel deelnemers die wonen in Zoeterwoude-Rijndijk.
- Ten opzichte van de andere clusters zijn er in dit cluster relatief meer deelnemers die 5 tot 7 dagen per week thuis zijn.
- Relatief veel deelnemers hebben de ambitie om minder duurzame elektriciteit op te wekken dan er wordt gebruikt in Zoeterwoude dan in andere clusters.
- Ten opzichte van de andere clusters zijn er in dit cluster relatief meer deelnemers die ervoor hebben gekozen om te kiezen uit de zonneopties en niet uit ook de windopties.

Quotes van deelnemers in cluster 2

Quote over zonneveld van 15 hectare:
"Als het echt moet dan maar zo"

Quote over zonnevelden van 15 hectare:
"Zonnepanelen langs wegen, zoals A4, N11 maar ook N206 is een goede keuze zonder overlast voor inwoners."

Quote over zonneveld van 15 hectare:
"Omdat dit beter is dan een windmolen in de buurt van bebouwing [...]"

Cluster 3

	3
3 grote windmolens langs de A4 op plek 1	79%
2 hele grote windmolens langs de A4 op plek 1	0%
2 grote windmolens langs de A4 op plek 2	60%
1 hele grote windmolen langs de A4 op plek 2	4%
2 grote windmolens langs de N11 op plek 3	60%
1 hele grote windmolens langs de N11 op plek 3	7%
1 grote windmolen langs de N11 op plek 4	41%
1 hele grote windmolen langs de N11 op plek 4	19%
7,5 hectare aan zonnenveld langs de A4 op plek A	25%
15 hectare aan zonnenveld langs de A4 op plek A	10%
7,5 hectare aan zonnenveld langs de N11 op plek B	28%
15 hectare aan zonnenveld langs de N11 op plek B	4%
Extra zonnepanelen op daken van bedrijven	88%

Gemiddelde opwek

84 GWh

27%

Cluster 3: Liever grote dan hele grote windmolens, en liever kleine zonnenvelden dan grote

- Dit cluster is wat minder ambitieus wat betreft het opwekken van duurzame elektriciteit in vergelijking met cluster 1 en 4. Wel is dit cluster meer ambitieus dan cluster 2. Daarom is er sprake van een gemiddeld cluster.
- In dit cluster zitten relatief veel deelnemers die wonen in Zoeterwoude-Dorp, Westeinde & Zuidbuurt.
- Ten opzichte van de andere clusters zijn er in dit cluster relatief meer deelnemers die ouder zijn dan 45 jaar.
- In dit cluster hebben relatief veel deelnemers de ambitie om meer duurzame elektriciteit op te wekken dan er wordt gebruikt in Zoeterwoude. Kijkend naar de gekozen zonne- en windopties komen ze hier niet altijd op uit.
- Ten opzichte van de andere clusters zijn er in dit cluster relatief meer deelnemers die 1 dag per week thuis zijn.
- Dit cluster kiest op plek 1 vaker voor 3 grote dan 2 hele grote. Een deelnemer schrijft bijvoorbeeld: *“Ik ga ervan uit dat de slagschaduw van deze molens niet tot het dorp komt. Bij hele grote molens zou dat wel zo kunnen zijn.”*

Quotes van deelnemers in cluster 3

Quotes over zonnenvelden van 7,5 hectare: *“Eerste voorkeur is bedrijfsdaken” & “Jammer van het landschap, maar helaas is dit noodzakelijk.”*

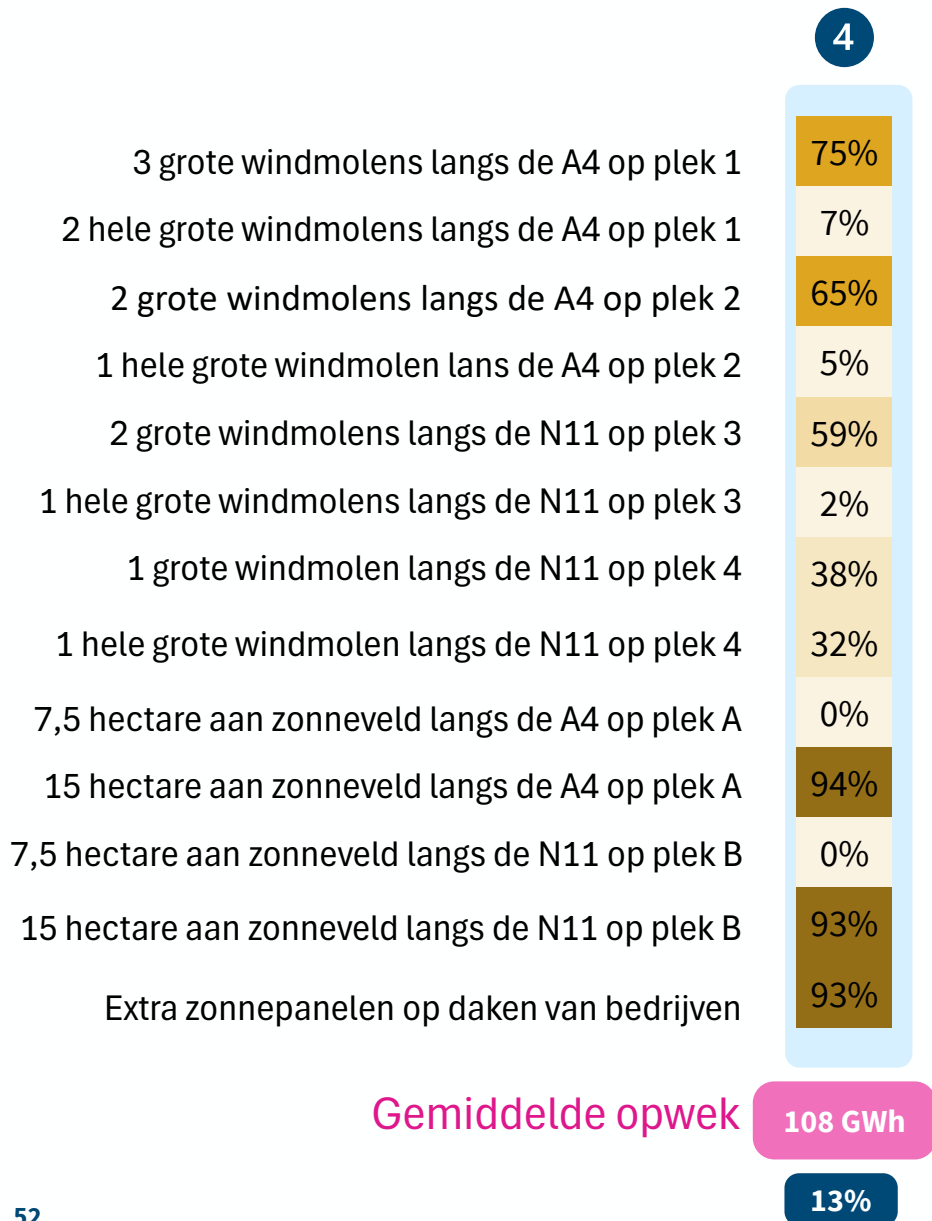
Quote over grote windmolens op plek 1: *“De afstand vanaf deze plek naar de bebouwde kom is groter waardoor (hopelijk) de mensen hier geen hinder van zullen ondervinden.”*

Quote over grote windmolens op plek 2: *“Gunstige plek, weinig mensen hebben dan last van de windmolens”*

Quote over windmolen op plek 4: *“Langs de N11, waar toch al rumoer is door verkeer en de omgeving geen natuurgebied is.”*

Cluster 4

Cluster 4: Zet in op grote zonnevelden en liever grote dan hele grote windmolens

- Dit cluster is ambitieus als het gaat om het opwekken van duurzame elektriciteit. Met een opwek van 108 GWh wordt het doel bijna behaald. Het cluster is vooral ambitieus wat betreft zonnevelden.
- In dit cluster zitten relatief veel deelnemers die wonen in Weipoort & Gelderswoude.
- Ten opzichte van de andere clusters zijn er in dit cluster relatief meer deelnemers die tussen de 25 en 44 jaar oud zijn.
- Relatief veel deelnemers hebben de ambitie om evenveel of veel meer duurzame elektriciteit op te wekken dan er wordt gebruikt in Zoeterwoude.
- Ten opzichte van de andere clusters zijn er in dit cluster relatief meer deelnemers die 2 tot 4 dagen per week thuis zijn.
- In deze groep zie je ook het zoeken naar een balans tussen opwek (er is ambitie voor) en een goede leefomgeving. Een deelnemer schrijft bijvoorbeeld over de keuze voor 3 grote windmolens op plek 1: *“Daar wonen geen mensen die er last van hebben en het levert veel stroom op. Wel slecht voor de natuur, dus 1 max 2 plekken vind ik voldoende.”*

Quotes van deelnemers in cluster 4

Quote over grote windmolens op plek 2: *“Ga voor de molens die het meeste opwekken. Het verschil tussen groot en heel groot vind ik niet storend. Als we groene energie willen, zullen we er iets voor moeten doen. Soms zijn dat consessies.”*

Quote over grote windmolens op plek 3: *“Liever niet de grootste windmolens voor mijn uitzicht en die van een ander”*

Quote over hele grote windmolen op 4: *“Leveren veel energie en zijn daardoor efficiënte investeringen tegenover beperkte plekken die het zicht verminderen”*

Quote over zonneveld van 15 hectare: *“Belemmert niet het zicht voor bewoners maar levert wel groene energie”*

Hoofdstuk 5. Zorgen en verwachtingen

The background features a dark blue gradient with several overlapping, semi-transparent blue shapes. A prominent white arrow points from the left towards the right, partially overlapping the blue shapes. The overall aesthetic is clean and modern.

Hoofdstuk 5. Zorgen en verwachtingen

Na de keuzetaak kregen deelnemers 5 vragen voorgelegd over zorgen en verwachtingen. In dit hoofdstuk rapporteren we wat deelnemers hier voor keuzes hebben gemaakt. Dit onderdeel was niet verplicht. Een groot aantal deelnemers heeft de vragen wel beantwoord, maar sommige ook niet. Bij elke vraag wordt aangegeven hoeveel mensen hebben geantwoord. Bij de rangschikkingsvragen was er ook een mogelijkheid om de optie 'hier wil ik geen antwoord op geven' te kiezen.

De vijf vragen komen in drie subhoofdstukken aan bod:

5.1 Zorgen over windmolens

Aan deelnemers werd gevraagd waar ze zich zorgen over maken, mochten er meer windmolens komen. Deelnemers kregen acht mogelijke zorgen te zien, waarbij ze konden aangeven of ze zich hier (heel) veel of (helemaal) geen zorgen over maken.

De vraag werd gevolgd door vier rangschikkingsvragen over verwachtingen:

5.2 Waar moet de gemeente rekening mee houden als er zonnevelden & windmolens komen?

Stel, de gemeente besluit om extra windmolens te bouwen in Zoeterwoude. Waar moet de gemeente volgens u dan het meeste rekening mee houden?

Stel, de gemeente besluit om zonnevelden aan te leggen. Waar moet de gemeente volgens u dan het meeste rekening mee houden?

5.3 Wat verwacht men van de gemeente als er zonnevelden & windmolens komen?

Stel, er komen windmolens in Zoeterwoude. Wat verwacht u dan van de gemeente?

Stel, er komen zonnevelden in Zoeterwoude. Wat verwacht u dan van de gemeente?

5.1 Zorgen over windmolens

Geluid is de grootste zorg als er meer windmolens komen in Zoeterwoude

Toelichting

- 9% van de respondenten maakt zich over alle voorgelegde onderwerpen zorgen (dit zijn 77 deelnemers die helemaal mee eens of mee eens kozen bij alle opties). En ongeveer net zo veel mensen (79) maken zich nergens zorgen over of zijn neutraal over de opties. Voor de overige deelnemers zitten er zorgen op 1 of meer van de opties.
- **Geluid:** is het vaakst een zorg. 63% van de deelnemers maakt zich hier zorgen over.
- Meer dan de helft van de deelnemers maakt zich ook zorgen over slagschaduw, het landschap, vogels en vleermuizen en om de natuur.
- **Gezondheid:** bijna de helft van de deelnemers (48%) geeft aan dat ze zich zorgen maakt om de gezondheid van mensen als er windmolens komen. Het is opvallend dat geluid vaker wordt genoemd als zorg dan gezondheid van mensen. Geluid van windmolens wordt wel eens in verband gebracht met gezondheidsklachten, maar we zien in deze resultaten dat het twee aparte zorgen zijn.
- **Jongeren:** jongeren maken zich iets minder vaak zorgen over geluid (54%) en gezondheid (43%) dan de 35-plussers. Jongeren zeggen relatief vaker dan 35-plussers dat ze zich geen zorgen maken over een optie, behalve over de optie natuur.

Aan deelnemers werd gevraagd om voor acht zaken aan te geven hoeveel zorgen ze zich maken als er meer windmolens komen in Zoeterwoude.

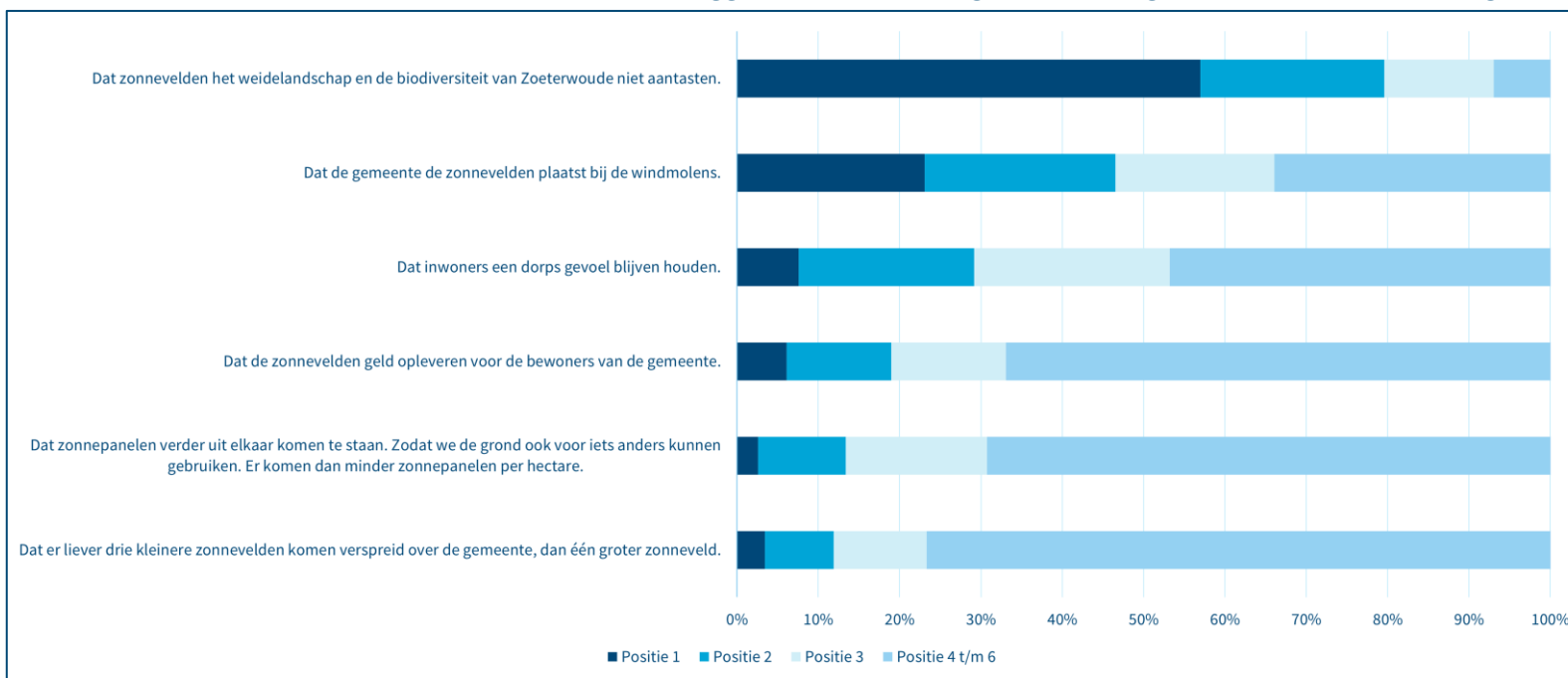

5.2 Waar moet de gemeente rekening mee houden als er zonnevelden en windmolens komen?

Bij het aanleggen van zonnenvelden moet de gemeente het meeste rekening houden met het weidelandschap en de biodiversiteit

Stel, de gemeente Zoeterwoude besluit om zonnenvelden aan te leggen. Waar moet de gemeente volgens u het meeste rekening mee houden?

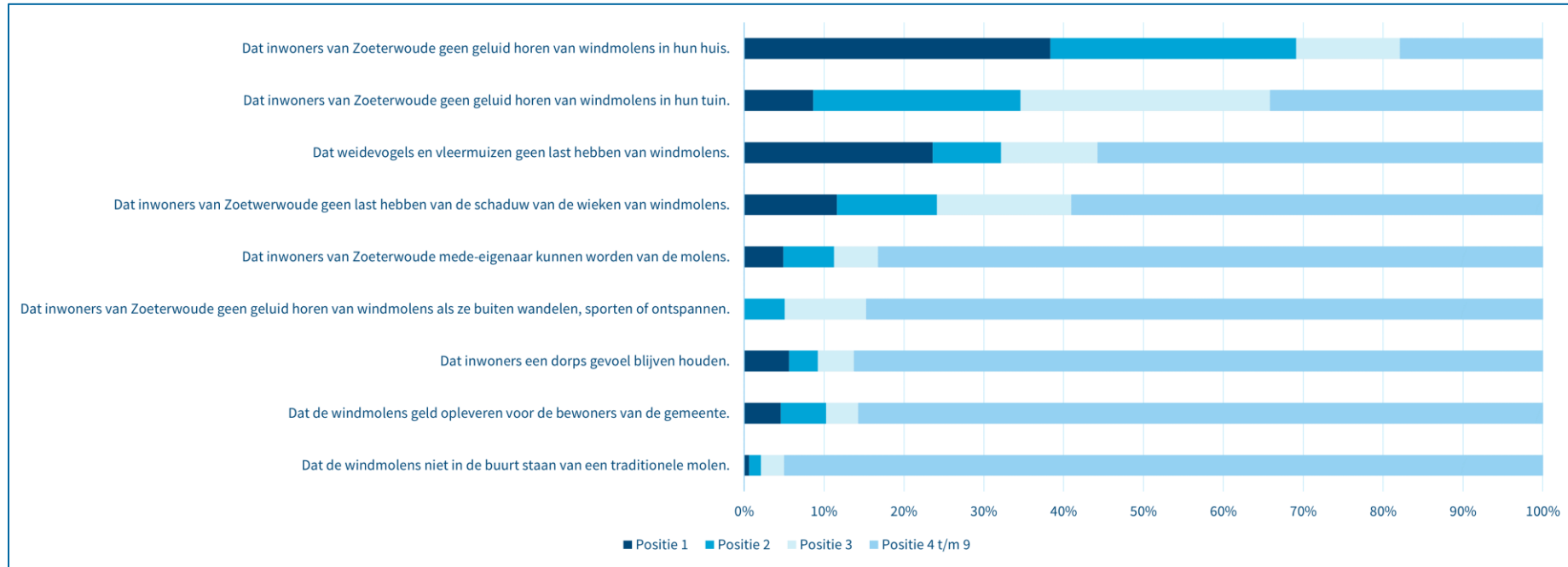
Toelichting

- **Positie in de rangschikking:** Dat zonnenvelden, het weidelandschap en de biodiversiteit niet aantasten (positie 1 t/m 3 is 93%) en dat de gemeente zonnenvelden plaatst bij de windmolens (positie 1 t/m 3 is 67%) is hetgeen waar de gemeente het meeste rekening mee moet houden.
- **Jongeren:** Jongeren vinden het belangrijker dat inwoners een dorps gevoel blijven houden (positie 1 t/m 3 is 63% voor jongeren), dan andere leeftijdsgroepen (positie 1 t/m 3 is 51,5% voor de 35-plussers). Daarentegen vinden jongeren het minder belangrijk dat er drie kleinere zonnenvelden dan één groot zonnenveld (positie 1 t/m 3 is 11% voor jongeren) in vergelijking met de andere leeftijdsgroepen (positie 1 t/m 3 is 27,3% voor de 35-plussers).
- **Weipoort & Gelderswoude:** Inwoners in Weipoort & Gelderswoude ranken de optie dat de gemeente zonnenvelden plaatst bij de windmolens het hoogst (positie 1 t/m 3 is 74% voor Weipoort & Gelderswoude), ten opzichte van de andere wijken (positie 1 t/m 3 is 63% voor inwoners van andere wijken). Daarentegen vinden inwoners van Weipoort & Gelderswoude het minder belangrijk dat zonnenvelden geld opleveren (positie 1 t/m 3 is 27% voor Weipoort & Gelderswoude), ten opzichte van de andere wijken (positie 1 t/m 3 is 35% voor inwoners van andere wijken).
- **Zoeterwoude-Rijndijk:** Inwoners in Zoeterwoude-Rijndijk ranken de optie dat de inwoners een dorps gevoel blijven houden het minst hoog (positie 1 t/m 3 is 49% voor Weipoort & Gelderswoude), ten opzichte van de andere wijken (positie 1 t/m 3 is 66,5% voor inwoners van andere wijken).
- 82 deelnemers van de 688 deelnemers die deze vraag hebben gemaakt, hebben aangegeven deze vraag niet te willen beantwoorden.

De gemeente moet bij het bouwen van extra windmolens het meeste rekening houden met geluid in huizen en tuinen van inwoners van Zoeterwoude

Stel, de gemeente besluit om extra windmolens te bouwen in Zoeterwoude. Waar moet de gemeente volgens u dan het meeste rekening mee houden?

Toelichting

- **Positie in de rangschikking:** Dat Zoeterwoudearen geen geluid horen van de windmolens in hun huis (positie 1 t/m 3 is 82% van het totaal aantal deelnemers) en in hun tuin (positie 1 t/m 3 is 64% van het totaal aantal deelnemers) is hetgeen waar de gemeente het meeste rekening mee moet houden. Daarna volgen dat weidevogels en vleermuizen geen last hebben dan de windmolens en dat inwoners van Zoeterwoude geen last hebben van de schaduw van de wieken.
- **Jongeren:** Jongeren vinden het belangrijker dat de gemeente rekening houdt met geluid bij het wandelen, sporten of ontspannen (positie 1 t/m 3 is 23% voor jongeren), dan 35-plussers (positie 1 t/m 3 is 14,5% voor de 35-plussers).
- **Ouderen:** 65-plussers vinden het belangrijker dat de gemeente rekening houdt dat de windmolens geld opleveren voor de inwoners (positie 1 t/m 3 is 17% voor 65-plussers) en dat ze mede-eigenaar kunnen worden (positie 1 t/m 3 is 22% voor 65-plussers), dan deelnemers jonger dan 65 jaar oud.
- **Zoeterwoude-Rijndijk:** Inwoners van Zoeterwoude-Rijndijk hebben rekening houden met weidevogels en vleermuizen lager gerankt (positie 1 t/m 3 is 35% van het aantal deelnemers uit Zoeterwoude-Rijndijk) dan deelnemers uit andere wijken van Zoeterwoude (positie 1 t/m 3 is 49% van het aantal deelnemers woonachtig in Zoeterwoude-Dorp, Westeinde & Zuidbuurt; positie 1 t/m 3 is 48% van het aantal deelnemers woonachtig in Weipoort & Gelderswoude). De inwoners van Zoeterwoude-Rijndijk vinden dat de gemeente juist meer rekening moet houden met slagschaduw (positie 1 t/m 3 is 50% voor deelnemers uit Zoeterwoude-Rijndijk) dan inwoners van andere wijken in Zoeterwoude (positie 1 t/m 3 is 39% voor deelnemers woonachtig in Zoeterwoude-Dorp, Westeinde & Zuidbuurt; positie 1 t/m 3 is 36% voor deelnemers woonachtig in Weipoort & Gelderswoude).
- 44 van de 855 deelnemers hebben aangegeven deze vraag niet te willen beantwoorden.

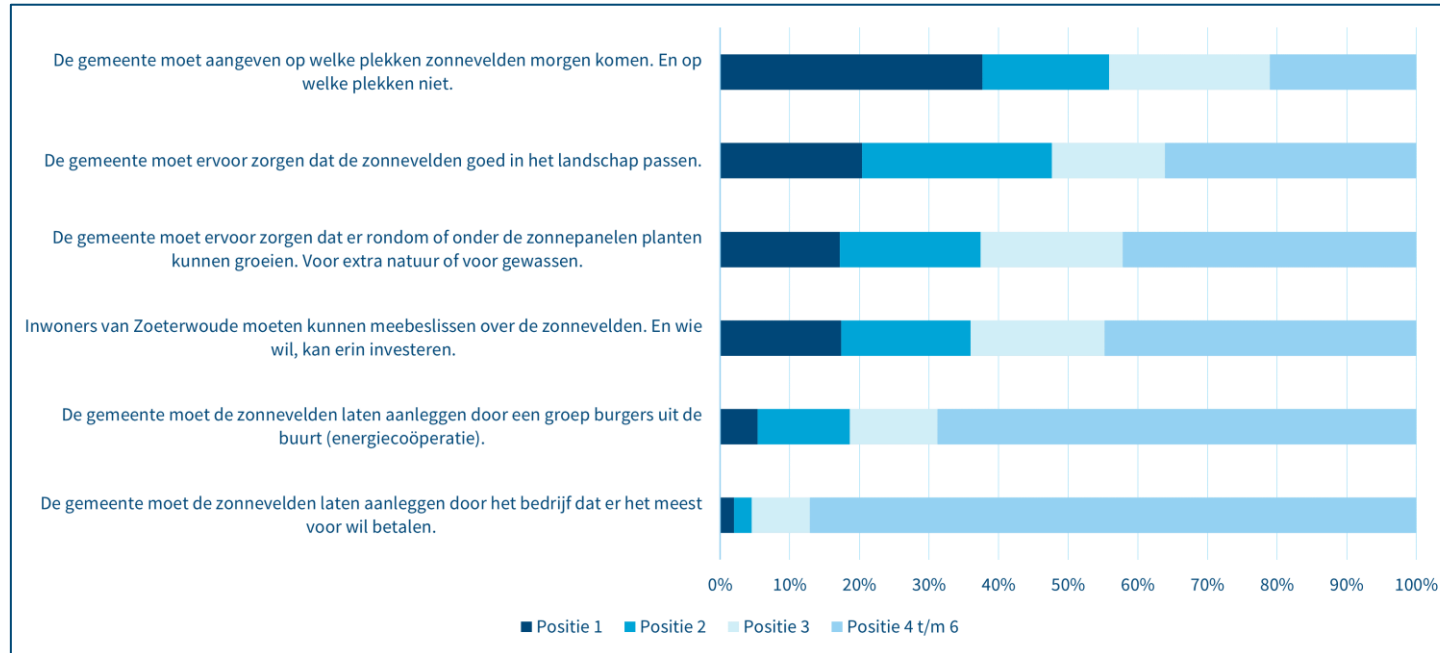

5.3 Wat verwacht men van de gemeente als er zonnevelden en windmolens komen?

Zoeterwoudenaren verwachten vooral dat de gemeente aangeeft op welke plekken zonnenvelden mogen komen

Stel, er komen zonnenvelden in Zoeterwoude. Wat verwacht u dan van de gemeente?

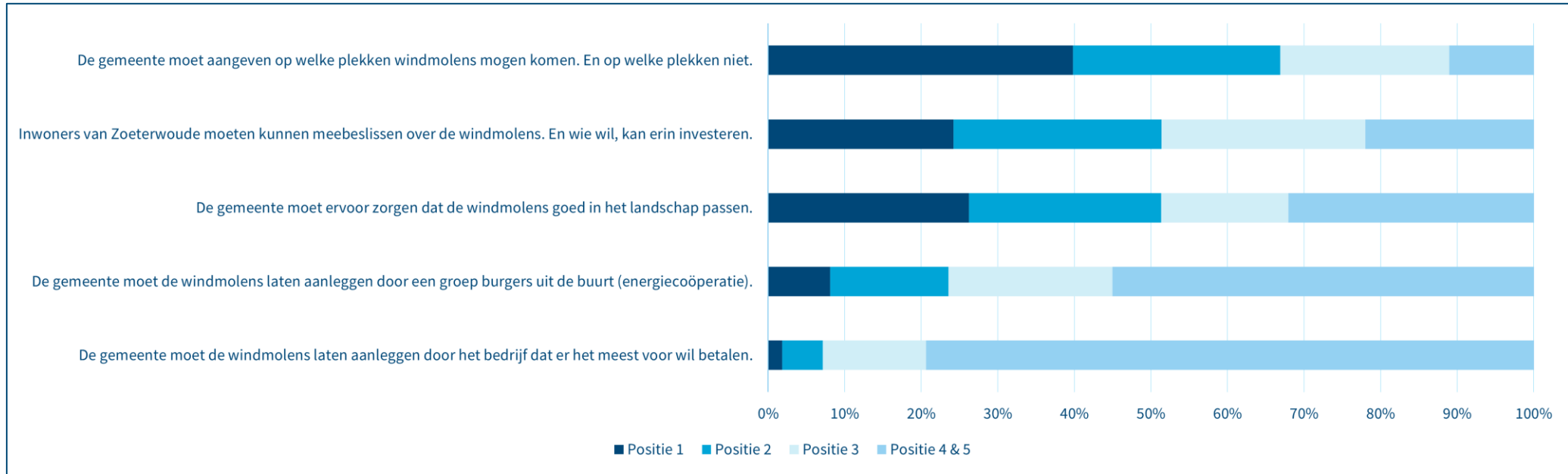
Toelichting

- **Positie in de rangschikking:** Zoeterwoudenaren verwachten vooral van de gemeente dat zij aangeeft op welke plekken wel of niet zonnenvelden mogen komen (positie 1 t/m 3 is 79% van het totaal aantal deelnemers). Dit komt overeen met de verwachtingen van de gemeente bij het plaatsen van extra windmolens. Wat ook overeenkomt met de verwachtingen bij windmolens is dat de gemeente de zonnenvelden of windmolens niet moet laten aanleggen door het bedrijf dat er het meest voor wil betalen.
- **Jongeren:** Jongeren verwachten meer dat de gemeente ervoor zorgt dat er rondom of onder de zonnepanelen planten kunnen groeien (positie 1 t/m 3 is 72% voor jongeren), dan andere leeftijdsgroepen (positie 1 t/m 3 is 45% voor 35-plussers). Daarentegen verwachten jongeren minder dat de gemeente ervoor zorgt dat energiecoöperaties zonnenvelden kunnen aanleggen (positie 1 t/m 3 is 20% voor jongeren) in vergelijking met de andere leeftijdsgroepen (positie 1 t/m 3 is 30% voor deelnemers tussen 35 en 65 jaar oud; positie 1 t/m 3 is 50% voor 65-plussers).
- **Ouderen:** 65-plussers verwachten meer dat Zoeterwoudenaren kunnen meebeslissen (positie 1 t/m 3 is 64% van het totaal aantal 65-plussers) dan de andere leeftijdsgroepen (positie 1 t/m 3 is 55% voor deelnemers tussen 35 en 65 jaar oud; positie 1 t/m 3 is 49% voor deelnemers jonger dan 35 jaar). Daartegenover verwachten 65-plussers minder dat de gemeente windmolens ervoor zorgt dat zonnenvelden goed in het landschap passen (positie 1 t/m 3 is 53% van het totaal aantal 65-plussers) dan de andere leeftijdsgroepen (positie 1 t/m 3 is 68% voor deelnemers tussen 35 en 65 jaar oud; positie 1 t/m 3 is 65% voor deelnemers jonger dan 35 jaar). Dit komt overeen met de verwachtingen rondom windmolens.
- 83 deelnemers van de 673 deelnemers hebben aangegeven deze vraag niet te willen beantwoorden.

Zoeterwoudenaren verwachten vooral dat de gemeente aangeeft op welke plekken windmolens mogen komen

Stel, er komen windmolens in Zoeterwoude. Wat verwacht u dan van de gemeente?

Toelichting

- **Positie in de rangschikking:** Er wordt vooral verwacht dat de gemeente aangeeft op welke plekken windmolens mogen komen (positie 1 t/m 3 is 89% van het totaal aantal deelnemers). Daarna wordt er van de gemeente verwacht dat inwoners van Zoeterwoude moeten kunnen meebeslissen (positie 1 t/m 3 is 78% van het totaal) en dat de gemeente ervoor zorgt dat de windmolens goed in het landschap passen (positie 1 t/m 3 is 68% van het totaal aantal deelnemers). Dat de gemeente windmolens moet laten aanleggen door het bedrijf dat er het meest voor wil betalen wordt door 21% van de deelnemers op plek 1, 2 of 3 gezet.
- **Ouderen:** 65-plussers verwachten minder dat de gemeente ervoor zorgt dat de windmolens goed in het landschap passen (positie 1 t/m 3 is 54% van het totaal aantal 65-plussers) dan de andere leeftijdsgroepen (positie 1 t/m 3 is 72% voor deelnemers tussen 35 en 65 jaar oud; positie 1 t/m 3 is 73% voor deelnemers jonger dan 35 jaar). Daartegenover verwachten 65-plussers meer dat de gemeente windmolens laat aanleggen door energiecoöperaties (positie 1 t/m 3 is 60% van het totaal aantal 65-plussers) dan de andere leeftijdsgroepen (positie 1 t/m 3 is 43% voor deelnemers tussen 35 en 65 jaar oud; positie 1 t/m 3 is 36% voor deelnemers jonger dan 35 jaar).
- 77 deelnemers van de 736 deelnemers hebben aangegeven deze vraag niet te willen beantwoorden.

Hoofdstuk 6. Over het onderzoek

The background features a large, dark blue abstract shape that resembles a jagged mountain range or a stylized letter 'A'. This shape is set against a lighter blue background. The overall composition is clean and modern.

Hoofdstuk 6. Over het onderzoek

In het laatste onderdeel van de raadpleging kregen deelnemers enkele vragen voorgelegd over hoe ze de raadpleging hebben ervaren en wat ze verwachten van de resultaten.

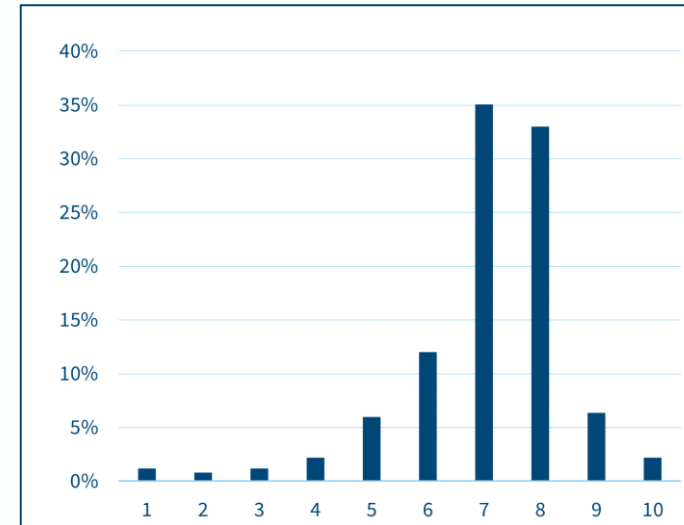

Deelnemers waarderen de raadpleging gemiddeld met een 7,1 & 73% van de deelnemers heeft nog niet eerder hun mening gegeven

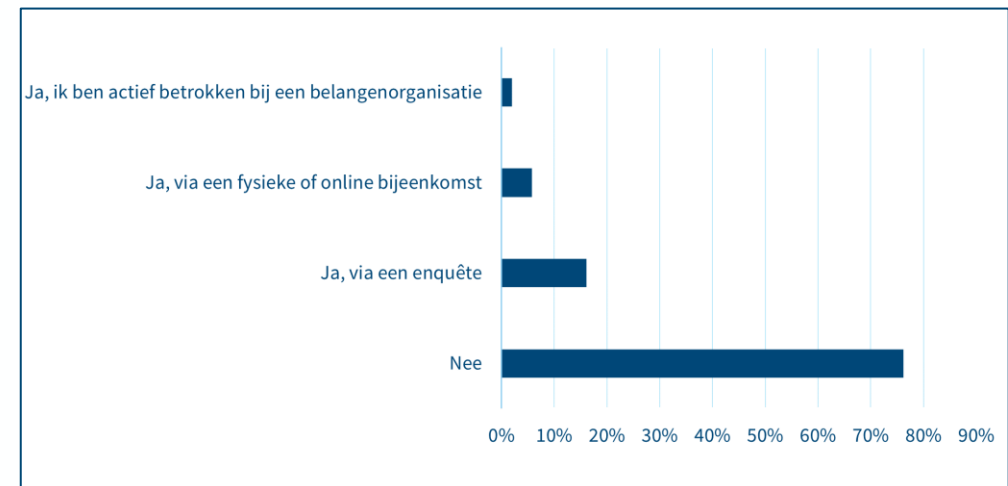
Toelichting

- **Een voldoende:** 89% van de deelnemers geeft een voldoende aan de raadpleging (een 6 of hoger). Dit is vergelijkbaar met cijfers voor andere raadplegingen over energie.
- **Nieuwe groep:** Het valt op dat een grote groep deelnemers (73%/645 deelnemers) nog niet eerder hun mening heeft gegeven over dit onderwerp. De raadpleging heeft daarmee een nieuwe groep bereikt. 136 Deelnemers gaven wel eerder hun mening via een enquête en 49 deelnemers via een fysieke of online bijeenkomst. 17 Deelnemers zijn actief betrokken bij een belangenorganisatie.

Percentage van de deelnemers dat een bepaald cijfer geeft

Heeft u al eens uw mening gegeven aan de overheid over dit onderwerp? (meerdere opties mogelijk)

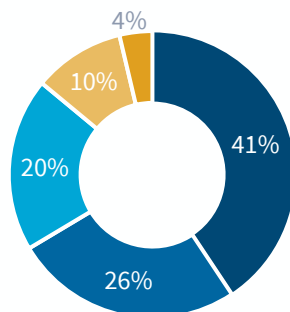

Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren?

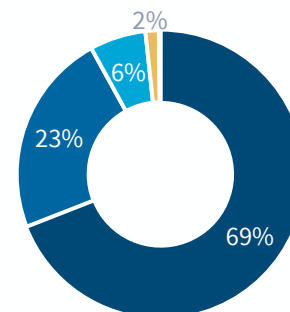
Toelichting

- Een meerderheid van de deelnemers (67%) heeft er vertrouwen in dat dit een eerlijk onderzoek is.
- 15% van de deelnemers geeft aan dat ze niet echt (10%) of helemaal niet (4%) vertrouwen in het onderzoek.
- Een grote meerderheid (92%) vindt het een belangrijk onderwerp om hun mening over te geven. 69% vindt het heel belangrijk en 23% een beetje belangrijk.
- Een meerderheid van de deelnemers (79%) vond de raadpleging goed te begrijpen. Bijna niemand vond het heel erg moeilijk te begrijpen. Dit geeft veel vertrouwen in de betrouwbaarheid van de resultaten.
- Praktisch geschoolden geven iets vaker aan dat de raadpleging moeilijk te begrijpen was.

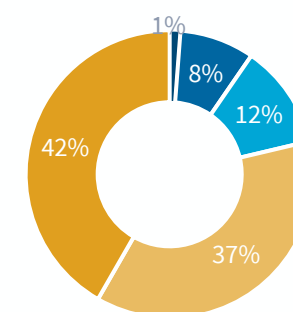
Vertrouwen inwoners van Zoeterwoude erop dat dit een eerlijk onderzoek is?

Vinden inwoners van Zoeterwoude dit een belangrijk onderwerp om uw mening over te geven?

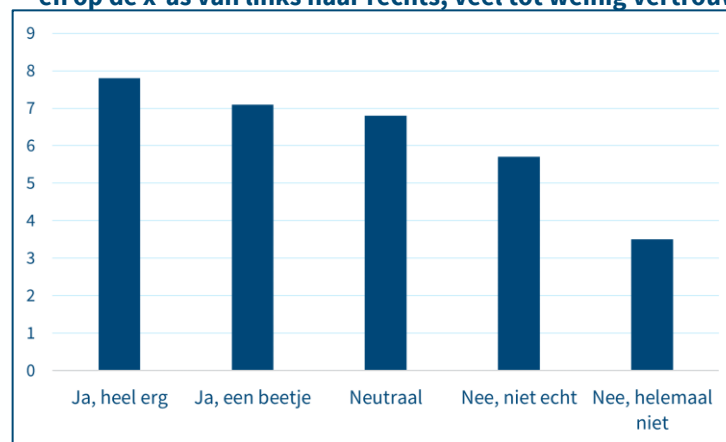

Vonden deelnemers van Zoeterwoude het moeilijk te begrijpen?

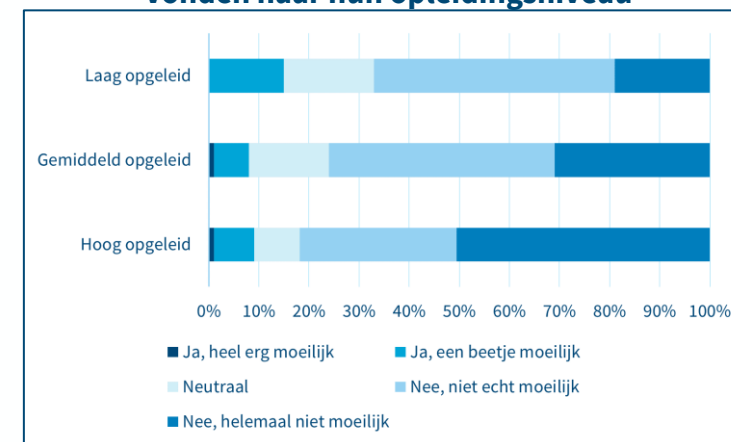

■ Ja, heel erg ■ Ja, een beetje ■ Neutraal ■ Nee, niet echt ■ Nee, helemaal niet

Het vertrouwen van Zoeterwoudenaars dat dit een eerlijk onderzoek is naar hun rapportcijfer. Met op de y-as het gemiddelde rapportcijfer en op de x-as van links naar rechts, veel tot weinig vertrouwen.

Hoe moeilijk Zoeterwoudenaars het te begrijpen vonden naar hun opleidingsniveau

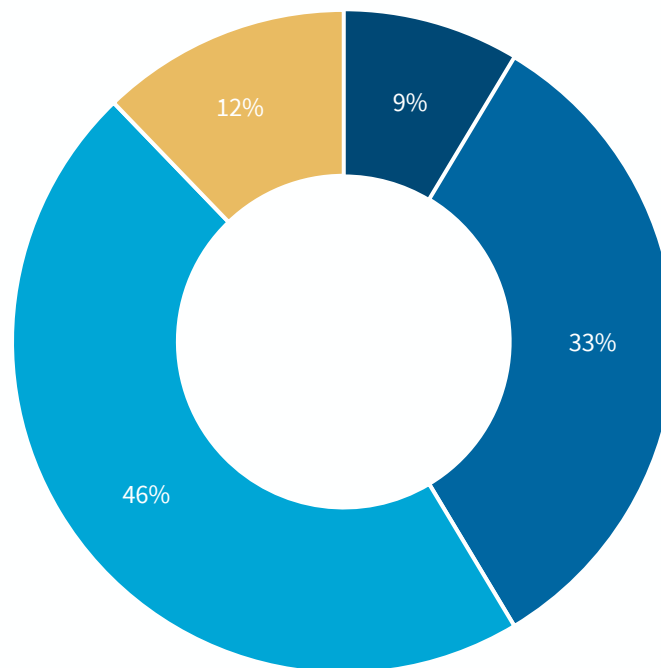

Welk advies vinden Zoeterwoudenaars het belangrijkste?

Toelichting

- Het grootste gedeelte (46%) van de deelnemers uit Zoeterwoude vindt het advies van inwoners net zo belangrijk als het advies van experts. Daarna volgt een gedeelte van 33% van de deelnemers uit Zoeterwoude die vindt dat het advies van inwoners belangrijker is dan het advies van experts.
- Wanneer we de resultaten van deze vraag van de deelnemers van Zoeterwoude-Dorp, Westeinde & Zuidbuurt vergelijken met Weipoort & Gelderswoude dan komen deze sterk overeen. Deelnemers uit Zoeterwoude-Rijndijk vinden iets vaker dat het advies van inwoners belangrijk is dan het advies van experts en iets minder vaak dat het advies van inwoners even belangrijk is als het advies van experts.

Welk advies vind je belangrijk?

- Alleen het advies van de inwoners is belangrijk, het advies van de experts is niet belangrijk
- Het advies van de inwoners is belangrijker dan het advies van de experts
- Het advies van de inwoners is even belangrijk als het advies van de experts
- Het advies van de experts is belangrijker dan het advies van de inwoners

Hoofdstuk 7. Methodologie en verantwoording

De keuzes die we beschrijven in deze sectie hebben geleid tot de raadpleging die vindbaar is op de website <https://energiezoeterwoude.raadpleging.net/>. Alle originele teksten zijn hier na te lezen. De raadpleging is ook nog in te vullen, maar antwoorden worden niet meer geregistreerd.

Hoofdstuk 7. Methodologie en verantwoording

In dit hoofdstuk bespreken we hoe het ontwerpproces is verlopen en welke keuzes hierin zijn gemaakt voor de raadpleging. Ook bespreken we hoe de resultaten en gegevens zijn verwerkt. De keuzes die we beschrijven in dit hoofdstuk hebben geleid tot de raadpleging. De raadpleging is vindbaar op energiezoeterwoude.raadpleging.net

Het ontwerp en de uitvoering van deze PWE-raadpleging vond plaats in drie stappen die we in detail uitwerken

Overzicht van het proces: Welke stappen zijn doorlopen?

1

Ontwerp van de PWE-raadpleging

September-november '23

- Ontwerpsessies met projectgroep gemeente, inwoners, stakeholders en raad
- Ontwerpkeuzes
- Uitwerken in online platform

2

Openstelling en dataverzameling

December '23

- Werving deelnemers online raadpleging
- Papieren versie
- Controle en opschonen van data

3

Analyse en rapportage

Januari-maart '24

- Post-stratificatie
- Kwalitatieve en kwantitatieve analyses

De PWE-methode

Waarom een PWE-raadpleging?

- **De essentie:** De essentie van een PWE is dat burgers hun mening kunnen geven over een keuzevraagstuk van de overheid. Burgers worden als het ware op de stoel van de overheid gezet. Het keuzevraagstuk van een overheid wordt nagebootst in een online omgeving. Burgers worden zich bewust van het dilemma waar de overheid voor staat. Ze krijgen een overzicht van de voor- en nadelen van de opties waartussen de overheid kan kiezen en de beperkingen die er zijn (bijvoorbeeld: ‘er is beperkt publiek budget’). Vervolgens wordt er aan de deelnemende burgers gevraagd welke keuzes ze zouden maken. Ten slotte lichten burgers hun keuzes toe, wat een scherp beeld oplevert van hun waarden, zorgen en de kansen die zij zien.
- **Laagdrempelig en inhoudelijk:** Omdat de drempel om deel te nemen relatief laag is – deelname aan een PWE kost gemiddeld zo’n 20 minuten en je kunt deelnemen waar en wanneer je maar wilt – faciliteert de methode participatie van een grote en diverse groep burgers. PWE is een vorm van burgerparticipatie die het midden houdt tussen simplistische methoden als een referendum of een opiniepeiling aan de ene kant en intensieve participatievormen zoals een burgerforum of een bewonersavond aan de andere kant. Burgers kunnen in een PWE laagdrempelig, maar toch inhoudelijk deelnemen.
- **Een participatie- en een beleidsevaluatie-instrument:** PWE is naast een participatie-instrument ook een beleidsevaluatie-instrument dat als doel heeft om met geavanceerde technieken de voorkeuren van burgers voor overheidsbeleid te meten. De analyses bieden bijvoorbeeld inzicht in de verschillen/overeenkomsten tussen groepen inwoners van Zoeterwoude.
- **Burgers staan in de schoenen van de overheid:** Een PWE kan ook inzicht geven in de keuzes die de overheid moet maken en in welke context dat gebeurt. Doordat burgers in de PWE als het ware in de schoenen van de overheid staan en de effecten van hun keuzes te zien krijgen, wordt hun mening in een groter geheel geplaatst en krijgen zij inzicht in de gevolgen van hun keuzes. Hierdoor krijgen burgers meer begrip voor de keuzes die de overheid moet maken, en de complexe afwegingen waar de overheid voor staat.

Ontwerpsessies

Overzicht van het ontwerptraject

- **Concept PWE-raadpleging:** De presentatie bij de gemeenteraad op 21 september '23 en de eerste ontwerpsessies met het team Grootschalige Opwek van de gemeente Zoeterwoude dienden met name om de vraagstelling van de PWE-raadpleging helder te krijgen. Aan de hand van de vraagstelling is een concept raadpleging opgesteld.
- **Feedback op de concept PWE-raadpleging:** Op 24 oktober '23 vonden er twee focusgroepen plaats. Eén focus groep met belangenorganisaties en één focusgroep met inwoners. Het doel van deze focusgroepen was om feedback op te halen op de concept raadpleging.
- **Toewerken naar een finale versie van de PWE-raadpleging:** Aan de hand van de verkregen feedback vanuit de focusgroepen en het team Grootschalige Opwek van de gemeente Zoeterwoude is er toegewerkt naar een finale versie van de PWE-raadpleging. Na de verwerking van deze feedback is de raadpleging ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraad.

Ontwerpkeuzes

Twee ontwerpperspectieven

Bij het vaststellen van de vraagstelling en de opties die deelnemers konden kiezen zijn twee perspectieven belangrijk:

- **Het is erg belangrijk om vanuit het perspectief van de beleidsmaker te kijken:** In de ideale situatie helpen de resultaten van de PWE-raadpleging beleidsmakers bij belangrijke keuzes. Wanneer een beleidsmaker moeilijke keuzes moet maken dan kunnen de resultaten van de inwonersraadpleging hem/haar helpen bij het maken van deze keuzes. De nationale klimaatraadpleging heeft bijvoorbeeld de Tweede Kamer en de minister geholpen om samen tot gedragen keuzes te komen.
- **Het is erg belangrijk om vanuit het perspectief van de inwoner te kijken:** In de ideale situatie voorkomen we dat de vraagstelling voor inwoners te smal is en dat er opties ontbreken die zij graag zouden willen kunnen kiezen.

Tussen deze twee perspectieven moet regelmatig een balans worden gevonden. Het kan zijn dat bepaalde opties die inwoners belangrijk vinden niet terugkomen in een raadpleging omdat het voor beleidsmakers al duidelijk is welke keuze zij gaan maken ongeacht de uitkomsten van de raadpleging. In dat laatste geval is het onwenselijk om de optie voor te leggen aan inwoners. Het kan voorkomen dat de vraagstelling breder wordt dan nodig is volgens beleidsmakers omdat inwoners integraal naar een vraagstuk kijken en dus ook hun voorkeuren willen kunnen doorgeven over vraagstukken die in hun beleving sterk raken aan het vraagstuk waar de beleidsmaker input op wil.

Ontwerpkeuzes

De belangrijkste ontwerpkeuzes op een rij (1/2)

- **Keuze 1: Stellingen voorafgaand aan de keuzetaak**

In enkele stellingen voorafgaand aan de keuzetaak kunnen deelnemers aangeven hoe ze tegenover de opwek van duurzame elektriciteit aankijken, wat ze van windmolens en zonnevelden vinden als opwekmogelijkheid, en wat voor ambitie ze hebben als het gaat om duurzame opwek.

- **Keuze 2: In de keuzetaak gaan we uit van een gemeentelijke doelstelling op het gebied van duurzame elektriciteit die ingevuld kan worden met windmolens, zonnevelden en/of zonnepanelen op dak**

Vanuit beleidsmakers binnen de gemeente was er de vraag hoe inwoners staan tegenover windmolens. Er staan al enkele windmolens in de gemeente en de gemeente heeft de inwoners al op diverse manier betrokken om over de bouw van eventueel extra windmolens mee te denken. Maar de vraag of men wel of geen windmolens wil, geeft geen antwoorden waarop beleid kan worden gestoeld. Als beleidsmaker wil je weten waarom inwoners bepaalde keuzes maken, en ook, als er bepaalde doelen zijn zoals energieneutraal worden, waar er dan wel en waar geen concessies kunnen worden gedaan. Als je dit in kaart kunt brengen, dan kun je daar je beleid op afstemmen. Om dit bredere perspectief in beeld te brengen, is besloten om een drietal vormen van duurzame opwek naast elkaar te zetten: windmolens, zonnevelden op land en zonnepanelen op dak. We kijken niet naar andere opwek, omdat deze op de korte termijn niet haalbaar zijn (bijvoorbeeld kernenergie), en ook omdat we de raadpleging niet te breed willen maken (warmte wordt bijvoorbeeld ook niet meegenomen). Deelnemers krijgen wel de mogelijkheid om hier iets over te zeggen.

- **Keuze 3: Locaties van windmolens en zonnevelden worden meegenomen in de keuzetaak**

In de keuzetaak is uitgegaan van de nu bekende zoekgebieden binnen de gemeente. We krijgen hiermee inzicht in de eventuele voorkeurslocatie(s). En ook in het *waarom* of de eventuele *zorgen* rondom specifieke locaties, omdat deelnemers per optie de mogelijkheid krijgen om hun keuze toe te lichten.

Aangezien locaties van windmolens en zonnevelden concrete beleidsopties betreffen, is er gekozen voor een pick mode keuzetaak. Dit houdt in dat deelnemers hun voorkeursopties kiezen. De overige opties kiezen zij niet. Ze stellen zo hun eigen voorkeursbeleid samen. De keuzes die deelnemers maken zijn dus discreet.

Ontwerpkeuzes

De belangrijkste ontwerpkeuzes op een rij (2/2)

- **Keuze 4: Per locatie een keuze tussen groot en heel groot in de keuzetaak**

De zoekgebieden kunnen elk op verschillende manieren worden ingericht. Er is voor gekozen om per locatie voor zon en wind twee manieren op te nemen in de keuzetaak. Voor windmolens is er de keuze tussen 'grote' en 'hele grote' windmolens. Deze terminologie is gebruikt omdat de windmolens die worden bedoeld groter zijn dan de windmolens die op dit moment in Zoeterwoude staan. Voor zonnenvelden is er de keuze tussen 7,5 hectare en 15 hectare. Deze inrichtingen zijn gekozen, omdat zij het meest realistisch zijn.

- **Keuze 5: De meter van de keuzetaak rekent met schattingen van de elektriciteitsbehoefte van Zoeterwoude in 2030**

Op de meter wordt laten zien hoeveel duurzame elektriciteit er wordt opgewekt met de opties die de deelnemers kiezen. Achter de meting zit een inschatting hoeveel elektriciteit de gemeente Zoeterwoude in 2030 zal gebruiken. De meter start op het niveau van de opwek van duurzame elektriciteit op dit moment in Zoeterwoude. Dit is de opwek van de zes windmolens die er nu staan en van de zonnepanelen op bedrijfsdaken. Zolang de meter oranje is, wordt er nog niet genoeg duurzame elektriciteit opgewekt om in 2030 aan de vraag naar elektriciteit van Zoeterwoude te voldoen. Wanneer de meter groen is, betekent dit dat er genoeg duurzame elektriciteit wordt opgewekt om in 2030 aan de elektriciteitsbehoefte van Zoeterwoude te voldoen. De inschatting van de effecten is te zien op de volgende pagina.

Er is voor gekozen om de meter in het oranje te laten beginnen zodat de deelnemers ook de keuze kunnen maken om geen van de locaties van windmolens en zonnenvelden te kiezen. Er is dus geen harde beperking. Dat is atypisch voor een PWE. De reden om een beperking in de PWE op te nemen is dat deelnemers hierdoor worden gedwongen om verschillende eisen te prioriteren. Het voordeel van deze PWE is dat we leren over wat deelnemers zelf een realistische ambitie aan duurzame elektriciteit vinden.

- **Keuze 6: Deelnemers kunnen zelf kiezen of ze een keuzetaak willen invullen met alle opties van wind- en zonne-energie of alleen met de opties voor zonne-energie.**

De gemeente wil graag van alle inwoners weten hoe zij denken over de opwek van duurzame elektriciteit in Zoeterwoude. Om ervoor te zorgen dat de keuzetaak bij inwoners zo min mogelijk weerstand opwekt en op deze manier zoveel mogelijk inwoners te bereiken, is ervoor gekozen om deelnemers zelf te kiezen welke opties zij willen zien in de keuzetaak. De vraag wordt gesteld of de deelnemers alle opties van wind- en zonne-energie wilt zien in de keuzetaak of alleen de opties van zonne-energie.

- **Keuze 7: Rangschikkingsvragen na de keuzetaak**

Na de keuzetaak zijn enkele rangschikkingsvragen toegevoegd, waarin deelnemers wordt gevraagd wat ze belangrijk in het geval dat er windmolens en zonnenvelden gebouwd zouden worden. Met deze rangschikkingsvragen willen we inzicht in de gewenstheid van bepaalde praktische uitwerkingen.

Ontwerpkeuzes

De inschatting van de effecten

	EFFECTE		
	opwek in GWh per optie		
Huidige windmolens (6) langs de A4 en N11	30		
Huidig zon op dak			
	0 windmolens	3 grote windmolens	2 hele grote windmolens
Extra windmolens langs de A4 op plek 1	0	36	42
	0 windmolens	2 grote windmolens	1 hele grote windmolen
Extra windmolens langs de A4 op plek 2	0	24	21
Extra windmolens langs de N11 op plek 3	0	24	21
	0 windmolens	1 grote windmolen	1 hele grote windmolen
Extra windmolens langs de N11 op plek 4	0	12	21
	0	7,5 hectare	15 hectare
Zonneveld langs de A4 op plek A	0	6,75	13,5
Zonneveld langs de N11 op plek B	0	6,75	13,5
	min 2030	halverwege	max 2030
Extra zonnepanelen op daken van bedrijven	11		(22 totaal) 11 extra
TOTAAL	41		143

RADER

Minimum waarde = 41 GWh (huidige duurzame elektriciteitsopwek)
Grens oranje-groen = 151,1 GWh (2030 duurzame elektriciteitsbehoefte)
Maximum waarde = 184 GWh (2030 duurzame energiebehoefte (veel sterkere vervanging van gas door elektriciteit))

	aantal	opbrengst per molen	GWh
windmolens			
A4 - Watergeuzen	2	4,2	8,4
N11-Barrepolder (Heineken)	4	5,4	21,6
Grote windmolens (<180)		12	
hele grote windmolens (<250)		21	

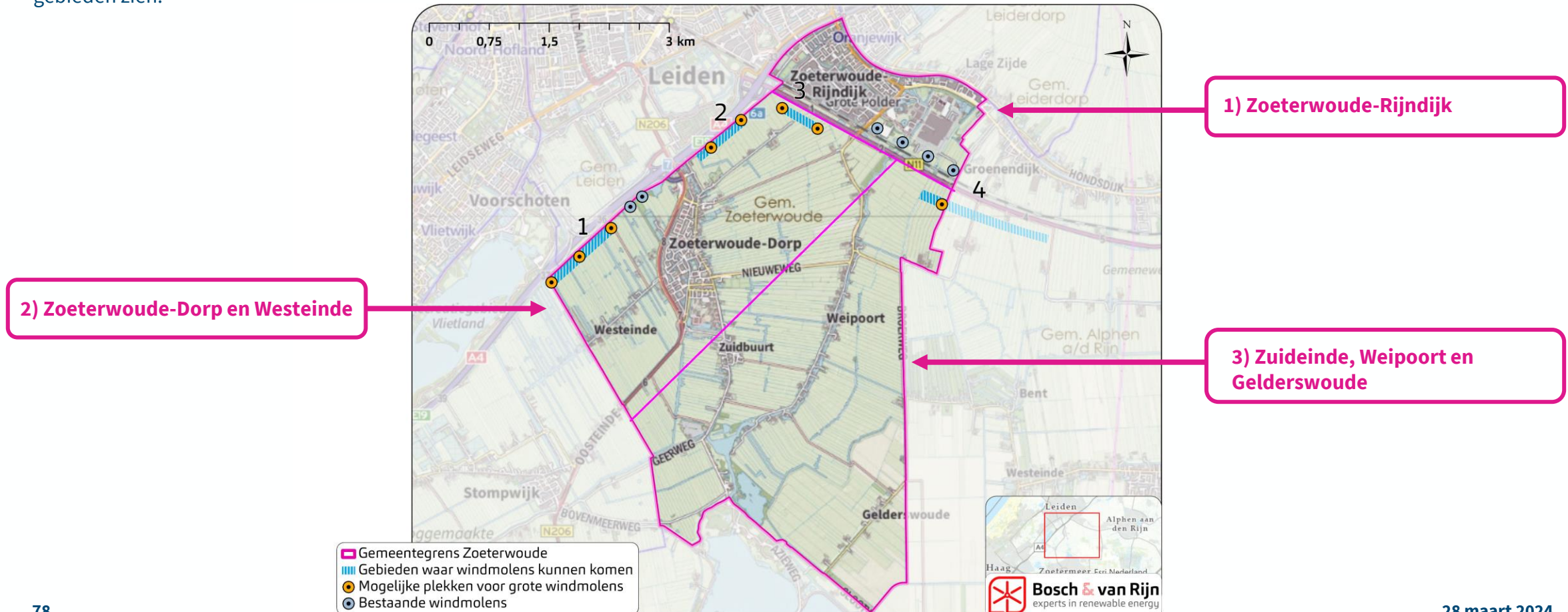
Werving van deelnemers

- Tussen 1 en 22 december 2023 konden deelnemers meedoen aan de raadpleging. Daarin bestonden drie varianten.
 - 1. Raadpleging via briefcode:** Naar alle inwoners van de gemeente Zoeterwoude van 16 jaar en ouder is een brief verzonden met daarin een code. Er zijn 8.064 brieven verstuurd. In deze groep controleren we de weerspiegeling van de Zoeterwoudse bevolking op leeftijd en wijk. Segmenten van de bevolking die ondervertegenwoordigd waren zijn zwaarder meegewogen, en vice versa (post-stratificatie, stap 3A). Daardoor zijn de resultaten van de raadpleging via briefcode *representatief* op de kenmerken leeftijd en wijk. De raadpleging vond volledig online plaats.
 - 2. Raadpleging zonder briefcode:** Alle geïnteresseerden die niet in Zoeterwoude wonen konden via de link (energiezoeterwoude.raadpleging.net) meedoen aan de raadpleging zonder de briefcode in te vullen. Omdat iedereen die mee wil doen mee kan doen, vergroot een open raadpleging de *inclusiviteit*. Met name respondenten die wonen in een gemeente aangrenzend aan Zoeterwoude hebben meegedaan aan deze raadpleging zonder briefcode. De raadpleging vond volledig online plaats.
 - 3. Papieren versie:** Van de raadpleging is ook een papieren versie gemaakt om de toegankelijkheid te vergoten. Deze versie kon op het gemeentehuis worden afgehaald en ingevuld. Van deze mogelijkheid is één keer gebruik gemaakt.
- Inhoudelijk waren de versies identiek.

Indeling in drie gebieden

In de analyse zijn de bewoners van de gemeente gegroepeerd in drie gebieden. Middels de persoonlijke codes waren de deelnemers verdeeld in drie gebieden, nl. 1) Zoeterwoude-Rijndijk (3.011 inwoners), 2) Zoeterwoude-Dorp en Westeinde (4.317 inwoners) en 3) Zuideinde, Weipoort en Gelderswoude (736 inwoners). De afbeelding hieronder laat de gebieden zien.

Controle en opschonen

- Na het sluiten van de raadpleging zijn de data uitgebreid gecontroleerd en opgeschoond. Er zijn diverse redenen voor controle en, zo nodig, opschonen van de data:
 - Sommige deelnemers beginnen aan de raadpleging, maar verlaten deze voordat ze genoeg informatie hebben gegeven om te analyseren;
 - Sommige deelnemers beginnen aan de raadpleging, verlaten deze, en komen later voor een tweede keer terug, waardoor ze dubbel geregistreerd staan;
 - Sommige deelnemers maken een raadpleging dusdanig snel dat deze niet serieus ingevuld kan zijn en/of geven onzinantwoorden.
- We hebben alle deelnames gecontroleerd, handmatig dan wel automatisch. Na het opschonen resteerden uiteindelijk de data van 956 deelnemers, waarvan 885 inwoners van Zoeterwoude.

Bijlage 1. Resultaten kwalitatieve analyse

The background features a large, dark blue, angular shape that resembles a stylized mountain or a jagged arrow pointing downwards. This shape is set against a lighter blue background. The overall composition is minimalist and modern.

Bijlage 1. Resultaten kwalitatieve analyse

In deze bijlage presenteren we de resultaten van de analyse van de geschreven motivaties van deelnemers. Voor elke keuze-optie zijn de argumenten gecategoriseerd. We geven in tabellen de argument-categorieën, aangevuld met een illustratieve quote en hoe vaak deze argumenten relatief voorkwamen. De relatieve frequentie is bepaald door binnen een optie de frequentie van argumenten te tellen. De minst genoemde categorie kreeg 1 ster, waarbij een categorie die dubbel zoveel quotes heeft als de categorie met 1 ster, 2 sterren krijgt enz.

Hoeveel duurzame elektriciteit vindt u dat de gemeente moet opwekken? (1/2)

Argumenten: Minder opwekken dan er wordt gebruikt	Illustratie	Frequentie
Opwekken van duurzame elektriciteit kan, maar zonder dat het groen, het uitzicht en de (geluid)overlast er op achteruit gaat	<i>De gemeente kan van alles doen om groene energie op te wekken, mits dit niet ten kosten gaat van het uitzicht, groen en geluidsoverlast voor de bewoners (zoals de windmolen bij de Heineken hebben veel bewoners geluidsoverlast van).</i>	★★★
Elke gemeente moet zelf voldoende duurzame elektriciteit/energie opwekken	<i>Alle gemeentes zouden meer zelf moeten opwekken</i>	★★
Zoeterwoude wekt (als kleine gemeente) al duurzame elektriciteit op, laat eerst andere (grote) gemeenten verantwoordelijkheid nemen	<i>Zoeterwoude is geen grote gemeente, ik vind dat je de grote vervuilers moet 'aanpakken' en hun helpen met verduurzamen. Het is goed dat Zoeterwoude duurzame energie opwekt, maar dat hoeft niet meer te zijn dan dat we gebruiken. Je moet naar de grote gemeente/ steden kijken. Die kunnen echt het verschil maken.</i>	★★
Het is haast onmogelijk om lokaal net zoveel energie op te wekken als er wordt gebruikt	<i>Het is haast onmogelijk om zelf de hoeveelheid duurzame energie die Zoeterwoude nodig heeft op te wekken.</i>	★
Het plaatsen, produceren en vervangen van windmolens en zonnepanelen is niet duurzaam	<i>Ooit moeten zonnepanelen en windmolens vervangen worden. De afbraak of het afvoeren hiervan gaat ook enorm ten koste van het milieu. Daar hoor je nooit wat over.</i>	★
Argumenten: Evenveel opwekken als er wordt gebruikt	Illustratie	Frequentie
Zoeterwoude moet een balans vinden in de ambitie tussen het opwekken van duurzame elektriciteit en het behoud van groen en het landelijk karakter	<i>Zoeterwoude moet een ambitie hebben die past bij de omvang van de gemeente en die recht doet aan het landelijke karakter. Dan zal er niet genoeg budget en ruimte zijn voor nul op de meter</i>	★★★★
Het is de vraag of er meer duurzame elektriciteit opgewekt kan worden dan Zoeterwoude zelf gebruikt	<i>Het is echt nodig iets te doen aan de klimaatverandering. Dus als de mogelijkheid er is om meer op te wekken dan moeten we dat doen.</i>	★★★★
Behoud flexibiliteit wat betreft andere (toekomstige) energiebronnen (zoals kernenergie)	<i>Kernenergie is de toekomst, niet al die vervuilende windmolens</i>	★★
Zoeterwoude heeft de ruimte om duurzame elektriciteit op te wekken	<i>We hebben relatief veel ruimte in relatie tot bijvoorbeeld buurgemeente Leiden. We moeten tenminste alle eigen energie groen opwekken en wellicht hebben we ruimte om meer energie op te wekken</i>	★★
De capaciteit op het elektriciteitsnet en voor opslag moet eerst toereikend worden	<i>Meer energie opwekken heeft geen zin omdat het net het (nog) niet aan kan.</i>	★★
Een deel van de stroom kunnen we van buiten Zoeterwoude halen	<i>We kunnen de rest toch wel elders vandaan halen? Leiden of andere grote gemeentes hebben vast wel over.</i>	★
We moeten af van fossiele brandstoffen om klimaatverandering tegen te gaan	<i>We zouden niet afhankelijk moeten blijven van fossiele brandstoffen</i>	★

Hoeveel duurzame elektriciteit vindt u dat de gemeente moet opwekken? (2/2)

Argumenten: Meer opwekken dan er wordt gebruikt	Illustratie	Frequentie
Het opwekken van duurzame elektriciteit vergt (uit solidariteit) een collectieve aanpak en Zoeterwoude heeft ruimte	<i>Is een kwestie van taakverdeling in de regio: in de stedelijke omgeving meer woningbouw, in de landelijke omgeving meer opwekking van duurzame energie. Neveneffect: Zoeterwoude blijft groen!</i>	★★★★★
Zoeterwoude moet een balans vinden in de ambitie tussen het opwekken van duurzame elektriciteit en het beschermen van inwoners tegen de lasten van windmolens en zonnepanelen	<i>prima als de gemeente meer groene energie wil opwekken maar dit mag niet ten koste gaan van de bewoners en het leefgenot. Natuurlijk is een molen in het zicht niet erg maar een repeterende slagschaduw of het geluid mag men geen hinder van hebben.</i>	★★★★★
De elektriciteit die duurzaam is opgewekt moet (gedeeltelijk) opgeslagen kunnen worden (voor als de zon niet schijnt of de wind niet waait)	<i>Zo lang we niet alle duurzaam opgewekte energie direct kunnen gebruiken en fatsoenlijk opslaan is het niet nuttig om meer op te wekken dan we gebruiken.</i>	★★★★
We moeten in ieder geval genoeg energie opwekken voor Zoeterwoude	<i>Tenminste voor de eigen gemeente is mooi. Meer wanneer dat 'zonder' overlast kan.</i>	★★★
We moeten verduurzamen en moeten af van fossiele brandstoffen	<i>We zullen zo snel mogelijk moeten stoppen met het verbranden van fossiele brandstoffen.</i>	★★★
Er zijn alternatieven nodig (naast/in plaats van wind- en zonne-energie)	<i>Meer opwekken dan nodig kan alleen als we een omzetting naar waterstof op orde hebben</i>	★★
Iedere gemeente (en ieder bedrijf) moet zorgen voor het opwekken van duurzame elektriciteit	<i>Als iedere gemeente dezelfde doet dan wordt heel nederland er beter van.</i>	★
Alleen opwekken wat we in Zoeterwoude zelf gebruiken	<i>Meer duurzaam opwekken om het gebruik van fossiele brandstoffen te kunnen verminderen is goed. Maar Zoeterwoude hoeft geen energie leverancier te worden aan anderen (gemeenten).</i>	★
Het opwekken en opslaan van duurzame elektriciteit is niet (volledig) duurzaam	<i>Het is niet duurzaam om over te produceren. Alle systemen om duurzaam te bouwen zijn in die zin tijdens hun productie ook belastend voor het milieu. Eerst consuminderen en dan de rest opwekken met duurzame energie.</i>	★
Focus ook op het verminderen van gebruik van energie	<i>Ik denk dat de inwoners zelf goed moeten nadenken over t loze gebruik van energie (stekkers uit stopcontacten halen, stand by knop etc) dan wordt er een hoop loze energie vminder verbruikt</i>	★
Argumenten: Veel meer opwekken dan er wordt gebruikt	Illustratie	Frequentie
Zoveel mogelijk duurzame elektriciteit opwekken, maar niet ten koste van de omgeving en woongenot	<i>Mooi zou zijn als Zoeterwoude zelfvoorzienend is. Maar niet ten koste van leefgenot en gezondheid etc. Zoeterwoude is niet groot genoeg om ook in de behoefte te voorzien van omliggende gemeenten.</i>	★★★
Zorg dat inwoners profijt hebben (in de vorm van geld, hulp van andere gemeenten of een energieopslag voor mindere tijden) wanneer er veel meer elektriciteit wordt opgewekt dan er wordt gebruikt	<i>Als wij als burger van de gemeente hierbij financieel gewin hebben vind ik dit prima</i>	★★★
Er is een noodzaak om te verduurzamen	<i>we moeten sneller verduurzamen om uitstoot naar beneden te brengen</i>	★★
Meer bedrijven kunnen zonnepanelen op hun daken plaatsen	<i>Er zijn bedrijfsgebouwen genoeg voor zonnepanelen</i>	★
Houd rekening met kernenergie als alternatief voor windmolens en zonnepanelen op daken	<i>Als er landelijk meer gebruik gemaakt gaat worden van kernenergie hoeft het plaatselijk opwekken niet 100% of meer te zijn.</i>	★

In Zoeterwoude wekken we op dit moment duurzame elektriciteit op met zes windmolens. En er zijn een aantal bedrijven met zonnepanelen op daken. Wat vindt u van deze windmolens en zonnepanelen op daken?

Argumenten	Illustratie	Frequentie
De huidige ervaringen met windmolens en zonnepanelen op daken zijn prima/goed.	<i>Prima idee, geen zichtvervuiling. Beste oplossing voor onze regio.</i>	★★★★★
Windmolens in het algemeen brengen nadelen/overlast met zich mee (ten opzichte van zonnepanelen op daken)	<i>Zonnepanelen op daken prima. Windmolens vind ik helemaal niets</i>	★★★★
Windmolens in het algemeen (in overleg met omwonenden) zijn prima, zolang het omwonenden zo min mogelijk/niet hindert (en hen ten goede komt)	<i>Zonnepanelen zijn een goede zaak, en moeten zoveel mogelijk gestimuleerd worden bij bedrijven. Windmolens zijn een goede energiebron, maar er moet wel rekening worden gehouden met de omliggende buurt mbt slagschaduw, geluidsoverlast, etc.</i>	★★★
Windmolens in het algemeen zijn prima, zolang er rekening wordt gehouden met het landschap (door ze langs drukke wegen te plaatsen)	<i>Prima. Zonnepanelen op daken zou veel meer kunnen. Windmolens zijn niet fraai maar langs de snelweg niet heel erg. Maar t moeten er niet teveel worden.</i>	★★★
Het opwekken van méér duurzame elektriciteit is wenselijk	<i>Ik vind het goed dat wij dat hebben, maar het mogen er wel meer zijn.</i>	★★★
Zolang het elektriciteitsnet vol is en/of er geen opslag is, zijn windmolens en zonnepanelen op dak niet rendabel	<i>Prima maar het hoeft niet meer te worden. Het electriciteit net kan het nu al niet aan dus dat probleem moet eerst opgelost worden.</i>	★★
Het opwekken van (meer) duurzame elektriciteit is noodzakelijk/beter voor het milieu	<i>Prima, ik snap dat mensen geen molen in het zicht willen hebben maar dat is van ondergeschikt belang aan de situatie</i>	★★
Er staan (meer dan) genoeg windmolens in Zoeterwoude	<i>Genoeg voor in zo'n klein dorp, maar goed dat ze er zijn</i>	★★

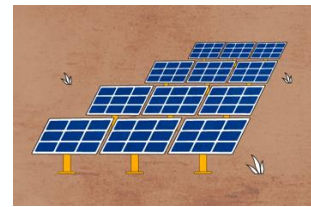
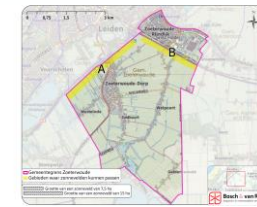
Waarom wilt u niet meedenken over locaties voor windmolens? (148 antwoorden)

Argumenten	Illustratie	Frequentie
Windmolens zorgen voor een combinatie van overlast in de omgeving (horizonvervuiling (24x), geluidsoverlast (16x), overlast voor natuur en vogels (15x), slagschaduw (13x), windmolens zijn niet duurzaam (5x), windmolens zijn niet rendabel (3x) en slecht voor gezondheid (2x))	<i>“Het lawaai is oorverdovend en door de continuïteit heel slecht voor je gezondheid. Vogels zijn er ook niet echt blij mee!”</i>	★★★★★
Windmolens zorgen voor horizonvervuiling/zijn te zichtbaar	<i>“Het ziet er niet uit en ik zie nu al een windmolen staan.”</i>	★★★★★
Er is al (meer dan) genoeg overlast van de huidige windmolens	<i>“Nogmaals. windmolens zijn geen optie. Het hele landschap wordt vernielt. het geluid waarmee je te maken krijgt. Ik spreek uit ervaring.”</i>	★★★
Er zijn al (meer dan) genoeg windmolens in Zoeterwoude (meer is niet rechtvaardig)	<i>“Zoeterwoude, weids en groen. De zes molens die er nu staan zijn voor mij het maximum.”</i>	★★★
Windmolens horen niet thuis in bewoond gebied zoals Zoeterwoude (maar in minder bewoond gebied)	<i>“Windmolens zijn zeer grote horizonvervuilers. Dit tast het woongenot enorm aan en weegt niet op tegen de energie die het levert. Windmolens horen niet in een dichtbevolkt gebied als de randstad!”</i>	★★★
Locaties voor mogelijke nieuwe windmolens in Zoeterwoude staan te dicht op woningen (en zullen daardoor zorgen voor overlast)	<i>“Zulke grote windmolens dicht bij woonkernen als Zoeterwoude Dorp of Zoeterwoude Rijndijk geven te veel overlast voor de bewoners.”</i>	★★
Windmolens zorgen voor overlast voor weidevogels/de natuur	<i>“Dit is schadelijk voor de vogelpopulatie in de gemeente.”</i>	★
Focus (eerst) op zonne-energie, niet op windmolens	<i>“Té beeldbepalend. Bovendien is uitgangspunt om eerst alles vol te leggen met zonnepanelen op daken. Zelf heb ik mijn bedrijf in Zoeterwoude rijndijk en is mijn verhuurder niet bereid zonnepanelen te (laten) plaatsen.”</i>	★
Er zijn betere alternatieven dan windmolens	<i>“Mijn voorkeur gaat sterk uit naar kernenergie of windmolens op de Noordzee.”</i>	★
Windmolens zijn niet rendabel	<i>“Windmolen zijn een inefficiënte investering”</i>	★
Windmolens zelf zijn niet duurzaam	<i>“Omdat de productie en het plaatsen erg milieubelastend is. Daarnaast is horizon vervuiling een belangrijke factor.”</i>	★
Eerst moet de infrastructuur voor opgewekte duurzame elektriciteit op orde zijn (opslag en netwerk)	<i>“Eerst moet het netwerk in Nederland worden verbeterd voordat je uitbreiding gaat doen”</i>	★

Waarom hebben deelnemers gekozen voor: 7,5 hectare zonneveld langs de A4 op plek A?

Gekozen door 14% van de inwoners van Zoeterwoude

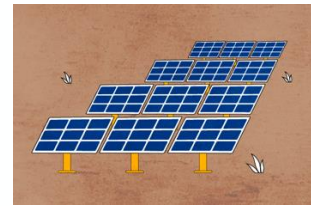
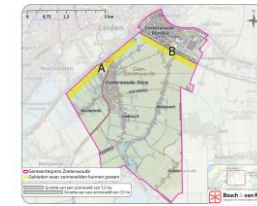
Argumenten	Illustratie	Frequentie
Langs de A4 is de plek waar zonnevelden de minste overlast geven aan de omgeving	<i>“Smalle strook langs snelweg heeft minder impact op omgeving.”</i>	★★★
Plek A langs de A4 zorgt voor de minste (extra) ‘ontsiering’ van het landschap/horizonvervuiling	<i>“Op die plek staan de bestaande windmolens waardoor de 'groen' uitstraling al is beperkt.”</i>	★★
Beter een zonneveld dan windmolens (maar het liefst zo min mogelijk zonnepanelen)	<i>“Waar zonnevelden staan kunnen hopelijk geen windmolens geplaatst worden.”</i>	★
Met 7,5 hectare is er een combinatie met natuur/groen mogelijk	<i>“De overweging is zo min mogelijk de weilanden aan te tasten met velden van zonnepanelen. Ik vind dat een droefgeestig beeld. Nog grotere velden zou dat beeld verergeren.”</i>	★
Het opwekken van duurzame elektriciteit is nodig	<i>“Omdat ik denk dat nodig is”</i>	★

Voorwaarde: Dit zonneveld moet wel gecombineerd worden met andere dingen, zoals natuur of landbouw.

Waarom hebben deelnemers gekozen voor: 15 hectare zonneveld langs de A4 op plek A?

Gekozen door 40% van de inwoners van Zoeterwoude

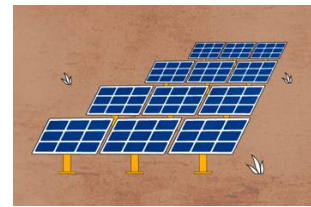
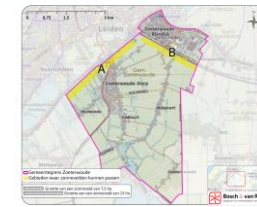
Argumenten	Illustratie	Frequentie
Langs de A4 is de plek in Zoeterwoude waar inwoners en de natuur de minste overlast hebben van zonnevelden	<i>“Minste effect op woongenot”</i>	★★
Beter een zonneveld dan windmolens	<i>“Ik geloof in duurzame energie, maar gewoon niet met windmolens, gooi die maar ver weg op zee.”</i>	★★
Het opwekken van duurzame elektriciteit is nodig	<i>“Duurzame energieproductie maximaliseren.”</i>	★★
Zonnepanelen zorgen voor minder horizonvervuiling (dan windmolens)	<i>“Zonnevelden zijn uitstekend inpasbaar in het landschap dmv ruime bossage.”</i>	★
Het land naast de A4 is een buffer die op dit moment kan worden beschouwd als ‘loze’ ruimte	<i>“Langs snelweg is toch loos terrein”</i>	★
15 Hectare zonneveld langs de A4 levert de maximale opbrengst tegen minimale overlast	<i>“omdat ze weinig hinder opleveren, maar wel effectief zijn (als de zon schijnt)”</i>	★

Voorwaarde: Er moet groen om dit zonneveld heen worden geplaatst.

Waarom hebben deelnemers gekozen voor: 7,5 hectare zonneveld langs de N11 op plek B?

Gekozen door 13% van de inwoners van Zoeterwoude

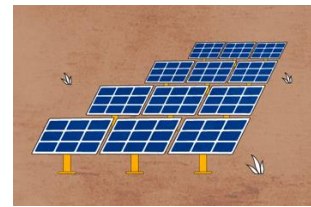
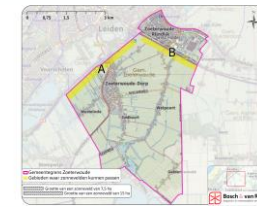
Argumenten	Illustratie	Frequentie
Een zonneveld van 7,5 hectare langs de N11 geeft de minste overlast aan de omgeving (t.o.v. 15 hectare)	<i>“Als ergens een zonneveld terecht zou komen zou ik dat niet te groot willen hebben: het landschap van Zoeterwoude moet wel bewaard blijven.”</i>	★★
Een zonneveld van 7,5 hectare langs de N11 ligt niet in het zicht	<i>“Dit is een niet erg "zichtbare plek" en dus verwacht ik daar weinig bezwaren.”</i>	★★
Langs de N11 is een goede plek	<i>“Geschikte locatie”</i>	★★
Beter een zonneveld dan windmolens	<i>“Waar zonnevelden staan kunnen hopelijk geen windmolens geplaatst worden.”</i>	★
Als hier zonnepanelen komen is er nog genoeg ruimte voor bebouwing	<i>“Zonnevelden zijn een duurzamere benutting van deze grond maar hier moet ook ruimte blijven voor woningbouw in de toekomst”</i>	★
We moeten elektriciteit opwekken, dit zonneveld doet dat	<i>“Hoe meer hoe beter”</i>	★

Voorwaarden: Er moet groen om dit zonneveld heen worden geplaatst en moet worden gecombineerd met natuur of landbouw.

Waarom hebben deelnemers gekozen voor: 15 hectare zonneveld langs de N11 op plek B?

Gekozen door 35% van de inwoners van Zoeterwoude

Argumenten	Illustratie	Frequentie
Langs de N11 is de plek waar zonnevelden de minste overlast geven aan de omgeving	<i>“Geeft geen overlast voor omwonenden.”</i>	★★★
Langs de N11 is een goede plek	<i>“Zonnevelden naast (onaantrekkelijke) wegen zijn een goede (lees minst slechte) optie.”</i>	★★
We hebben deze elektriciteit nodig, dit geeft veel elektriciteit	<i>“We hebben allemaal meer stroom nodig met de energietransitie, die stroom moet ergens vandaan komen. Dit is een goede manier om stroom op te wekken”</i>	★★
Er is enige twijfel over plek B langs de N11 vanwege het groen, de elfenbaan en het leefgebied bij de N11	<i>“N11 is al meer leefgebied, maar te doen. En om iedereen een beetje tevreden te stellen...”</i>	★
Plek B langs de N11 zorgt voor de minste (extra) ‘ontsiering’ van het landschap/horizonvervuiling	<i>“Deze plek “vervuild” het uitzicht op panelen het minst.”</i>	★
Beter een zonneveld dan windmolens	<i>“niet meer windmolens in ons mooie gebied”</i>	★

Voorwaarden: Er moet groen om dit zonneveld heen worden geplaatst en moet worden gecombineerd met natuur of landbouw.

Waarom hebben deelnemers gekozen voor: 3 grote windmolens langs de A4 op plek 1?

Gekozen door 31% van de inwoners van Zoeterwoude

Argumenten	Illustratie	Frequentie
Dit is ver van bebouwing, dat is goed	<i>“Buiten de bebouwde kom, langs de snelweg, omdat ze geluid produceren is het belangrijk dat het niet naast bewoning wordt gebouwd. Plek 3 is te dicht naast bewoning. Plek 1 is meer op afstand van bewoning.”</i>	★★★
Beter dan hele grote windmolens	<i>“Ik ga ervan uit dat de slagschaduw van deze molens niet tot het dorp komt. Bij hele grote molens zou dat wel zo kunnen zijn.”</i>	★★
Minste last voor omwonenden/mensen	<i>“Daar kan nog wel wat bij zonder dat huizen er last van hebben volgens mij”</i>	★★
Want daar staan al windmolens	<i>“Deze vormen een lint met de bestaande water geuzen.”</i>	★★
We hebben deze elektriciteit nodig	<i>“Uitzicht op windmolens went en je ontkomt er niet aan op offers te brengen t.b.v. duurzame energie”</i>	★
Dit is naast de snelweg, dat is goed	<i>“De A4 is lelijk en maakt herrie. Een goede plek voor windmolens.”</i>	★
Minste landschapsvervuiling	<i>“Langs de snelweg dus weinig last van verminderd uitzicht”</i>	★
Beter dan zonnevelden	<i>“De zonnevelden vind ik grote ruimtelijke impact hebben. zeker 15 hectare en het levert ook nog minder op dan de windmolens. de hele grote windmolens met 250 meter hoogte lijken mij ook het aanzicht erg aantasten daarom de keuze voor de grote windmolens. De ambitie moet zijn om alle benodigde energie duurzaam te kunnen opwekken. Daarom zijn er wel veel plekken nodig en dus de keuze voor alle optionele plekken.”</i>	★
Deze plek staat nieuwe woningbouw niet in de weg	<i>“Dit gebied is niet geschikt voor bebouwing en de windmolens staan nog redelijk ver van woningen waardoor er niet zoveel overlast is.”</i>	★

Waarom hebben deelnemers gekozen voor: 2 hele grote windmolens langs de A4 op plek 1?

Gekozen door 26% van de inwoners van Zoeterwoude

Argumenten	Illustratie	Frequentie
Ver van bewoond gebied	<i>“Deze plek is relatief ver bij woningen vandaan en met ‘de meest heersende’ windrichting (zuidwest) zal het geluid vooral van de windmolens vooral in dezelfde richting als de A4 wegdragen.”</i>	★★
Hele grote windmolens produceren meer elektriciteit (dan grote windmolens)	<i>“Omdat hele grote windmolens meer opbrengst geven kies ik voor dit type. Wel vind ik dat het lastig is om voor iets te kiezen waar andere mensen last van zouden kunnen hebben. Ik zou graag zien dat er iets bedacht wordt om de hoeveelheid slachtoffers vogels en vleermuizen te minimaliseren.”</i>	★★
Weinig overlast voor omwonenden/mensen	<i>“Dit gebied is relatief dunbevolkt in vergelijking met de rest van de gemeente. Het lijkt me daarom de uitgekozen plek om twee hele grote windmolens te plaatsen: weinig mensen zullen er last van ondervinden en het wekt veel groene energie op.”</i>	★★
Windmolens nemen minder ruimte in beslag dan zonnevelden	<i>“Efficiënt gebruik van de ruimte. Bij zonnevelden kun je de grond niet meer echt gebruiken voor andere doeleinden.”</i>	★
Hier staan al windmolens	<i>“Er staan al windmolens, deze staan nog verder van bebouwing af. Naast de a4 vind ik een logische plek. Ik zou wel aanraden te onderzoeken of ze qua uiterlijk aansluiten bij al bestaande windmolens. Of juist allemaal een leuk kleurtje. Ik gun de mensen in de file op de A4 ook een gezellig uitzicht.”</i>	★
Deze plek is goed	<i>“Goede plek om de windmolens neer te zetten. Ze staan niemand in de weg en zullen daar weinig weerstand oproepen.”</i>	★
We hebben deze elektriciteit nodig	<i>“We moeten als dorp onafhankelijk zijn wat betreft energie, daarom overal windmolens.”</i>	★
Windmolens wekken 's nachts ook energie op	<i>“Meer duurzame energiebronnen die ook snachts energie opwekken”</i>	★

Voorwaarden: Leg als gemeente goed uit waarom je kiest voor een bepaalde optie, laat inwoners van Zoeterwoude meedelen in de winst en geen geluidsoverlast voor inwoners van Zoeterwoude.

Waarom hebben deelnemers gekozen voor: 2 grote windmolens langs de A4 op plek 2?

Gekozen door 38% van de inwoners van Zoeterwoude

Argumenten	Illustratie	Frequentie
We hebben deze elektriciteit nodig	<i>“Het is helaas niet anders, we moeten zoveel mogelijk duurzame energie opwekken zolang men door blijft leven en produceren zoals we nu doen. Zou misschien niet nodig zijn als iedereen (particulieren en bedrijven) duurzamer gaan leven/produceren.”</i>	★★
Minste last voor omwonenden/mensen	<i>“hier zijn geen huizen in de buurt die er last van kunnen hebben”</i>	★★
Deze zijn niet te hoog	<i>“De hele grote windmolen heeft een langere slagschaduw dan twee kleine. (Zon uit het westen) plek 2 staat veel dichtter tegen de bebouwing aan dan plek 1. Vanwege de kleine afstand voor slagschaduw en geluidsoverlast hier dus kleinere windmolens.”</i>	★★
2 grote wekken meer elektriciteit op dan één hele grote windmolen	<i>“Deze wekken meer stroom op dan één hele grote en ligt vlak langs de snelweg dus minder overlast voor omwonenden”</i>	★
Dit is ver van bebouwing, dat is goed	<i>“Ligging ideaal voor windmolens. Voldoende afstand tot bewoond gebied.”</i>	★
Dit is naast de snelweg, dat is goed	<i>“Langs de snelwegen is het landschap toch al niet zo fraai, dus daar kunnen prima windmolens worden geplaatst”</i>	★
Minste landschapsvervuiling	<i>“Gebied rond a4 is, wat mij betreft, toch al minder esthetisch ivm de snelweg en windmolens die er staan. Impact van windmolens daar is minder groot op het beeld van de omgeving.”</i>	★
Daar staan al windmolens	<i>“We hebben dit aanzicht al. Een paar molens meer is prima en zeer effectief.”</i>	★

Voorwaarden: combineer windmolens met natuur/landbouw/zonnevelden en alleen extra windmolens als dit geen (extra) slagschaduw geeft.

Waarom hebben deelnemers gekozen voor: 1 hele grote windmolen langs de A4 op plek 2?

Gekozen door 7% van de inwoners van Zoeterwoude

Argumenten	Illustratie	Frequentie
We hebben deze elektriciteit nodig	<i>“Windmolens zijn heel hard nodig en gezien de grote opbrengst onvermijdelijk. Brengen relatief veel meer op dan zonnepanelen. Zonnepanelen brengen ook steeds minder op door de tijd gezien.”</i>	★★★
Hele grote windmolens zijn beter dan grote windmolens	<i>“Hoe groter de windmolen is hoe effectiever.”</i>	★★
Minste last voor omwonenden/mensen	<i>“Dit lijkt mij een ideale plek daar heel weinig mensen last zullen hebben van geluid. Lukt het echt niet om op deze locatie 2 extra grote molens te plaatsen en de molen van de N 11 iets oostelijker te zetten. Dan ben je uit de problemen.”</i>	★★
Ver van bewoond gebied	<i>“Er zijn weinig woningen in de buurt”</i>	★★
Dit is naast de snelweg	<i>“Langs de snelwegen, is de impact het minst.”</i>	★
Ik vind windmolens prima/juist mooi	<i>“Perfect! Langs een hoofdweg. Ik vind windmolens mooi! Ze geven mij het gevoel dat we hard aan het werk zijn met groene energie op te wekken. Ik vind windmolens mooier dan rook/stoom uit een energiecentrale.”</i>	★

Voorwaarde: windmolens mogen geen overlast veroorzaken voor (toekomstige) woonwijken.

Waarom hebben deelnemers gekozen voor: 2 grote windmolens langs de N11 op plek 3?

Gekozen door 35% van de inwoners van Zoeterwoude

Argumenten	Illustratie	Frequentie
Grote windmolens zijn beter dan hele grote	<i>“Grote hebben minder slag schaduw en dit wekt meer op dan de optie hele grote.”</i>	★★
We hebben deze elektriciteit nodig	<i>“Hoe meer duurzame energie hoe beter, we wonen in de randstad, dus we hebben veel nodig.”</i>	★★
Grote windmolens langs de N11 geven niet zoveel overlast	<i>“vrijwel geen weidevogelgebied en vrijwel geen bewoners”</i>	★★
Deze plek is goed	<i>“Aansluitend aan industriegebied 'Grote Polder'.”</i>	★
Daar staan al windmolens	<i>“Daar staan al de molens van Heineken gesitueerd en dat kan beter gecombineerde worden.”</i>	★
Grote windmolens hebben de voorkeur boven andere manieren van opwek	<i>“Groot rendement op een relatief klein oppervlak.”</i>	★

Voorwaarde: wanneer deze windmolens slagschaduw op huizen en kantoren veroorzaken, moeten ze worden uitgezet.

Waarom hebben deelnemers gekozen voor: 1 hele grote windmolen langs de N11 op plek 3?

Gekozen door 8% van de inwoners van Zoeterwoude

Argumenten	Illustratie	Frequentie
Dit is naast de snelweg	<i>“Windmolens langs snelwegen lijkt mij een uitstekend idee. Daar staat hij iedereen uit de weg. Overigens staan er al 8 windmolens langs de N11 dus eentje meer zal voor het uitzicht geen probleem zijn.”</i>	★★
Hele grote windmolens hebben een groter rendement	<i>“Leveren veel energie en zijn daardoor efficiënte investeringen tegenover beperkte plekken die het zicht verminderen”</i>	★★
We hebben deze elektriciteit nodig	<i>“We moeten zsm van fossiele brandstoffen af. De aarde is uitgeput.”</i>	★★
Minste last voor omwonenden/mensen	<i>“Rendement van de molen is interessant op die lokatie. ik verwacht geen overlast voor omwonenden aan de rijndijk van geluid door een 250 meter hoge windmolen.”</i>	★
Hier staan al windmolens	<i>“Idem weinig last want de turbines van Heineken staan daar ook al en het bedrijventerrein is een geluidsbuffer. Schuif deze molen iets oostelijker zodat langs de A 4 op plek 2 twee hele grote molens kunnen.”</i>	★

Voorwaarde: windmolens mogen geen overlast veroorzaken voor (toekomstige) woonwijken.

Waarom hebben deelnemers gekozen voor: 1 grote windmolen langs de N11 op plek 4?

Gekozen door 18% van de inwoners van Zoeterwoude

Argumenten	Illustratie	Frequentie
Grote windmolens zijn niet te hoog	<i>“Ook voor deze een lagere variant omdat deze dichtbij de bebouwing staat. Voor alle windmolens zou het mooi zijn als de inwoners van Zoeterwoude kunnen participeren.”</i>	★★★
Deze plek is goed	<i>“dit vindt ik de minst slechte plek voor een windmolen”</i>	★★
Eén grote windmolen langs de N11 geeft niet zoveel overlast	<i>“Minste horizonvervuiling / inbreuk op de natuur.”</i>	★★
Ver van bewoond gebied	<i>“Plek 4 ligt op de grens van de gemeente en op voldoende afstand van de woon kernen in de omgeving.”</i>	★★
Daar staan al windmolens	<i>“Deze windmolen kan voor het zicht in het rijtje windmolens van Heineken passen. Hij staan verder weg van bebouwing in Rijndijk. Ik houd liever grotere afstand tot Rijndijk. Ik denk dat de windmolens die er nu staan best imponerend zijn als je in die wijk fietst. Ik kan me voorstellen dat mensen zich opgesloten voelen als daar nog meer windmolens bij zouden komen.”</i>	★
Minste last voor omwonenden/mensen	<i>“Dit gebied is niet geschikt voor bebouwing en de windmolens staan nog redelijk ver van woningen waardoor er niet zoveel overlast is en hier staan al windmolens vlakbij dus geeft het niet veel extra overlast”</i>	★
Beter dan zonnevelden	<i>“Liever geen zonnepaneelparken”</i>	★
We hebben deze elektriciteit nodig	<i>“Ik ben voorstander van zoveel mogelijk duurzame energie. Windmolens leveren daar een grote bijdrage aan.”</i>	★
Dit is naast de snelweg, dat is goed	<i>“Langs de N11, waar toch al rumoer is door verkeer en de omgeving geen natuurgebied is.”</i>	★

Waarom hebben deelnemers gekozen voor: 1 hele grote windmolen langs de N11 op plek 4?

Gekozen door 27% van de inwoners van Zoeterwoude

Argumenten	Illustratie	Frequentie
We hebben deze elektriciteit nodig	<i>“Ga voor de molens die het meeste opwekken. Het verschil tussen groot en heel groot vind ik niet storend. Als we groene energie willen, zullen we er iets voor moeten doen. Soms zijn dat sessies.”</i>	★★★
Ver van bewoond gebied	<i>“Plek 1 en 4 zijn ver van de woonwijken!”</i>	★★★
Deze geven (relatief) weinig overlast	<i>“Mijn inziens leveren de windmolens hier weinig hinder op”</i>	★★
Hele grote windmolens zijn beter dan grote windmolens	<i>“Omdat hele grote windmolens meer opbrengst geven kies ik voor dit type. Wel vind ik dat het lastig is om voor iets te kiezen waar andere mensen last van zouden kunnen hebben. Ik zou graag zien dat er iets bedacht wordt om de hoeveelheid slachtoffers vogels en vleermuizen te minimaliseren.”</i>	★★
Minste landschapsvervuiling	<i>“Ogenschijnlijk zoveel mogelijk uit t zicht van dorpers en/of waar toch al windmolens oid staan.”</i>	
Dit is naast de snelweg	<i>“Windmolens langs snelwegen lijkt mij een uitstekend idee. Daar staat hij iedereen uit de weg. Overigens staan er al 7 windmolens langs de N11 dus eentje meer zal voor het uitzicht geen probleem zijn. Als Alphen ook plannen heeft in die richting kan het zijn dat daar te weinig ruimte is om een molen neer te zetten.”</i>	★
Hier staan al windmolens	<i>“Geen open gebied en aansluitend op de bestaande windmolens, dus prima om nieuwe windmolens te plaatsen.”</i>	★
Deze plek is goed	<i>“Geschikte locatie met aandacht voor het feit, dat deze windmolen geen hinder veroorzaakt voor de 4 aan de overkant!”</i>	★

Waarom hebben deelnemers gekozen voor: extra zonnepanelen op daken van bedrijven?

Gekozen door 87% van de inwoners van Zoeterwoude

Argumenten	Illustratie	Frequentie
Zonnepanelen op daken van bedrijven zijn weinig zichtbaar	<i>“Legio plaatsen waar dit kan, weinig aantasting van het zicht.”</i>	★★★★★
Offer geen (landbouw)grond op voor energie. Bij zonnepanelen op daken van bedrijven is er sprake van meervoudig ruimtegebruik	<i>“Zodat er geen land vergaat aan zonnepanelen in weilanden etc bespaart ruimte”</i>	★★★★
(Bijna) niemand heeft last van zonnepanelen op daken van	<i>“Daken van bedrijven zie ik als een ideale plek voor zonnepanelen. Niemand heeft er last van.”</i>	★★★★
Er zijn veel daken waar nog zonnepanelen op geplaatst kunnen worden	<i>“Er zijn genoeg bedrijven met grote platte daken waar veel zonnepanelen op kunnen.”</i>	★★★
Zonnepanelen op daken van bedrijven zijn het meest logisch en doelmatig, want bedrijfsgebouwen staan er toch al	<i>“Dit is al bebouwd en als daken niet gebruikt worden is het de meest logische oplossing.”</i>	★★
Geen probleem zolang de brandveiligheid is gewaarborgd	<i>“Geen probleem zolang de brandveiligheid is gewaarborgd.”</i>	★
Bedrijven verbruiken veel energie en moeten daarom meewerken aan het opwekken van duurzame elektriciteit	<i>“Ik vind dat de bedrijven een groot aandeel hebben in het verbruik, deze mogen hier dus ook hún maatschappelijke verantwoordelijkheid in nemen!”</i>	★
Zonnepanelen zouden verplicht moeten worden op elk Zoeterwouds dak	<i>“Zou verplicht op elk Zoeterwouds dak moeten”</i>	★
Stimuleer bedrijven met subsidies om zonnepanelen op daken neer te leggen	<i>“Subsidie geven aan bedrijven dan staat ieder bedrijf ervoor open!”</i>	★
Zonnepanelen op daken van bedrijven geven de minste schade aan de natuur	<i>“Op deze manier blijft de natuur behouden. Natuur is heel belangrijk in het groene Zoeterwoude, uitzicht klinkt misschien als een laf begrip, maar groen, vers en ver uitzicht kan zoveel voor iemand en mensen in het algemeen betekenen. Zowel mentaal als geestelijk. Dat is zoveel meer waard als groene energie”</i>	★

Wilt u nog iets kwijt over het opwekken van duurzame elektriciteit met zonnevelden of met windmolens? (204 antwoorden)

Argumenten	Illustratie	Frequentie
Plaats (liever) geen zonnevelden in Zoeterwoude (of pas als laatste)	<i>"Ik vind zonnevelden plaatsen de laatste optie die uitgevoerd kan worden. Eerst de andere opties."</i>	★★★★★
Laten we ervoor zorgen dat inwoners van Zoeterwoude profiteren van de opwek van duurzame elektriciteit (en niet alleen de lasten dragen)	<i>"Geld opleveren moet ruim opgevat worden: zo min mogelijk multinational bedrijven en bedrijven met een handelsoogmerk om na de oplevering direct of eerder dan de levensduur te verkopen: dan vertrekt de economie uit de gemeente, regio en NL. Via een groot coöperatief aandeel kan de economie lokaal aanwezig blijven via financiële deelname en omgevingsfondsen voor de looptijd van de productie."</i>	★★★★★
Er zijn alternatieven (nodig) naast windmolens en zonnevelden (bijvoorbeeld kernenergie, aardwarmte en zonnepanelen op infrastructuur)	<i>"Zoek de oplossing niet in windmolens en zonnevelden, er zijn tal van andere mogelijkheden die de natuur en het uitzicht minder aantasten. Doe je deskresearch"</i>	★★★★★
Plaats geen (extra) windmolens in Zoeterwoude	<i>"Geen windmolens!!"</i>	★★★★★
Het opwekken van duurzame elektriciteit is nodig voor het milieu (en Zoeterwoude kan een voorbeeldrol nemen)	<i>"Het is een morele plicht om bij te dragen aan duurzaamheid. Daarbij geldt voor mij dat ik niet extreem vóór of extreem tégen de te maken keuzes ben, ik ben voor de middenweg mits er maar iets wordt ondernomen in het belang van de duurzaamheid."</i>	★★
Houd het landschap/de natuur van Zoeterwoude in tact	<i>"Benut alle ruimten die hiervoor geschikt zijn zonder echter het karakter van een 'groen' Zoeterwoude aan te tasten."</i>	★★
Zowel windmolens als zonnevelden zijn niet de oplossing in Zoeterwoude	<i>"Ik wil helemaal geen windmolens en geen zonneparken. Het zou voor mij absoluut reden zijn om te gaan verhuizen."</i>	★★
Het is onduidelijk of er rekening wordt gehouden met mogelijkheden voor energie opslag	<i>"Als er een overschot is wat gaan jullie daar mee doen??... is dat voor in de toekomst waterstof ??.. of gaan jullie het opslaan?"</i>	★★
Er zijn zorgen over overlast. Plaats daarom windmolens en/of zonnevelden waar inwoners er geen last van hebben/in de buurt van snelwegen	<i>"Woonbeleving is belangrijk! Geen windmolens waar mensen er last van hebben."</i>	★★
Er is behoefte aan communicatie van informatie vanuit de gemeente	<i>"Laat via de gemeentelijke nieuwsbrief weten hoeveel energie er duurzaam wordt opgewekt, door welke organisatie en hoe de inwoners daarvan profiteren."</i>	★★
De vraagstelling van de raadpleging laat te wensen over	<i>"De vragen 2/6 komen niet overeen met de eerdere vragen en het brengt mensen in twijfels hoe te handelen."</i>	★★
De raadpleging doet vermoeden dat de gemeente al keuzes heeft gemaakt	<i>"Ja, de vragen met 'stel dat' is al lang beslist! De deuggemeente Zoeterwoude moet gewoon agenda 2030 uitvoeren en de bewoners zullen daar links of rechtsom aan mee moeten doen."</i>	★★
In de vraagstelling wordt geen aandacht besteed aan maatregelen om het energieverbruik te verminderen	<i>"Via deze enquête worden de burgers al voor het blok gezet: windmolens en zonnevelden in wat voor configuratie dan ook. Er zou ook eens gekeken kunnen worden: kan het energieverbruik door allerlei maatregelen in Zoeterwoude sterk verminderd worden."</i>	★
Opwekking van duurzame energie moet grootschalig (en dus efficiënt) plaatsvinden en niet lokaal	<i>"Opwekking van energie dient grootschalig en op zee plaats te vinden"</i>	★

Wilt u nog iets kwijt over deze raadpleging? (200 antwoorden)

Argumenten	Illustratie	Frequentie
De raadpleging focust alleen op windmolens en/of zonnevelden in Zoeterwoude, maar er zijn alternatieven (zoals kernenergie)	<i>"Ik mis andere oplossingen om duurzaam te produceren."</i>	★★★★★
Het is goed dat de gemeente alle inwoners om hun mening vraagt	<i>"Goed dat inwoners betrokken worden en mee mogen denken."</i>	★★★★
Een oproep aan de gemeente Zoeterwoude om te luisteren naar haar inwoners (en zo draagvlak te creëren)	<i>"Ga echt luisteren naar de inwoners, dit is echt belangrijk. Jullie hebben er een handje van om zelf dingen te bepalen. Doe dit niet."</i>	★★★
De raadpleging doet vermoeden dat de gemeente al keuzes heeft gemaakt/Het is zonde voor het vertrouwen als de raadpleging niet wordt meegewogen in de besluitvorming	<i>"Denk niet dat jullie er wat mee gaan doen. Beetje de schijn ophouden dat wij enige invloed hebben."</i>	★★★
Houd de inwoners van Zoeterwoude op de hoogte van resultaten en vervolgstappen	<i>"Dit is alweer de zoveelste enquête. Hopelijk nu wel met een vervolg. Graag ook een uitslag van de enquête. Laat het weten via krantje of digitale kanalen"</i>	★★
Er was behoefte aan meer informatie in de raadpleging	<i>"Hoe zit het met de trekvogels? Er wordt in de vragen alleen iets gezegd over vleermuizen en weidevogels."</i>	★★
De raadpleging is ingewikkeld	<i>"Dit onderzoek vindt ik moeilijk voor jongeren onder de 20."</i>	★★
De natuur/ het landschap in Zoeterwoude moet niet in het gedrang komen	<i>"Hopelijk gaat men bewust om met het groen en blauw wat we gekregen hebben van onze lieve Heer. Als het verstandig was geweest om zon en windparken te maken was dat bij de aanleg van de aardkloot al gebeurd."</i>	★★
De raadpleging is niet gebruiksvriendelijk	<i>"Het schuiven van de balken op de juiste plek is op een mobieltje best lastig. Een link voor op een pc zou een goede extra mogelijk zijn."</i>	★
De leefbaarheid in Zoeterwoude moet niet in het gedrang komen	<i>"Ik hoop dat we met z'n allen ook rekening houden met de leefbaarheid van ons dorp."</i>	★
De vraagstelling is sturend/suggestief	<i>"T.a.v. de betrouwbaarheid: de vragen zijn niet objectief gesteld. Antwoorden worden al in een bepaalde richting gestuurd."</i>	★
Het invullen van de raadpleging duurde langer dan 15 minuten	<i>"Dit duurde veel langer dan het kwartiertje die in de brief stond ;-)."</i>	★
Zoeterwoude moet zich niet verplicht voelen tot het opwekken van meer duurzame elektriciteit	<i>"Zoeterwoude moet zich verzetten tegen het systeem waarin elke gemeente in de eigen energiebehoefte moet voorzien!"</i>	★
De inwoners van Zoeterwoude moeten ervan profiteren als er windmolens of zonnevelden komen en niet (nog meer) lasten dragen	<i>"Het moet niet zo zijn dat hierdoor Zoeterwoude een heel dure gemeente wordt."</i>	★
Er moeten niet meer windmolens en/of zonnevelden komen in Zoeterwoude	<i>"Ik wil heel erg graag dat er niet meer windmolens komen"</i>	★
De meningen van inwoners van Zoeterwoude zijn belangrijker dan van omwonenden buiten Zoeterwoude	<i>"Ik vindt dat alleen deze raadpleging gebruikt mag worden voor inwoners van zoeterwoude. Mening van buitenaf zijn niet relevant inzake plaatsing."</i>	★

Bijlage 2. Uitleg post-stratificatie en omgang met persoonsgegevens

The background features a light blue field with a large, dark blue abstract shape that resembles a jagged mountain range or a series of overlapping triangles. The shape starts from the top left, descends, rises to a peak, descends again, and then rises to a higher peak before descending towards the bottom right.

Post-stratificatie

Herwegen van data om representativiteit van uitkomsten te garanderen

- Herwegen betekent dat we in de analyse meer gewicht hebben toegekend aan de antwoorden van deelnemers die ondervertegenwoordigd zijn in de steekproef en juist minder gewicht hebben toegekend aan de deelnemers die oververtegenwoordigd zijn. In dit geval is de herweging toegepast met de post-stratificatie methode. Kort gezegd hebben we het volgende gedaan:
 - Bij elk kenmerk delen we de deelnemers op in een aantal groepen: drie voor wijk (Zoeterwoude-Dorp, Westeinde & Zuidbuurt vormen een groep, Zoeterwoude-Rijndijk vormt een groep en Weipoort & Gelderswoude vormen een groep), zes voor leeftijd (16-24 jaar, 25-34 jaar, 35-33 jaar, 45-54 jaar, 55-64 jaar en 65 jaar of ouder) en 3 voor opleidingsniveau (praktisch, theoretisch en middelbaar geschoold).
 - We hebben gekeken of we significante verschillen zagen tussen de keuzes van de verschillende groepen. We zagen geen significante verschillen tussen de keuzes die mensen met verschillend opleidingsniveau hebben gemaakt. Er waren wel significante verschillen tussen de keuzes die mensen uit verschillende wijken en met verschillende leeftijden maakten. We besloten daarom om te herwegen op de kenmerken leeftijd en wijk.
 - We hebben de verdeling van de deelnemers over deze groepen vergeleken met de verdeling van het aantal mensen in de populatie.
 - Vervolgens hebben we een wegingsfactor gekoppeld aan elke groep. Deze wegingsfactor zorgt dat de antwoorden van een specifieke groep zwaarder tellen als er relatief weinig deelnemers in de groep zitten. En dat de antwoorden minder zwaar meetellen als er relatief veel deelnemers in deze groep zitten. Dat betekent concreet dat we bijvoorbeeld de stem van jongeren iets zwaarder hebben laten wegen en ook de stemmen van deelnemers uit Zoeterwoude-Rijndijk en Weipoort & Gelderswoude iets zwaarder zijn meegewogen. Er zijn geen gegevens of antwoorden weggegooid.
- In deze rapportage tonen we de resultaten van deze herwogen steekproef voor de inwoners van Zoeterwoude. Deze gewogen conclusies mogen gelezen worden als representatieve uitkomsten voor heel de gemeente Zoeterwoude.

Omgang met persoonsgegevens

- De vragen in deze raadpleging waren allen in overeenstemming met de privacywetgeving (AVG). Omdat de raadpleging anoniem is zijn de gegevens die we verzamelen geen *persoonsgegevens*. Dat betekent dat de AVG als uitgangspunt niet van toepassing is. Een anoniem onderzoek mag vragen stellen over leeftijd, geslacht en opleidingsniveau, en ook over bijvoorbeeld politieke voorkeur of religieuze gezindte, zonder dat de AVG van toepassing is.
- In een anoniem onderzoek kan de AVG in sommige gevallen toch van toepassing zijn. Bijvoorbeeld als het antwoord op een vraag (of de antwoorden op een combinatie van vragen) herleidbaar is (zijn) tot een groep van drie huishoudens of minder. Dan is er sprake van een persoonsgegeven. In dat geval is de AVG van toepassing.
- In deze raadpleging is geen gegeven, of combinatie van gegevens, verzameld die herleidbaar is (zijn) tot een groep van drie huishoudens of minder in Zoeterwoude.
- Elke deelnemer aan de raadpleging kon verder zelf bepalen welke informatie hij/zij wilde delen. Alle vragen over persoonlijke kenmerken bevatten de antwoordoptie 'zeg ik liever niet'.

Bijlage 3. Aanvullende grafieken

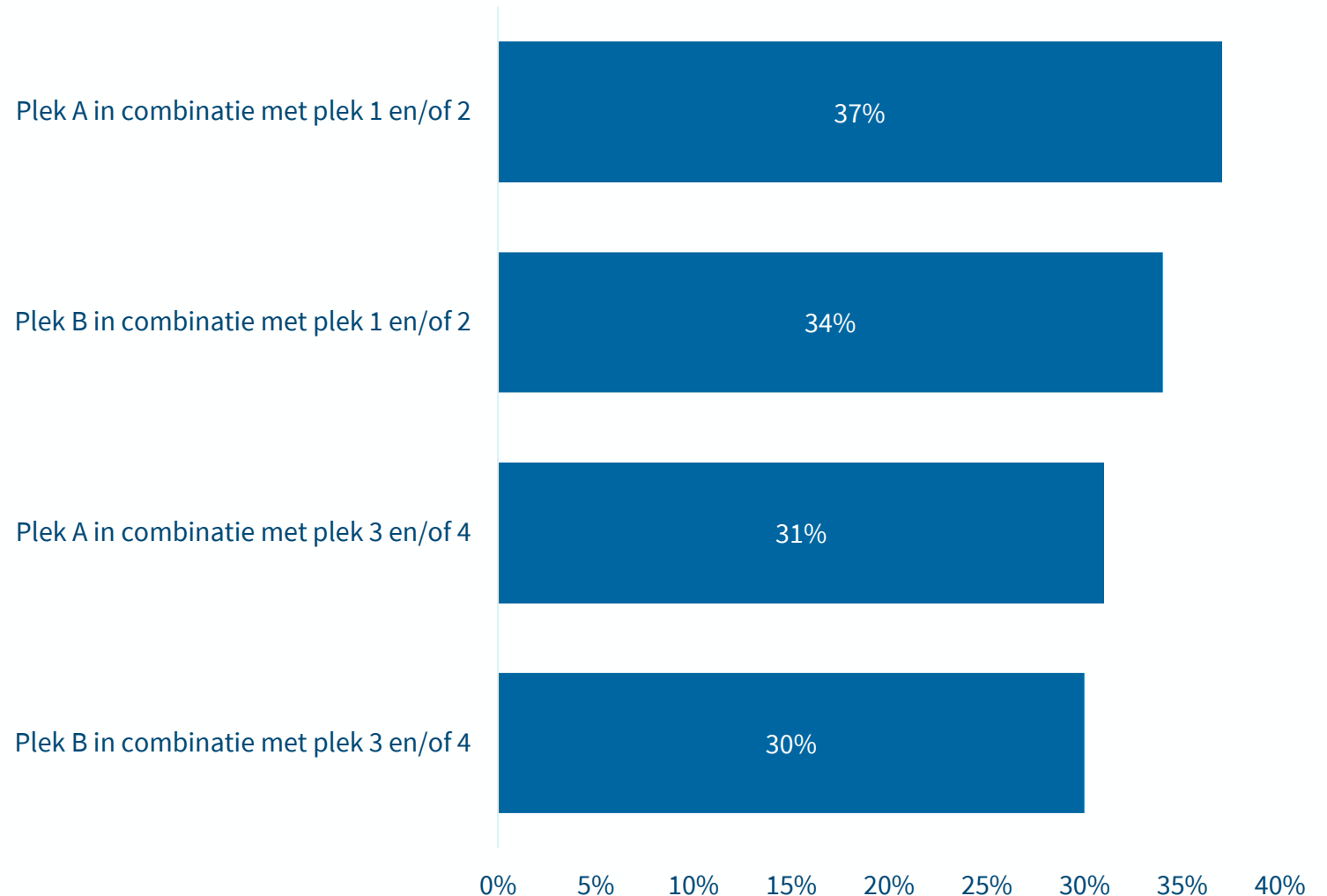
The background features a light blue gradient with a large, dark blue abstract shape that resembles a jagged mountain range or a stylized letter 'A'. The shape has a sharp peak on the right side and a smaller peak on the left side, with a deep valley between them. The overall composition is clean and modern.

Geen aanwijzingen dat mensen voorkeur hebben voor clusteren van windmolens en zonnevelden

Toelichting

- Een combinatie van zonnevelden op plek A of B met windmolens langs de A4 (plek 1 en 2) is het meest gekozen. Op de volgende slide is te zien dat dit vooral verklaard kan worden door een grote voorkeur voor een windmolen op plek 1 langs de A4. 34% van de inwoners kiest namelijk voor een combinatie van een windmolen op plek 1 en een zonneveld op Plek A.
- Het was een hypothese dat mensen een voorkeur zouden hebben voor het clusteren van windmolens en zonnevelden op één locatie. Als mensen zouden clusteren, dan zouden we verwachten dat mensen vaker de keuze maken voor Plek A in combinatie met plek 1 en/of 2 en voor Plek B in combinatie met plek 3 en/of 4. Want bij deze combinaties staan de windmolens en zonnevelden op dezelfde plek.
- De grafiek hiernaast laat de percentages zien van de gekozen combinaties. We zien geen aanwijzingen dat inwoners vaak een combinatie kiezen van windmolen en zonneveld, omdat er geen grote verschillen zijn in het percentage inwoners dat een bepaalde combinatie kiest.

Percentage inwoners dat een combinatie kiest van zonneveld en windmolenlocaties

populytics.nl